

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
BASHKIA RROGOZHINË

RAPORT

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR RROGOZHINË

Tiranë, Tetor, 2016

**PËRMBLEDHJE JO-TEKNIKE PËR RAPORTIN
E VLERËSIMIT STRATEGJIK MJEDISOR
PLANI I PËRGJITHSHËM VENDOR
BASHKIA RROGOZHINE**

Përgatiti: "ATELIER 4"shpk

Ark. Alban Efthimi

Licensë Nr. 6585-06-2013

Eks.Mjedisi: Gazmend Zeneli

Liçensë Nr. 9639-05-2015

TETOR 2016

PËRMBLEDHJE JO-TEKNIKE PËR RAPORTIN E VLERËSIMIT STRATEGJIK MJEDISOR

PLANI I PËRGJITHSHËM VENDOR BASHKIA RROGOZHINË

1. HYRJE

Ky raport paraqet gjetjet e Vlerësimi Strategjik Mjedisor (VSM) në kuadër të hartimit të Planit të Përgjithshëm Vendor, të territorit administrativ të Bashkisë Rrogozhinë. Proçesi i përgatitjes së këtij raporti ka ecur paralelisht me procesin e hartimit të Planit të Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Rrogozhinë. Në këtë raport janë marrë parasysh të gjitha ndikimet që mund të kenë në mjedis propozimet e bëra nga Plani i Përgjithshëm Vendor (PPV) për të gjithë territorin që administron kjo bashki. *"Vlerësimi Strategjik Mjedisor është një proces sistematik që vlerëson pasojat në mjedis të një politike, plani ose programi të propozuar për zbatim me qëllim që të sigurojë që këto pasoja mjedisore adresohen plotësisht që në fazat e hershme të vendimmarrjes përkrah konsideratave ekonomike dhe sociale".* Vlerësimi Strategjik Mjedisor (VSM) është një formë e vlerësimit mjedisor e cila ndihmon drejtuesit dhe menaxherët në hartimin e politikave, planeve dhe programeve në menyrë të tillë që integrojnë problemet e mbrojtjes së mjedisit në politika, programe dhe plane në menyrë që implemetimi i tyre të kontribuojë në zhvillimin e qëndrueshëm.

Gjatë këtij procesi janë kryer konsultime me specialistë të institucioneve përkatëse dhe me grupet e interesit, sikurse është parashikuar nga legjislacioni në fuqi (Ligji nr. 91/2013, datë 28.02.2013 "Për Vlerësimin Strategjik Mjedisor" dhe aktet nënligjore përkatëse).

2. VIZIONI DHE STRATEGJIA E ZHVILLIMIT SIPAS PPV RROGOZHINË

Mbështetur dhe në direktivat e planifikimit kombëtar dhe bazuar në gjendjen aktuale, për territorin në studim (Bashkia Rrogozhinë) synohet një përfaqje polivalente ku në qendër është potenciali njerëzor. Vizioni dhe përfaqja polivalente e synuar në procesin e përcaktimit të drejtimeve të zhvillimit është "testuar" në skenarë të ndryshëm zhvillimi. Dinamikat e reja territoriale dhe orientimet e

sektorit turistik si një nga përdoruesit kryesorë të ofertës territoriale dhe humane të kësaj Bashkie janë parashikuar në shkallë rajonale

2.1. Vizioni i zhvillimit për bashkinë

Zhvillimi i bashkive është konsideruar si një unitet rajonal me elementë të përbashkët por dhe me karakteristika unike që do të theksojnë individualitetin e secilës bashki. Bashkia e Rrogozhinës orientohet drejt një zhvillimi të qëndrueshëm bazuar në bujqësi, nënatyrë, industri dhe shërbime e Rrogozhinës orientohet drejt një zhvillimi të qëndrueshëm bazuar në bujqësi dhe në vlerat e natyrës.

Rrogozhina, nje strategjike kombetare dhe ndërkombtare, me zona pejsazhistike natyrore dhe bregdetare me karakter të fortë bujqësor, do të forcojë ndërlidhjen ekonomike, kulturore dhe sociale, me bregdet, qytet e fshatra të strukturuar e të gjelbër që ofrojnë struktura mikpritëse të një turizmi cilësor, natyror dhe ekologjik të bazuar në vlera unike dhe traditat autoktone.

Zhvillimi i ardhshëm, sipas Strategjisë mbështetet në pesë shtylla, si më poshtë:

Tradita dhe trashëgimia: Vizioni polivalent do të orientojë zhvillimin e ardhshëm bazuar në potencialet njerëzore të territoreve, në identitetin e secilit vendbanim në traditat, zakonet dhe marrëdhëniet historike midis vendbanimeve në një bashki por dhe me bashkitë e territoret fqinje.

Natyra dhe ekologjia: Bashkia e Rrogozhinës është e vendosur në një territor me vlera dhe tipare natyrore të forta që kanë ndikuar dhe do jetë bazë e zhvillimeve urbane dhe të viteve të ardhshme. Vizioni jonë do të synojë ruajtjen dhe forcimin e lidhjeve të njeriut me natyrën si një dualitet komplementar që jep e merr duke konsideruar dhe nevojat e gjeneratave të ardhshme.

Ekonomi dhe sociale: Bashkia e Rrogozhinës është e orientuar drejt një ekonomie rurale por vendndodhja e këtij territori pranë detit dikton një orientim të zhvillimeve të ardhshme drejt sektorit turistik. Diversifikimi i ekonomisë, modernizimi dhe industrializimi i bujqësisë në funksion të dinamikave të reja, do të ndikojnë pozitivisht dhe në përmirësimin e aspekteve sociale të zonave urbane dhe rurale të bashkive, duke rritur punësimin lokal, prezantuar një inovacion teknologjik dhe rritur cilësinë e shërbimeve dhe produkteve.

Projektimi urban: Tendencat e zhvillimit të pa planifikuar urban duhet të ndryshojë për të qenë më eficientë në përdorimin e vlerave dhe potencialeve të territorit. Harmonizimi i investimeve në ekonomi e turizëm me investimet në infrastrukturë, skema transporti do të rrisë zonën e impaktit ekonomik të investimeve. Koordinimi dhe orientimi i zhvillimeve individuale private me investime në hapësira publike,

objekte kulturore, sociale, arsimore e sociale do të rrisë cilësinë e jetës atraktivitetin e vendbanimeve dhe do jetë rregullator i lëvizjeve demografike.

Promovimi dhe marketingu: Potencialet natyrore dhe njerëzore, zhvillimet e pritshme të territorit duhet të mbështeten në një promovim dhe marketing: të gjithëanshëm e të ndërlidhur, si bazë e partneriteteve strategjike dhe e një rrjeti territorial e dixhital komunikimi.

2.2. Skenaret e Zhvillimit

Në rastin e territorit të bashkise Rrogozhinë katër skenarët e ndryshëm japin alternativat e mundshme të zhvillimit

Skenari 1- Gjëndja e zero - Zhvillimi i shpërhapur. Është varianti kur nuk ka ndërhyrje me politika urbane. Zhvillimi ndjek tendencat ekzistuese. Ka zhvillime lineare përgjatë rrugëve, shtrirje të pakufizuara të zonave urbane në kurriz të tokave bujqësore dhe zonave natyrore e ujore, mungesa të theksuara të investimeve në infrastruktura e shërbime publike. Ky skenar ka rezultuar në problematika me një kosto të lartë mjedisore dhe ekonomike për bashkitë. ***Ndjekja e këtij trendi do të çojë në kolaps jo vetëm sektorin publik por dhe sektorin privat.***

Skenari 2. Zhvillim i njëtrajtshëm. Ky skenar tregon një shpërndarje uniforme të strukturave, një barazi të vendbanimeve, të pajisura me të gjitha shërbimet e nevojshme. Ky lloj zhvillimi sjell uljen e kohezionit social midis vendbanimeve. Vendndodhje e çdo shërbimi pranë qendrës së banuar do të shkaktojë një mbi dimensionim të territorit me struktura, do të kërkojë personel të kualifikuar në një raport të zhdrejtë në popullsinë. Shtrirja urbane shkakton kosto tepër të lartë të ofrimit të infrastrukturës dhe shërbimeve publike. ***Ky skenar nuk është i rekomandueshëm.***

Skenari 3. I përqëndruar në qytete. Ndryshe nga skenari i mëparshëm ku ka një barazi midis vendbanimeve, në këtë variant përqendrimi i funksioneve ndodh vetëm në qytete. Ky lloj organizimi sjell probleme me trafikun, rrit nevojshmërinë për një transport të mirëorganizuar publik, rrit probabilitetin për braktisje masive të fshatit dhe rritje të papunësisë e kriminalitetit në qytete. Kosto dhe shpenzime të ulta për shkak të numrit të vogël të strukturave të shërbimit janë avantazhi i skenarit 3, megjithëse të tilla struktura kërkojnë si fillim hapsira të mëdha për tu zhvilluar që të plotësojnë kërkesat për banorë dhe kostoja sociale është e lartë. ***Ky skenar nuk është përealizueshëm por nuk rekomandohet***

Skenari 4. Zhvillim i hierarkik. Skenari i katër synon të ndërhyjë në mënyrë prioritare në një numër të kufizuar lokalizimesh potenciale, ku aktualisht ka dhe një

përqëndrim të banorëve dhe të strukturave publike. Krijimi i këtyre poleve potenciale siguron vendosjen e mekanizmave të bashkëpunimit, orienton financimet publike dhe krijon një hierarki të skemave të qarkullimit dhe të transportit urban, rrit ruajtjen e tokave bujqësore si dhe kohezionin social të komuniteteve. Ky skenar bazohet në rekomandimet e planeve kombëtare. **Ky skenar është i dëshirueshëm, i realizueshëm dhe i qëndrueshëm.**

2.3. Ndikimi i Strategjisë mbi Sistemet Territoriale

Bazuar në vizionin dhe në Skenarin 4 të zhvillimit, si dhe në dinamikat aktuale rajonale janë përcaktuar drejtimit e zhvillimit në shkallë rajonale në 15 vjeçar in e ardhshëm. Territori i Bashkisë Rrogozhinë, ka pasur një ndryshim të ndjeshëm të sistemeve gjatë 25 viteve të fundit, veçanërisht zgjerimi i zonave urbane në dëm të sistemit bujqësor e natyror. Zhvillimi i planifikuar – Strategjia Territoriale, bazuar si në planet kombëtare ashtu dhe në dinamikat lokale do të ketë një përfaqje polivalente gjithëpërfshirëse duke synuar një balancim të sistemeve urbane dhe një harmonizim të zhvillimit urban me zhvillimin rural e turistik.

Aktualisht zonat urbane (*Sistemi Urban*) kanë një shtrirje të madhe e një dendësi qoftë banorësh qoftë njësisht banimi shumë të ulët. Kategorizimi i vëndbanimeve si qytet, qendra lokale dhe fshatra do të diversifikojë dhe tipologjitë ndërtimore krahas dendësive të banesave. Këto strukturime do të ndodhin brenda sipërfaqeve të urbanizuara, madje në zona të caktuara faza e metejshme e planit do të parashikojë rregulla dhe instrumenta për kalimin e tyre nga sistem urban në sistem natyror dhe bujqësor.

Pjesë e *Sistemit Urban* janë dhe zonat ekonomike: zonat e grumbullimit, përpunimit, tregtimit dhe shërbimeve mbështetëse. Këto zona për vetë funksionin e tyre duhet të jenë lehtësisht të aksesueshme dhe jo pranë vëndbanimeve për të mos ndikuar në skemat e trafikut dhe në ndotjen potenciale. Zhvillimi i këtyre zonave mund të ndikojë në transformime të sistemit bujqësor.

Zhvillimi i turizmit është i pashmangshëm në një territor me potencial të lartë si detar ashtu dhe rural e natyror. Zhvillimi i turizmit do të bazohet në zona ekzistuese por dhe në zona të reja, sot pjesë të sistemit natyror e bujqësor.

Sistemi Infrastrukturor, është baza e të gjitha lidhjeve dhe mundësuesi i funksionimit optimal të territorit të urbanizuar. Ky sistem është lënë në plan të dytë në 25 vitet e fundit dhe strategjia synon një rimëkëmbje totale të tij. Ky rivitalizimi i infrastrukturave do të thotë një rehabilitim të hapësirave ekzistuese por dhe një zgjerim i këtij sistemi në drejtim të sistemeve të tjera.

Ruajtja e mjedisit e pasurive natyrore do të realizohet me anë të evidentimit dhe vlerësimit të tyre duke i kthyer në parqe dhe deuke organizuar fushata të medha pyllëzimi. Pyllëzimi do të jëtë një element që do të gjejë zbatim dhe në evitimin ose zbutjen e disa problematikave si përmybtja, erozioni, rehabilitimi i vendgrumbullimit të mbetjeve, krijimi i barrierave vizive dhe akustike përgjatë infrastrukturës kryesore etj. Të gjitha këto programe do të ndikojnë në rritjen e sipërfaqeve të **Sistemit Natyror**.

Zhvillimi i bujqësisë, krijimi dhe implementimi i skemave ujitëse, krijimi i aksesit në kodra do të sjellë një rritje të mbjelljeve të pemëve frutore, ullinje dhe krijimin e vreshtave. Këto plantacione të reja do të zbatohen ashtu sikurse kanë filluar të implementohen në toka sot të pa kultivuara, në kullota që nuk përdoren etj, pra gradualisht sistemi natyror do të transformohet në **Sistem Bujqësor**. Aplikimi i mbarështimit të peshkut dhe krustacëve në struga, emisarë dhe në zona kënetore është një zgjerim tjetër i sistemin bujqësor në atë ujqor dhe natyror.

Sistemi ujqor në territor është ai me dinamikat më aktive, mjaft nga këto dinamika nuk janë të kushtëzuara nga ndërhyrjet njërezore por ndikojnë në veprimtarinë ekonomike të njëriut: erozioni dhe akumulimi detar, lëvizjet e lumenjve etj. Strategjia rekomandon një monitorim afatgjatë dhe masa stabilizuese të mirë menduara për të patur në kontroll këtë sistem.

Strategjia territoriale përcakton orientimet bazë në të cilin do të shkojnë ndryshimet e sistemeve. Saktësimet e kalimeve nga njëri sistem te tjetri, mekanizmat dhe rregullat do jënë pjesë e rregulloreve lokale të zhvillimit

2.4. Objektivat Strategjikë

Objektivat strategjikë janë në përputhje me parimet e lartë-përmendura të planifikimit hapsinor të qëndrueshëm; ato shprehin nevojat e zhvillimit të zonës dhe përfshijnë:

OBJEKTIVI 1: Fuqizimi i sektorit primar të ekonomisë (bujqësi, blegtori) dhe mbështetje e fermerëve. Bashkia Rrogozhinë ka një mbështetje të rëndësishme të ekonomisë në sektorin primar, jo vetëm përsa i përket strukturës së ekonomisë, punësimit por edhe nga të ardhurat që krijohen nga sektori i bujqësisë dhe blegtorisë. Në bashkinë e Rrogozhinës ka një profilizim të sektorit primar sipas njësive administrative, ky profilizim duhet të mbështetet siguruar një mbështetje e fermerëve në modernizmin dhe rritjen e shkallës teknologjike si në prodhim ashtu dhe në stabilizimin e hallkave të tjera përpunuese tregtuese dhe promovuese.

OBJEKTIVI 2: Zhvillimi i ekonomisë rajonale:

Hub Rrogozhinë Pozicioni strategjik i Rrogozhinës, e favorizon atë për tu cilësuar si një hub i rëndësishëm infrastrukturor. Propozohet krijimi i një stacioni multimodal në pjesën jugore të qytetit, si dhe krijimi i zonave industriale magazinuese dhe përpunuese të menaxhuara.

Zhvillimi i turizmit: Shtimi i shërbimeve të diversifikuara, rritja e standarteve dhe gamës së strukturave turistike ekzistuese, krijimi i zonave të reja turistike dhe zhvillimi i aktiviteteve sportive të detit sjell shfrytëzim optimal të vijës bregdetare dhe zgjatje të sezonit turistik. Gjithashtu vënia në pah e trashëgimisë kulturore, kryerja e aktiviteteve në natyrë, panairëve me produkte tradicionale dhe të degustimit të verërave apo specialiteteve të kuzhinës rajonale sjell zhvillimin e turizmit kulturor, rural dhe atij natyror.

OBJEKTIVI 3: Përmirësimi i cilësisë të jetës me anë të projekteve urbane dhe ndërhyrjeve në infrastrukturë si mbështetje e ekonomisë dhe zhvillimit të turizmit: Vendbanimet urbane në territorin e Rrogozhinës bazuar dhe në vizionin rajonal klasifikohen si më poshtë:

Rrogozhina qytet (Qëndër primare), zonë me potencial të lartë densifikimi bazuar në zhvillimet ekonomike të iniciurara nga fakti që është nyje e koridorit VIII.

Gosë, Spille, Kryevidh, Lekaj dhe Sineballaj - qendra lokale të profilizuara që pasurohen me shërbime ekonomike dhe sociale, hapësira publike të strukturuar.

Fshatrat e tjerë - zona të mirëfillta rurale ku nxitet projektimi i hapësirave publike dhe objekteve bazuar në elementet e traditës për të theksuar karakterin dhe për t'u orientuar drejt një turizmi rural e agroturizmi. Në fshatra do të aplikohen programe mbështetëse për të nxitur rimëkëmbjen e ekonomisë. Lidhjet infrastrukturale ekzistuese do të përmirësohen dhe do të krijohen të reja, në shërbim të zhvillimit ku orientohen. Këto zona do të aksesohen nga transporti publik dhe hapësirat publike të qëndrave të këtyre fshatrave do të sistemohen duke marrë karakterin e shesheve të fshatit si pika takimi të banorëve. Për rrjedhojë tërësia e këtyre përmirësimeve do pasojë me rritjen e cilësisë së jetës në këto zona.

OBJEKTIVI 4: Ruajtja dhe promovimi i resurseve natyrore dhe të trashëgimisë kulturore:

Parku i Divjakë - Karavastasë që zë 22 230.24 ha shtrihet dhe në territorin e Rrogozhinës. Vizioni i planit të menaxhimit të parkut: "Konservimi, përmirësimi dhe përdorimi i qëndrueshëm i biodiversitetit, trashëgimisë natyrore dhe vlerave estetike të Parkut Kombëtar Divjakë - Karavasta, nëpërmjet bashkëpunimit ndërsektorial dhe ndërinstytucional për përfitime të qëndrueshme të komunitetit lokal, dhe për interesin Kombëtar dhe Ndërkombetar.

Territori i Bashkisë Rrogozhinë ka edhe elementë të trashëgimisë kulturore: si Kalaja e Bashtovës, rruga Egnatia vende me gjetje arkeologjike ende të pa eksploruara plotësisht të cilat bashkë me objektet e monumenteve të kulturës, traditat lokale përbëjnë një potencial dhe vlerë të shtuar për zhvillimin e turizmit në zonë.

2.5. Programet dhe plani i veprimit

Vizioni bëhet i zbatueshëm duke zbërthyer objektivat strategjike në programe dhe projekte. . Mundësitë e kufizuara financiare por dhe synimi për të patur një zhvillim të kontrolluar , bazuar në shfrytëzimin e ndërgjegjshëm të burimeve të territorit, diktojnë priorizimin e projekteve dhe përcaktimin e indikatorëve monitorues si një mënyrë eficiente e implementimit të objektivave strategjike

Plani territorial jep orientime që do të synojnë lidhjen me konkrete me territorin të projekteve dhe programeve por si përgjigje e problematikave të caktuara do të duhet të konsiderohen studime të mëtejshme sektoriale, bazuar në orientimet strategjike dhe në analizën e problemeve vihet një domosdoshëmi e hartimit të instrumentave të mëposhtëm:

1. Plani i detajuar pejsazhistik dhe programi i mbjelljeve periodike përgjatë lumit Shkumbin si për të pasuruar florën dhe faunën por dhe për të evituar problematika të përmytjeve, erozionit etj
2. Plani i detajuar pejsazhistik dhe urban i akseve kryesore infrastrukture në zonat urbane dhe jashtë tyre, bazuar në përcaktimet e PPV-së
3. Programi sektorial i arsimit bazuar në rekomandimet e Strategjisë të përgjithshme territoriale
4. Programi sektorial i shërbimeve sociale bazuar në rekomandimet e Strategjisë të përgjithshme territoriale
5. Studimi i tregut dhe stokut të ndërtimeve në territor si bazë për riorganizimin e sistemit të taksimit
6. Studimet sektoriale për infrastrukturën: transport, mbetje urbane, ujësjellës, kanalizime si detajime të Planit territorial të PPV-së.

3. NDIKIMET E MUNDSHME MJEDISORE DHE MASAT PER ZBUTJEN E TYRE

Ndërhyrjet në infrastrukturë, rikualifikimet urbane dhe ndryshimet në strukturat dhe teknologjitë e prodhimit kërkojnë ndërhyrje dhe modifikime në mjedisin fizik dhe biologjik dhe është e kuptueshme që do të kenë ndikime. Plani i Pergjithshem Vendor i Bashkise Rogozhine merr në konsideratë dhe, përgjithësisht është në përputhje me strategjitë dhe Planet Kombëtare të veprimit (Strategjinë ndërsektoriale të Mjedisit, Strategjinë Sektoriale të Turizmit, Strategjinë e Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve, Planin e Integruar Ndërsektorial të Bregdetit, Strategjinë e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, etc.). Me implementimin e Planit të Veprimit ndryshimet, ndërtimet e reja do të ndikojnë negativisht në cilësinë e mjedisit por të nevojshme për ndryshime në kahjen pozitive të përmirësimit të kushteve ekonomike dhe cilësisë së jetesës, nevojiten masa të forta përmirësuese. Masat përmirësuese nuk mund të parashikohen në detaje në këtë plan; ato do të jenë konkrete gjatë secilit projekt zhvillimi. Specifikisht ndikimet dhe masat jepen më poshtë.

3.1. Peisazhi dhe Biodiversiteti

Në Rogozhinë dallohen qartë tre ekosisteme: bregdetar, fushor dhe kodrinor të cilët nuk janë në nivelin më të mirë të funksionit të tyre si ekosisteme natyrore dhe/ose të artificializuar. Megjithatë të favorizuar si ekosisteme të larmishme dhe me shërbime të mira për karshi zhvillimeve të qëndrueshme ato janë modifikuar ndjeshëm për shkak të ndërhyrjeve të zgjatura dhe sidomos të pa kontrolluara. Zona bregdetare në Rogozhinë e ndarë në tre seksione (sipas rëndësisë turistike dhe karakteristikave gjeomorfologjike dhe mbulesë bimore) respektivisht 1.6, 8.6 dhe 5.15 km ka një kapacitet prej afro 100,000 turistesh dhe e ndodhur në një të mirembajtura transporti është një traksion turistik i nivelit mesatar. Pjesa e gjirit të Spillesë (6 km linearë) është e stabilizuar nga ana e dinamikave detare. Në këtë pjesë të territorit ka filluar dhe zhvillimi i zonave të para që ofrojnë dhe shërbime akomoduese. Këto zona, kryesisht informale sot kanë një ofertë të kufizuar dhe jo konkurruese në nivel rajonal. Potenciali i ofruar nga kapaciteti i plazhit, situata e mirë e lidhjeve ekzistuese si dhe të propozuara (Korridori Blu) orientojnë këtë territor si një potencial i lartë për zhvillimin e një turizmi me qëndrim afatgjatë që respekton tiparet natyrore të zonës .

Peisazhi bujqësor është abandonuar për shkak të menaxhimeve të shkalles rajonale të rrejteve të kullimit dhe përdorimit të tij për qëllime urbane. Kostot e rehabilitimit

të këtij ekositemi janë sidoqofte më të ulta dhe, relativisht, të përballueshme nga ana e Rajonit.

Peisazhi pyjor është po ashtu i degraduar; nuk ka asnjë zonë të mbrojtur (përfshirë pesë kategoritë e mbrotjes së zonave) dhe ka pak atraksione turistike, megjithë se sistemi i kodrave në lindje të Kavajës (zona nga Kavaja në drejtim të Tiranës dhe Rogozhines) është i pa prekur nga ndotes. Probleme mjedisore mund të zgjidhen duke investuar në krijimin e zonave të perzjera pyje-kullota-pemtari bujqësore për të krijuar ato që propozohet në Plan si Parku mikst i pyjeve dhe drurutoreve.

Nga ana tjetër, biodiversiteti një variabël i varur nga faktore dhe komponente të tjera natyrore, është në shkallë të ulët të ruajtjes, ndonjë në disa zona periferike një shkallë e mië biodiversiteti mund të rehabilitohet

Problemet me të medha mjedisore :

1. Prerja e pyjeve dhe degradimi i shtratit të Shkumbinit nga shfrytëzimi i inerteve dhe prerjet e dryreve në shtrat;
2. Ndotje e ujerave dhe mjedisit nga mungesa e infrastructures në zonat e reja urbane;
3. Prerja e pyjeve në zonen lindore dhe në gjithë sistemin e kodrave në perëndim dhe lindje ;
4. Shkallë të ulët biodiversiteti për shkak të mungesës së pyjeve, rezervave dhe zibinxhirit ushqimor, degradimit të habitateve, zhvillimi intensiv urban, ndërprerjes së habitateve nga autostrada dhe hekurudha dhe mungesës së koridoreve të habitateve ;
5. Zhvillimi i dobët dhe fragmentar i frutikuturës ;
6. Gjueti e pa ligjeshme ;
7. Përdorimi intensiv i pesticideve dhe pleherave kimike ;
8. Shpeëndarja e disbalancuar e popullsisë dhe qendrave të banuara ;
9. Mirëqenia e ulët duke detyruar popullsinë në përdorimin masiv të burimeve natyrore ;
10. Mungesa e planifikimit të territorit dhe strategjive/politikave për subencionin ose përkrahje të zhvillimit

Masat e propozuara:

Një sërë objektivash dhe Plane veprimi lokale janë vendosur në Plan dhe masat përmirësuese mjedisore do theksonim :

1. Përgatitja e planeve për përdorimin e hapsirës dhe planifikimin e saj në të ardhmen (për çdo ekosistem). Kjo do të disiplinonte zhvillimin e zonave urbane dhe kategoritë e tjera për tu zhvilluar;
2. Shpallja parqe rajonale të pyllit periferik i Okshtunit, Badenit dhe Pishave në Spille dhe në grykederdhje të Shkumbinit;
3. Ruajtja e shtratit të lumit Shkumbin nga shfrytëzimi i inerteve dhe kthimit i tij në koridor habitatesh;
4. Subvencionimi qëndror për zhvillimin e frutikultures (së paku për ullirin, vreshtin, dhe pemët kryesore frutore) do të ndihmonte në përmirësimin e peisazhit;
5. Shpallja zonë e mbrojtur rajonale e Pyllit të Badenit dhe krijimi i tre parqeve të planifikuara në Plan, sidomos ai në ish fabrikat e xhamit dhe në lindje të Kavajës ;
6. Projektimi për krijimin e koridoreve të habitateve nëpërmjet kanaleve, përrenjeve dhe lidhja e zonës kodrinore me atë fushore nëpërmes një brezi të pyllëzuar ;
7. Mbjellja e drurëve dhe krijimi i një brezi pyjor përgjatë autostradës (në disa rreshta nga çdo anë) ;

3.2. Përdorimi i tokës:

Ndryshimet në përdorimin e tokës, sidomos në infrastrukturë dhe zhvillimin e mëtejshëm të zonave urbane, të parashikuara në strategjinë e zhvillimit prodhojnë ndikime të gjera të pakthyeshme duke ulur fondin e tokës bujqësore dhe prodhimtarinë e saj. Toka bujqësore dhe pyjet do të pësonin shkatërrim të pakthyeshëm në seksionet e marra nga ndërtimet e reja ose ato të rindërtuara mbi seksionet e vjetra. Shpesh ndërtimet e reja krijojnë edhe fragmentime të tokës bujqësore. Ndikimet afatshkurtër (të riparueshme) që mund të ndoshin gjatë fazës së ndërtimit përfshijnë lidhjet përmes tokave bujqësore ose pyjore, dëmtimet dhe okupimet e tokave ose dëmtimin e produkteve për shkak të afërsisë me sheshet e ndërtimit, ndotjet e tokës etj. Masat që zbatohen mund të sjellin rënien e përhershme të potencialit dhe prodhimtarisë të tokës bujqësore që nënkupton humbjen e përhershme të funksionimit të tokës për prodhimtarinë bujqësore. Nëse masat e infrastrukturës shtrihen edhe përtej territoreve aktuale të zhvillimit, fragmentimi i tokës bujqësore do të rritet dhe kushtet për prodhimtarinë bujqësore do të përkeqësohen edhe më tej.

Cilësia Mjedisore e Tokave dhe Masat Permirore

1. Erozioni i tokave fushore është i ulët (<3 ton ha-1vit-1) ndërkohë që në zonat e zhveshura në zonën lindore të Bashkisë (Helmës) është i lartë (5-15 ton ha-1vit-1);
2. Bazuar mbi PINS dhe rregulloret për vijën bregdetare përcaktimi i vijës zero nga ku do të bëhet vlerësimi i erozionit detar, dinamikës së lëvizjes së bregdetit dhe të sedimenteve;
3. Mbrojtja e argjinaturave të përrenjve dhe e argjinatures nga erozioni, me qëllim që të sigurohet stabilizimi i tyre, përfshirë edhe përzgjedhjen e material me pak të erodueshem, përdorimin e gabioneve dhe gurëve të thyer, si dhe një ngjeshje të mirë, vecanërisht përreth urave dhe tombinove;
4. Mbjellja e drurëve pyjor dhe në skarpate është një masë antierozive dhe po ashtu një koridor ekologjik habitatesh dhe peisazhiste për të lehtësuar rigjenerimin e një mbulesë stabilizuese të tokës. Aty ku është e nevojshme do të kërkojë hapje e kanaleve për të siguruar mbjelljen e suksesshme të bimëve;
5. Në tokat e eroduara një plan pyllëzimi dhe masa antierozive duhet të përgatitet krahas planeve të tjerë lokale;
6. Kontrolli i cilësisë mjedisore të tokave nëpërmjet testit mjedisor ndonjëherë nuk është një detyrë ligjore (Ligji për Mbrojtjen e Tokës) është e nevojshme, në përshtatje me Direktiven Europiane "Cilësia mjedisore e tokës dhe produkteve bujqësore", të kryhet në terma afat shkurtër. Indikatorët e cilësisë mjedisore të tokave për tu konsideruar janë: permbajtje e pesticideve, POPs, metalet e rënde, hidrokarburet, heteroflora totale;
7. Analiza e tokave "potencialisht" të ndotura për shkak të përdorimit të ujërave të ujitjes jo të përshtatshme (ujërat e zeza);

3.3. Cilësia dhe masat për ujërat

Mbrojtja e ujërave në territor (gjithë trupat ujorë lidhet direkt me presionet e sektorve të cilët do të zhvillohen. Impaktet priten nga zhvillimet e sektoreve kyç të lidhur me ujën si edhe ato që mund të ndikojnë në cilësinë dhe funksionimin natyror të baseneve ujore. (ujesjellës/kanalizimet, vaditja dhe bujqësia e blegtoria në përgjithësi, industria ushqimore dhe përpunuese, shërbimet dhe turizmi, shëndetësia). Në rastin konkret faktorë të tjerë kërcënues janë të shtuar nga të cilët më të rëndësishëm janë: (i) ujërat e zeza të pa menaxhuara, (ii) gropat septike individuale, (iii) derdhet në trupat ujore të pa trajtuara, (iv) mbetjet e ngurta

urbane të shperndara në vende të pa përshtatëshme dhe shpesh në kanalet kulluese dhe në bregdet. Efektet e këtyre vektorve janë në fakt efekte kumulative. Nuk ka, sidoqoftë, impakte të ardhura ndërkuftare më përrjashtëm të kanalit ujitës që merr ujin e Shkumbinit pë vaditje.

Kërcënimet

1. Cilësia e ujërave sipërfaqësorë kërcënohet nga menaxhimi i keq (siguri e ulët ose shumë e ulët e sistemit të menaxhimit) i mbetjeve urbane dhe ujërave të zeza;
2. Përdorimi i ujërave të ndotura për ujitjen në bujqësi. Kjo ul në mënyrë drastikë sigurinë sanitare dhe shëndetin e kafshëve dhe njerëzve në cikël të zinxhirit ushqimor. Aktualisht, vec burimit të ujit të rezervuarëve dhe puseve të ujit, uji i ardhur nga lumi Shkumbin dhe/ose perrenjte që përshkojnë zonën është në vlerat e ulta limit të cilësisë ujërave për ujitje.
3. Përdorimi i plehrave kimike në doza të larta (vecanërisht në sipërfaqet perimore) sjell ndotje të ujërave sipërfaqësore nëpërmjet proceseve degraduese të mjedisit dhe biodiversitetit si eutrofikimi.
4. Derdhjet e ujërave të zeza në kanale kulluese, mos respektimi sanitar për gropat individuale septike, mungesa e kanalizimeve në pjesë të veçanta të zonave urbane dhe derdhjet direkte të ujërave të zeza pa trajtim paraprak kërcënon cilësinë e ujerave sipërfaqësore dhe bregdetarë.
5. Erozioni i tokave të pjerrta, të zhveshura nga bimësia, formacione të shkrufta si shistet vec që shkaëerron tokën por mbush me sedimente dhe ndot ujërat sipërfaqësore.

Masa Reduktuese

1. Ndërtimi i stacioneve të pastrimit të ujërave të zeza në Rogozhine dhe Spille;
2. Kanalizimet e ujërave të zeza dhe rritja e kapaciteteve përpunues në impjantet e pastrimit;
3. Ndertimi i landfill dhe stacionet e transferimit të mbeturinave në Lekaj;
4. Kontrolli për përdorimin e ujit të ujitjes dhe numrin/sasinë e ujit nga puset e ujit;
5. Rivegjetimi i shpateve, tokave që kërcënohen nga erozioni;
6. Përdorimi efektiv i inputeve në bujqësi (racionale ekonomikisht dhe respektues ndaj cilësisë së ujerave nentokesore dhe sipërfaqësorë;
7. Kontrolli i ujerave të plazheve

Veçanërisht për ujërat nëntokësore kërcënimet dhe masat përmirësuese konsistojnë si më poshtë:

1. Qyteti i Rogozhines dhe shumë zona rurale e marrin ujin nga puse të hapura në thellesi deri në 75 m cilësia mejdisore e ujerave të tyre, potencialisht, mund të preket nga: ndertimet pa leje, përdorimi i tepruar i plehrave, pesticideve, derdhjeve blektorale, daljes jashtë kontrollit të ujërave të zeza nga gropat septike. Përshkueshmëria e lartë ujore e shkëmbinjëve/shtresave ranore dhe konglomerate "favorizon" procesin e infiltrimit në thellesi të ujerave të ndotuar sipërfaqësore. Kontrolli i zbatimit të Ligjit "Për menaxhimin e integruar të burimeve ujore" është detyrim i Bashkisë.
2. Ujërat nëntokësore të pompuar në sipërfaqe në mënyrë të pa kontrolluar dhe intensive (sidomos për ujitjen e bimeve bujqësore) krijojnë pellegjet "vakum" dhe uji i kripur i detit afër dhe ujërat e ndotura hyjnë me lehtësi duke degraduar cilësinë e ujërave nëntokësore/gjeologjike. Inventarizimi i puseve (prurjet, numri, thellesia), Monitorim dhe planifikimi sipas rregullores e përdorimit të ujërave është mbrojtja e efikasë e degradimit, në shkallë të lartë, e ujërave nëntokësore.
3. Përdorimi intensiv i inputeve në bujqësi, sasi të mëdha pesticidesh dhe plehrash kimike në sipërfaqe të kufizuara shton mundësinë e ndotjes së ujërave nëntokësore, sidomos në rast të rrjetit të dendur të puseve në zona të caktuara

3.4. Mbetjet e Ngurta

Sipas Planit Kombëtar për menaxhimin e mbetjeve, Rogozhina dhe Gosa (më rreth 20,000 banorë, së bashku) prodhon rreth 7,500 ton në vit mbetje urbane të cilat në se ndjekim hierarkinë një sasi e rëndësishme (rreth 50%) mund të reduktohet pas ndarjes, ripërdorimit dhe ricikimit. Një sasi po kaq gjenerohet nga zona rurale (me një mesatare prej 0.7 kg/ditë/person). Administrimi i plehrave është për momentin kaotik, pa plane lokale menaxhimi, pa infrastrukturë të nevojshme në kushtet e mungesë së finacimeve. .

Problemet Mjedisore dhe Masa Reduktuese për Mbetjet e Ngurta

1. Sistemi i menaxhimit të mbetjeve i pa sigurtë për Qytetin dhe inegzistent në zonën rurale. Në terma afat shkurtër nevojitet katër ose pesë vend depozitime të përkohëshme (një deri dy për secilin qendër administrative) të përzgjedhur nga eksperte hidrogjeologe dhe autoritetet lokale. Në terma afat mesëm duhen të përgatiten Planet lokale të menaxhimit të mbetjeve, landfilli dhe infrastruktura e nevojshme. Inkapsulimi i mbetjeve stok të përdorura jashtë kriteretë të përzgjedhjes së vendit dhe pa asnjë masë menaxhuese.

2. Djegie të mbetjeve në fushë, përhapja e ndotësve nëpërmjet ajrit konsiderohet si një rrezik serioz për shëndetin, gjë që krijon rreziqe potenciale për shëndetin e banorëve lokalë.
3. Rrjedhjet e mbetjeve nga fushat e depozitimit ndotin ujërat sipërfaqësorë të kanaleve dhe përrenjëve që kalojnë pranë;
4. Pamje e shëmtuar vizive e territorit që ndikon në imazhin e tij të përgjithshëm dhe tërheqës në zonën bregdetare për aktivitetet, vizitorët dhe banorët;
5. Plani synon eliminimin e venddepozitimeve të mbetjeve përgjatë lumenjve si dhe mbulimin e venddepozitimeve të hapura dhe përdorimin e tyre si hapësira të gjelbra
6. Nuk ka zbatim të direktives së BE për landfillet. Ka efekt të drejtpërdrejtë në zhvillimin e turizmit dhe zhvillimin e përgjithshëm ekonomik të vendit. Ka dhe një efekt të drejtpërdrejtë në aktivitetet turistike ;
7. Mbetjet e depozituara në kanale dhe perrenj duhet të grumbullohen në vende të posacme (të perzgjedhur në baze fshati, për përdorim të përkohshëm).
8. Mbetje dhe sidomos plastika duhet të pastrohen nga shtatet e përrenjeve dhe bregu i detit së paku dy herë në vit (pranvere dhe verë) me mjete modeste financiare.
9. Mbetjet organike zënë rreth 40% të strukturës së mbetjeve. Ato për gjatë biodegradimit janë shumë të rrezikshme në ndotjen e ujerave sipërfaqësore/nëntokësore "leachates effect". Nxitje e kompostimit të mbetjeve shëpleake (kryesisht organike) nga individë dhe/ose ndërmarrja e pastrimit gjelbërimit të Qytetit.
10. Transporti i mbetjeve në landfillin e Durrësit është me kosto të lartë, sidomos për transportin nga qendrat administrative (nëse do përfshihen në skemën e depozitimit në landfill). Krijimi i Stacioneve të thjeshtë të Transferimit të mbetjeve në tre vende (lindje, qendër-Kavaje dhe jug perëndim) do të ulë tarifat dhe rritë riciklimin/reduktimin/ripërdorimin e tyre.
11. Mungon infrastrukturë në zonën rurale për grumbullimin e mbetjeve. Në terma afat shkurtër paisje modeste (me kamioncina dhe mjete modeste) do të rritë grumbullimin e plehrave.

3.5. Cilësia e Ajrit

Ndonese industria e metaleve është shumë pak e zhvilluar në zonë cilësia e ajrit nuk është në nivele të larta të pastërisë për shumë shkaqe nga të cilët tre janë më të

rëndëishëm: (i) aksi rrugor qëndror (autostrada A4) dhe cilësia e e keqe , të pashtruara e rrugeve rurale, (i) djegja e mbeturinave urbane shkakton ndotje deri në komponime kimike të rrezikshme (eksponim direkt dhe indirekt në shëndetin e njerëzve) dhe (iii) ndotja e ajrit nga zona urbane të mëdha në afërsi të Rogozhinës si Durresi, Lushnja dhe Fieri (ndikime kufitare në mënyrë direkte nëpërmjet smogut që krijohet në to dhe ndikimeve në cilësinë e ajrit me SOx dhe NOx të cilët provokojnë shiun acid, jo ne vendin ku gjenerohen por më tej, në kufi të këtyre territoreve).

Burime të Ndotjes së Ajrit

1. Dizajnimi me kushtet dhe kriteret e përshtatjes ndaj ndryshimeve klimatike, mirëmbajtje dhe zëvendësim i materialeve rezistente ndaj ndryshimit të temperaturave dhe lagështisë
2. Përdorimi i mjeteve të transportit publik me emetime të gazeve në nivele të ulëta ose me filtra ajri të reduktimit maksimal;
3. Komunikim ndërkufitar institucional për të shmangur incidentet mjedisore të qarkullimit të ajrit si dhe përcaktimi i masave konkrete të veprimit në raste të incidenteve ndërkufitare ;
4. Përcaktimi i kriterëve të tjetërsimit të sipërfaqeve të tokës dhe qëllimit të përdorimit të saj që në fazat e projektimit ;
5. Shtimi i sipërfaqeve me pyje dhe bimësi;
6. Përcaktimi i masave të emergjencave në rastet e aksidenteve industriale për zvogëlimin e ndikimeve në mjedis dhe në cilësinë e tij

Masa Specifike Përmirësuese

1. Monitorimi i cilësisë së ajrit në të gjithë territorin e vendit duke vendosur dy ose tre stacione automatike të monitorimit si në zonat urbane dhe ato rurale ;
2. Koordinimi midis institucioneve qendrore dhe vendore për vlerësimin e kushteve mjedisore që lidhen me cilësinë e ajrit dhe me masat ndaj ndryshimeve klimatike ;
3. Kufizimi i shpejtësisë së mjeteve të lëvizshme në rrugë

3.6. Siguria, energjia dhe popullsia

Objektiv i studimit të PPV është në mes të tjerash mirëqënia, siguria dhe statusi i mjeteve të jetesës. Nga ana tjetër presioni urban dhe zhvillimi përkeqëson parametrat mjedisore të cilët kanë të bëjnë direkt lidhje me shëndetin dhe

mirëqenien. Kërkesa për standarte me të larta të cilësise së ajrit, ujit dhe rritje e vleres së së pasurive të popullsisë është një e drejtë e cila jo vetëm duhet respektuar por të rriten kërkesat për kushtet e ndërtimit, të rrugeve, të sigurimit të energjise elektrike, të përdorimit komod të transportit urban.

Zgjidhja e pronësisë mbi tokën dhe rregullimi i infrastruktures bën të mundur rritjen e vlerës së aseteve, pronë e qytetareve duke rritur mirëqenien. Po ashtu është detyrë e shoqërisë që rrjetin local të komunifikimit ta ketë funksional sepse kjo rrit aksesin në zona rurale duke siguruar me shumë sinergji për zhvillimin e frutikulturës dhe permtarisë krahas zhvillimit te turizmit rural.

Problemet më të rëndësishme (Transport, Siguri Zhvillim Social)

1. Cilësia e dobët e ajrit nga trafiku i rënduar, sidomos në aksin Durrës-Divjake-Rrogozhinë;
2. Zhvillimet urbane të pa kontrolluara duke sjellë dendësimin e popullsisë dhe për pasojë uljen e sigurisë dhe komoditetit (më shumë banorë për të njëtin shërbim urban, rrugë, nevoja për ujë dhe mjete të tjera jetese);
3. Zhurma me nivel mbi atë të pranueshmin;
4. Uljen e shërbimeve, indikatorë te cilesise së jetës.

Masa specifike përmirësuese :

1. Planifikimi perspektiv dhe marrja ne konsiderate e nevojave afat gjata të të gjithë projekteve në lidhje me rrugët, lidhjet, korsitë e bicikletave, parqeve, stacionet e shërbimit urban ;
2. Përmirësimi i rrugeve hyrese dhe dalese ne autostrade dhe rregullimi i kryqezimeve ;
3. Prioritetet e rrjetit rrugor rural të marrin në konsideratë potencialet agroprodhuese të zonave lindore të Rrogozhines ;
4. Përmirësimi i skemës së pastrimit të qendrave urbane dhe furnizimit te tyre me energji.

4. VLERËSIMI I PËRPUTHSHMËRSISË SË OBJEKTIVAVE

Është shumë e rëndësishme që objektivat strategjike që synon PPV të ballafaqohen me kriterë të Strategjive/politikave mjedisore kombëtare dhe ndërkombetare. Ndikimi i veprimeve dhe strategjive mjedisore ende nuk është "përkthyer" në efekte

konkrete shëndetësore ose ekonomike. Veç se është mjaft e vështirë të shifrohen efekte mjedisore për shkak të kompleksitetit dhe egzistencës së shumë variablave që ndikojnë, veçanërisht në shëndet, të dhënat janë të pakta, monitorimet të mangëta dhe studimi i lidhjeve shkak pasojë është ende larg për ti konsideruar si rigorozisht shkencore. Në këtë kontekst, më poshtë, përpiqemi të ballafaqojmë objektivat e PPV së Rrogozhinës me objektiva, strategji dhe politika specifike ose jo për rajonin, që kanë objektiva të qartë mjedisore në shkallë kombetare ose me dokumenta themelore që konsiderojnë kuadrin detyrues dhe janë prevalente tek politikat dhe veprimet rajonale.

Ne bazohemi në hipotezën se: tendencat e këtyre ndikimeve janë të parashikueshme dhe të vleresueshme, relativisht. Për të siguruar vlerësimin e plotë të ndikimeve të mundëshme në mjedis veç ballafaqimit me objektiva specifike mjedisore të strategjive në nivel nacional, duhet të konsiderojmë gjithë komponentët të cilët ndikohen nga ky Plan. Nepermjet nje matrice tabelare jepen përputhshmëritë e objektivave të këtij plani me objektivat mjedisore në nivel nacional të pershkuara në strategji, politika dhe dokumenta të tjere që lidhen me të.

Analiza e mësipërme tregon se Objektivat dhe Veprimet të Planit janë, në shkallë të lartë, të përputhshëm me objektivat mjedisore të përcaktuar. Veprimet (aktivitetet) e Planit janë zhvilluar mbi bazën e nje llogjike mjedisore të ndërlidhur me shumë faktore (variabla independentë) të cilët, në cdo Plan është vështirë të përfshihen pa modifikime qoftë edhe minimale.

Projektet e parashikuara në Plan kanë nevojë që përmes studimeve të fizibilitetit, vleresimeve individuale (të marre vec sipas planeve të detajuar) dhe vleresimeve të vecanta të projekteve të përfshijnë strategji dhe politika të cilat kryqëzohen me natyrën e veprimit në mjedisi të aktiviteteve me qëllim eliminimin/kufizimin/reduktimin e efekteve negative në mjedis dhe ose të modifikojnë aktivitetin/projektin në se do të paraqitet nevoja.

Të gjithë objektivat e Strategjisë dhe plani i veprimeve, respektivisht për çdo Objektiv janë ballafaqar me 10 objektiva themelore mjedisore të posaçëm për zhvillimin e territorit të Rrogozhinës që janë: objektiva mjedisore për Tokën, Ujin, Ajërin, Zhurma, Bujqësinë, Zhvillimin Urban, Biodiversitetin, Mbetjet, Pelsazhin dhe Zonat e Mbrojtura me Status mbrojtjeje. Rezulton që përpuethshmëria është e lartë.

Siç pritej, nga cilësia e indikatorëve, influencat e faktorëve dhe pikëzimit të përputhshmerisë, rezulton se disa aktivitete maksimalizohen në rritjen e cilësisë mjedisore të komponenteve kryesore ndërkohe që të tjere si zhvillimet e infrastruktures, zhvillimi blektorise, pemtarise, bujqesisë intensive, aktivizimi i aktiviteteve industriale ushtrojnë ndikime negative (vleresime -) dhe nuk janë mjaftueshmerisht të mbështetur (nëpërmjet aktiviteteve), kjo në kuadër të

E. Çelidizori
a.

mbrojtjes së ujit, burimeve natyrore të tjera dhe me karakterin specifik të zonës me pritshmeri të larta të zhvillimit të turizmit.

5. MONITORIMI

Monitorimi i elementeve të mjedisit është aspekt kryesor për të mbajtur nën kontroll zbatimin e strategjive, planeve, programeve projekteve sektoriale.

Në Ligjin nr. 91/2013 "Për Vlerësimin Strategjik Mjedisor kërkohet monitorimi i pasojave të ndjeshme mjedisore dhe shëndetësore të zbatimit të planeve apo programeve, në mënyrë që të identifikohen në fazë të herëshme pasojat negative të paparashikuara me qëllim marrjen e masave rregulluese. Institucioni përgjegjës për monitorimin e mjedisit në vendin tonë është Ministria e Mjedisit dhe Pyjeve nëpërmjet Agjencisë Kombëtare të Mjedisit, e cila zbaton Programin Kombëtar të Monitorimit në bashkëpunim me Inspektoriatet respektive të Ministrive të tjera, përcaktuar në VKM e vitit 2009 si dhe në Ligjin "Për Mbarojtjen e Mjedisit" (2011). Për të qene racional dhe efektiv në monitorimin e mjedisit do të referohemi treguesve që kanë rezultuar nga objektivat dhe synimet që janë përcaktuar për ruajtjen e mjedisit dhe masat përmirësuese në kapitullin respektiv të këtij dokumenti.

6. PROCESI I KONSULTIMEVE

Pjesëmarrja e grupeve të interesit dhe konsultimi me ta është një pjesë shumë e rëndësishme e procesit të hartimit të VSM-së. Përfshirja efektive e grupeve përkatëse të interesit ka kontribuar në cilësinë e Vlerësimit, ka sjelle të dhëna për analizën dhe raportin e VSM-së, dhe do të mbështesë zbatimin e planit pas miratimit të tij, si dhe do të kontribuojë në një pranim më të lehtë dhe me të zbutur të projekteve përkatëse. Procesi i konsultimeve ka nisur para hartimit të raportit paraprak të VSM dhe është përqendruar kryesisht në dy pika:

- (i) qëllimet e veprimit;
- (ii) mbledhja e të dhënave dhe informatave të nevojshme për analizat e mëtejshme.

Për të pasur konsultime dhe pjesëmarrje efektive të grupeve të interesit është bërë identifikimi i tyre, është përcaktuar qëllimi i angazhimit të tyre dhe janë përzgjedhur mënyrat e konsultimit dhe pjesëmarrjes. Gjatë procesit të hartimit të VSM-së janë bërë konsultime me grupet e mëposhtme: (i) Ministrinë e linjës, (ii)

Autoritetet mjedisore, (iii) Njësitet e qeverisjes vendore, (iv) OJF-të, dhe (v) Publiku i gjere.

7. PËRFUNDIME DHE REKOMANDIME

Zbatimi i PPV do të ketë ndikime pozitive në mjedis. Ai do të orientojë zhvillimet urbane dhe rurale në zonën e Rrogozhines nëpërmjet ndarjes së qartë të tyre: klasifikimit dhe kufizimit të zonave urbane dhe specifikimit të zonave rurale në bazë të karakteristikave të ekosistemeve dhe specializimit në prodhimin bujqësor. PPV është një proces i plotë i planifikimit të territorit nëpërmjet integritit në një të zonave rurale dhe urbane. Përgatitja e PPV është bërë në përputhje me termat e referencës bazuar në praktikën më të mira ndërkombëtare dhe dokumentat strategjikë në Shqipëri, sidomos Planin e Zhvillimit të Integruar të Bregdetit. Nëpërmjet analizës së gjendjes, matricës SWOT dhe strategjisë së zhvillimit PPV jep alternativa të zhvillimit të qëndrueshëm në planin ekonomik, peisazhit, ruajtjes dhe mbrojtjes së biodiversitetit dhe rritjes së cilësisë së jetës. PPV përfshin katër objektiva strategjikë: (i) fuqizimi i sektorit primar të ekonomisë (bujqësi, blektori dhe peshkim) dhe mbështetje e fermerëve, (ii) zhvillimi ekonomik rajonal, (iii) zhvillimi i vëndbanimeve në gjithë territorin dhe përmirësimi i cilësisë së jetës dhe (iv) ruajtja dhe promovimi i resurseve natyrore dhe të trashigimisë kulturore, të cilët realizojnë të plotë panoramën e zhvillimit të qëndrueshëm të Rrogozhinës.

Në kontekst të këtij Vlerësimi (VSM) janë përcaktuar kriteret e forta mjedisore dhe zonat e rrezikshme për zhvillim të cilat janë si referenca për përgatitjen e cdo dokumenti tjetër lokal duke preluar PPV. Në këtë VSM janë vlerësuar ndikimet potenciale nga aplikimi i PPV në: menaxhimin e mbetjeve, ujërave, cilësisë së ajrit, tokës dhe prodhimit bujqësor, biodiversitetit, ndertimeve infrastrukturore, transportit dhe energjisë. Për të siguruar vlerësimin plotë të ndikimeve të mundshme në mjedis, në këtë VSM, veç ballafaqimit me objektiva specifike mjedisore të strategjive (strategjitë dhe politikat për mbrojtjen e mjedisit, tokës, ujit, ajrit, biodiversitetit, zhvillimit rural, mbetjet dhe ujërat e zeza, zhurmat) në nivel nacional, janë konsideruar gjithë komponentët të cilët ndikohen nga ky Plan. Matrica e përdorur për përputhshmërinë e objektivave të Planit me objektivat më të rëndësishëm mjedisore, përgjithësisht, janë të përputhshëm në shkallë të lartë me objektivat mjedisore të përcaktuara. Veprimet (aktivitetet) e Planit janë zhvilluar mbi bazën e një llogjike mjedisore të ndërlidhur me shumë faktore (variabla independentë) të cilët, në cdo Plan është vështirë të përfshihen pa modifikime qoftë edhe minimale.

Rekomandohet:

Forcimi i bashkëpunimit dhe koordinimit ndërmjet autoriteteve përkatëse të sektorëve të caktuar ekonomike me autoritetet e mjedisit dhe shëndetësisë;

Plotësimi i standardeve mjedisore duhet të shoqërohet edhe me rritjen e portofolit financiar dhe investimeve në drejtim të menaxhimit dhe mbrojtjes së mjedisit;

Rritja e transparencës për investimet e reja, kontrollin e shkarkimeve në ujë apo ajër, administrimin e zonave të mbrojtura, menaxhimin e mbetjeve, etj. ndihmon në rritjen e bashkëpunimit me publikun dhe zbatimin e politikave të parashikuara nga Plani;

VLERËSIMI STRATEGJIK MJEDISOR RROGOZHINË

Bashkia Rrogozhinë:

Përgatiti: "ATELIER 4" shpk

Ark. Alban Efthimi

Licensë Nr. 6585-06-2013

Eks.Mjedisi: Gazmend Zeneli

Liçensë Nr. 9639-05-2015

TETOR 2016

TABELA E LËNDËS

1	HYRIE	5
1.1	OBJEKTIVAT E STUDIMIT	5
1.2	KUADRI INSTITUCIONAL	7
1.3	KUADRI LIGJOR	9
1.4	STRATEGJI TË LIDHURA ME VSM E PPV	11
1.4.1	STRATEGJIA NDERSEKTORIALE E MJEDISIT	12
1.4.2	PLANI KOMBËTAR PËR MANAXHIMIN E MBETJEVE	14
1.4.3	STRATEGJIA KOMBËTARE PËR BIODIVERSITETIN	15
1.4.4	STRATEGJIA E PYJEVE DHE KULLOTAVE	17
1.4.5	STRATEGJIA NDERSEKTORIALE PËR ZHVILLIMIN RURAL DHE BUQËSOR 2014-2020	18
1.4.6	DRAFT STRATEGJIA E TURIZMIT 2014-2015	19
1.4.7	PLANI KOMBËTAR I VEPRIMIT PËR ZBATIMIN E KONVENTËS SË AARHUS-it	20
2	VLERËSIM I GIENDJES MJEDISORE	22
2.1	KLIMA	22
2.2	PËRSHKRIMI I KUSHTEVE FIZIKE TË ZONËS	22
2.2.1	KUSHTET GJEOGRAFIKE	22
2.3	KUSHTET HIDROLOGJIKE DHE GJEOLOGJIKE	25
2.3.1	UJËRAT SIPËRFAQËSORE	25
2.3.2	KUSHTET GJEOLOGJIKE	26
2.3.3	HIDROGJEOLOGJIA	26
2.4	PERDORIMI I TOKES	28
2.5	TOKA BUQËSORE	29
2.5.1	KARAKTERISTIKAT KIMIKO FIZIKE DHE PËRSHKRIMI I TIPEVE TË TOKAVE NE ROGOZHINË	30
2.6	EROZIONI	35
2.7	PRODHIMI BUQËSOR	35
2.8	INPUTET NË BUQËSI	36
2.9	IMPakte POTENCIALE TË PRODHIMIT BUQËSOR NË MJEDIS	37
2.10	CILËSIA MJEDISORE E TOKAVE	37
2.11	PEISAZHI DHE BIODIVERSITETI	38
2.12	SISTEMI I KANALEVE KULLUESE DHE VADITËSE	39
2.13	GJENDJA E KANALIZIMEVE URBANE	40
2.14	CILËSIA E UJËRAVE TË UJTJES	42
2.15	CILËSIA E UJËRAVE BREGDETARE	42
2.16	CILËSIA E UJËRAVE NËNTOKËSORË	43
2.17	MBETJET URBANE	44
2.18	CILËSIA E AJRIT	46
2.19	POPULLSIA	47
2.20	PAPUNËSIA	47
2.21	SEKTORI I TURIZMIT DHE I SHËRBIMEVE	48
2.22	INFRASTRUKTURA DHE ENERGJIA	48

3	PARIME OBJEKTIVA DHE KRITERE MIEDISORE QE KUSHTËZOJNË ZHVILLIMIN NË KUADËR TË PPV	50
3.1	OBJEKTIVA E ZHVILLIMIT	52
3.1.1	VEPRIME OPERACIONALE NË MBËSHTETJE TË OBJEKTIVAVE: KONTEKSTI MJEDISOR	53
4	NDIKIMET E MUNDSHME MIEDISORE DHE MASAT PER ZBUTIEN E TYRE	56
4.1	Peisazhi dhe Biodiversiteti	56
4.2	PËRDORIMI I TOKËS	58
4.3	CILËSITË DHE MASAT PËR UJËRAT	59
4.4	MBETJET E NGURTA	60
4.5	CILËSIA E AJRIT	62
4.6	SIGURIA, ENERGJIA DHE POPULLSIA	62
4.7	VLERËSIMI I PËRPUTHSHMËRSISË SË OBJEKTIVAVE	64
5	MONITORIMI	79
6	PËRFUNDIME	84
7	REFERENCA (SHTOJCË)	90

TABELA E FIGURAVE

Figura 1 Pamje e zonës kodrinore lindore të Rogozhinës	23
Figura 2 Pamje e zonës fushore te Rogozhinës	24
Figura 3 Pamje e pjeses kodrinore perëndimore të Rogozhinës	24
Figura 4 Pamje e zonës së ulët bregdetare e Rogozhinës	25
Figura 5 Harta hidrogeologjike e zonës së bashkisë Rogozhinë	27
Figura 6 Përdorimi i tokës në Rogozhinë	29
Figura 7 Kategorizimi i tokëve ne Rogozhinë sipas aftësive agroprodhuese të tyre	30
Figura 8 Skema kryesore e ujitjes dhe kullimit ne Rogozhinë	40
Figura 9 Harta e Vlerësimit të situatës për prezencën e FC dhe Enterococcus	43
Figura 10 Vend depozitimi i mbetjeve urbane ne ane te lumit te Shkumbinit	45
Figura 11 Vend depozitimi i mbetjeve urbane te qendres administrative Kryevideh	46

1 HYRJE

Në kontekst të Reformës Administrative Territoriale-RAT (2014¹) Qeveria dhe posaçërisht Ministria për Zhvillimin Urban dhe Turizmin duke konsideruar edhe Ligjin për qeverisjen vendore² kërkohet të përgatitet për 26 rajone "Plani Përgjithshëm Vendor-PPV" me disa nënkomponentë, rezultate dhe detyra. Në mes të dokumenteve që kërkohen në PPV është edhe Vlerësimi Strategjik Mjedisor-VSM i rajonit Kavajë. Ligji i RAT "...ngarkon si nga forma ashtu edhe nga përmbajtja, kryetarët e bashkive të reja duhet të zhvillojnë 'mjete' nëpërmjet të cilave të lexojnë dhe të kuptojnë territoret e reja që do të kenë në administrim".

Plani i Përgjithshëm vendor si pjesë e Planit të Përgjithshëm Kombëtar do të orientojë përdorimin dhe shfrytëzimin e qëndrueshëm të burimeve dhe potencialeve të Rajonit në fjalë. Brenda këtij kuadri do të ketë një vëmendje të veçantë për rivlerësimin e aseteve të trashëgimisë kulturore dhe të burimeve natyrore. Qëllimi i hartimit të një Plani të Përgjithshëm vendor konsiston në krijimin e platformës drejtuese dhe të garancisë ligjore të nevojshme për një zhvillim të qëndrueshëm urban, ekonomik, social e mjedisor në territor. Veç PPK përgatitja e dokumentave të kërkuar të PPV konsideron Planin e Integruar Ndërsektorial –PINS të zonës bregdetare. Rajoni i përbërë nga territoret e tre bashkive, të përfshira në këtë studim, afektohet pothuaj tërësisht nga ky Plan duke qënë se zona bregdetare në Rajon përben një burim natyror të rëndësishëm dhe njëkohësisht një aset shumë të rëndësishëm ekonomik për zhvillim.

Konsiderimi i këtij Plani do të shërbente si sistem rregullues për të siguruar standarte në planifikim dhe garantimin e instrumentave që mundësojnë shërbime cilësore turistike dhe zhvillim ekonomik. PINS nuk lokalizohet vetëm në zonën bregdetare por edhe atë në brendësi, e cila ka potencial dhe krijohen mundësitë për ta furnizuar bregdetin me produkte ushqimore, me produkte kulturore dhe burime njerëzore. Mungesa e këtij Plani ka degraduar situatën në terren, duke dëmtuar panoramën e bregdetit me ndërtime të realizuara në mungesë të një planifikimi kombëtar e ndërsektorial. Mungesa e një PINS për bregdetin ka shkaktuar edhe parcelizimin e planifikimit, aty ku kompetencat dhe jurisdikcionet territoriale ndahen.

1.1 OBJEKTIVAT E STUDIMIT

Ky Raport vlerësimi strategjik mjedisor u hartua për PPV e Rajonit të Kavajë-Rogozhinë-Divjakë fokusuar në Planin e Përgjithshëm Vendor, në përputhje me kërkesat e procedurës së re të Planit të Përgjithshëm Kombëtar. Në PPK, në fazën 4 të tij, kërkohet Studimi i Vlerësimit të Ndikimit nga zhvillimi dhe të ndikimit në Mjedis-VSM. Ky Vlerësim

¹ Ligj Nr. 115/2014 "Për ndarje administrative-territoriale të njësisve të qeverisjes vendore në Republikën e Shqipërisë"
² Ligj Nr. 139/2015 "për vetëqeverisje vendore"

bëhet në zbatim të kërkesave të Ligjit për Vlerësimin Strategjik Mjedisor³ dhe të gjitha akteve nënligjore që mjedhin prej tij dhe ndjekjes së procedurave të VSM-së.

"Vlerësimi Strategjik Mjedisor (VSM) është një proces sistematik, i cili vlerëson pasojat mjedisore të një plani të propozuar për zbatim, në mënyrë që të sigurohet se këto pasoja mjedisore janë adresuar plotësisht nga fazat e hershme të vendimmarrjes, përveç konsideratave ekonomike dhe sociale. VSM-ja në planifikimin hapësinor duhet të paraqesë informacion mbi këto ndikime mjedisore, ekzistenca dhe pasojat e të cilat nuk janë definuar në mënyrë specifike. Në këtë mënyrë VSM-ja në planifikimin hapësinor mund të kontribuojë në përmirësimin e procesit të planifikimit dhe vendimmarrjen, pasi ai është një vlerësim gjithëpërfshirës, sistematik dhe transparent i aspekteve mjedisore, sociale dhe ekonomike, si dhe implikimet në planifikim. VSM-ja ka funksionin e identifikimit dhe zbutjen e pasojave negative të Planit. Detyra është që të kontribuojë për një planifikim të tillë që, nga pikëpamja e mjedisit dhe e shëndetit publik është jo vetëm i tolerueshëm, por edhe optimal, ndërsa kërkon alternativa të ndryshme duke marrë parasysh efektet mjedisore, sociale dhe ekonomike. Gjatë procesit të VSM-së, fushat e rëndësishme mjedisore dhe ato prioritare do të identifikohen duke u bërë një kriter planifikimi për të shpëtuar ata nga dëmtimet e pakthyeshme dhe të plota (për shembull: rrjeti i burimeve ujore dhe distancat që duhet të mbahet për ndërtimet pranë tyre)".

Në planin teknik VSM, në pjesën e parë të tij, do të konsiderojë gjëndjen dhe zhvillimet social ekonomike të Rajonit, ballafaqimet me gjëndjen mjedisore dhe ndikimet potenciale të tyre të shoqëruara me masat për menjanimin/reduktimin e tyre si më poshtë:

- Zhvillimi social dhe ekonomik;
- Gjendja mjedisore e territorit;
- Perspektiva të zhvillimit dhe çështjet më të rëndësishme mjedisore;
- Ndikimet potenciale në mjedis të zhvillimit (në fokusin e zhvillimit të qëndrueshëm)
- Masa për eliminimin dhe/ose reduktimin e tyre.

Në pjesën e dytë do të trajtohen propozimet për planifikimin e territorit (PPV) dhe rregulloret e planifikim/zhvillimit duke u ballafaquar me ndikimin në Mjedis që këto zhvillime shkatrajnë potencialisht në terma afat mesem/afat gjatë dhe oponenca përkundrejt këtyre propozimeve në planin e mbrojtjes së mjedisit dhe zhvillimit të qëndrueshëm.

³ Ligj nr. 91/2013 "Për vlerësimin strategjik mjedisor"

1.2 KUADRI INSTITUCIONAL

Në planin e Konventave/marrëveshje ndërkombëtare

Vlerësimi Strategjik Mjedisor është një nga metodat bashkëkohore relativisht të reja të vlerësimit mjedisor. Koncepti i vlerësimit strategjik mjedisor e ka origjinën nga planet rajonale të zhvillimit dhe përdorimit të tokës. Në vitin 1981 Departamenti Amerikan i Zhvillimit Urban hodhi hapat e para në formëzimin e këtij koncepti me anë të miratimit të Udhëzimit të Vlerësimit të Ndikimit. Ndërkohë në Europë hapat e para u hodhën nga Konventa e Espoos "Për vlerësimin e ndikimeve mjedisore ndërkufitare" në vitin 1981, në zbatim të të cilës në vitin 2003 u miratua edhe Protokoli i Vlerësimit Strategjik Mjedisor (Klev 2003⁴). Protokoli synon që:

"..të vendosë qartësisht dhe me transparencë procedurat për konsiderimin e shëndetit dhe manaxhimin e integruar të çështjeve mjedisore për plane të zhvillimit, programeve dhe legjislacionit, në plan kombëtar, në sektorë të tillë që shkaktojnë ndotje mjedisore si bujqësia, energjia, transporti, zhvillimi rajonal, përdorimi i tokës, manaxhimi i mbetjeve ose ujërave"

Në këtë kontekst Komisioni European mbas 11 vjet diskutimesh miratoi në vitin 2001 Direktivën 2001/42⁵ "Mbi vlerësimin e efekteve të planeve dhe programeve të caktuara mbi mjedisin" e cila u bë e detyrueshme brenda vitit 2004 për të gjitha vendet e BE. Me kalimin e viteve, VSM është pranuar si një formë e përshtatshme e vlerësimit mjedisor që ndihmon vendimmarrësit gjatë proceseve planifikuese. Kjo metodë vlerësimi tashmë po gjen përhapje të gjerë në shumë vende të botës të cilët e kanë përfshirë në kuadrin e tyre të standarteve të vendimmarrjes.

Vlerësimi Strategjik Mjedisor (VSM) është një proces sistematik që synon të sigurojë që aspektet mjedisore integrohen dhe merren në konsideratë gjatë fazës së planifikimit strategjik dhe vendimmarrjes. Në terma të përgjithshëm planet dhe programet ku aplikohet VSM janë synime strategjike dhe vizionare të cilët qeveria synon t'i verë në zbatim në një sektor të caktuar. Një kontribut i rëndësishëm i VSM është dhe transparenca që ajo synon të nxisë gjatë gjithë procesit dhe deri në vendimmarrje duke u përpjekur të mbledhë dhe demonstrojë fakte që lidhen me planin e propozuar dhe objektivat që ai synon, ndërthurjen e tij me planet e tjera ekzistuese duke influencuar deri në nivel projekti individual. Një ndër përkufizimet më të pranuar të VSM është ai i autorëve Salder dhe Verheem, 1996⁶ që e përkufizojnë atë si:

"Vlerësimi Strategjik Mjedisor është një proces sistematik që vlerëson pasojat në mjedis të një politike, plani ose programi të propozuar për zbatim me qëllim që të sigurojë që

⁴ Protocol on Strategic Environmental Assessment - unepce
<http://www.unepce.org/env/ela/documents/legaltexts/protocolenglish.pdf>

⁵ Strategic Environmental Assessment - SEA - Environment
<http://ec.europa.eu/environment/ela/sea-legalcontext.htm>

⁶ Sadler B., and Verheem R., 1996. ENVIRONMENTAL ASSESSMENTS OF STRATEGIC DECISIONS AND PROJECT DECISIONS: INTERACTIONS AND BENEFITS. Ministry of Housing, Spatial Planning and the Environment of The Netherlands With support of the European Commission DGXI. http://www.lema.ulg.ac.be/research/sult/env_ass.pdf

këto pasoja mjedisore adresohen plotësisht që në fazat e hershme të vendimmarrjes përkrah konsideratave ekonomike dhe sociale"

Me kalimin e viteve, Vlerësimi Strategjik Mjedisor (VSM) u shndërrua në një formë të vlerësimit mjedisor e cila ndihmon drejtuesit dhe menaxherët në hartimin e politikave, planeve dhe programeve në mënyrë të tillë që integrojnë problemet e mbrojtjes së mjedisit në politika, programe dhe plane në mënyrë që implemetimi i tyre të kontribuojnë në zhvillimin e qëndrueshem.

Gjithsesi më e saktë është të thuhet se VSM është një nga instrumentet e vlerësimit të impakteve sepse natyra e çështjeve që merr në konsideratë e kapërcen fushën e mjedisit. Ajo është pranuar si një grup instrumentash që i korrespondon vendimeve të niveleve nga politikat e deri te programet.

Direktiva përkatëse e BE-s kërkon Vlerësimin Strategjik Mjedisor për plane dhe programe në sektorë të fillë si bujqësia, pyjet, peshkimi, energjia, industria, transporti, menaxhimi i mbetjeve, telekomunikacioni, turizmi, planifikimi i qyteteve dhe vendeve, si dhe ato plane e programe që përcaktojnë kuadrin e zhvillimeve të ardhshëm për projektet e listuara në Shtojcat I dhe II të Direktivës 85/337/EEC "Për vlerësimin e ndikimit në mjedis të projekteve të veçanta".

Në planin e kërkesave në nivel Kombëtar

Detyrimet, organet dhe strukturat e ngarkuara me mbrojtjen e mjedisit në kuptimin më të gjerë, janë të sanksionuar me ligj : Ligji "Për Mbrojtjen e Mjedisit" (2011) dhe Ligji për "Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis (2013).

Legjislacioni për mbrojtjen e mjedisit, është pasuruar progresivisht me akte ligjore dhe nënligjore të cilat janë përgjithësisht përfaqsim me direktivat dhe standardet mjedisore të Bashkimit Europian. Ndër to do të veconim ligjet:

- "Për Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis";
- "Për menaxhimin e integruar të mbetjeve;
- "Për mbrojtjen e biodiversitetit";
- "Për trajtimin e ujrave të ndotur";
- "Për substancat dhe preparatet kimike";
- "Për administrimin e zhurmave në mjedis";
- "Për zonat e mbrojtura";
- "Për mbrojtjen e ajrit nga ndotja";
- "Për taksën e karbonit e të ambalazhit plastik";

Dhe VKM Nr. 13, datë 4.1.2013 "Për miratimin e rregullave, përgjegjesive e të afateve për zhvillimin e procedurës së vlerësimit të ndikimit në mjedis" i cili përcakton procedura të qarta të fazave të përpunimit të VNM si dhe kornizën, vecanërisht detyruese në përmbajtjen e VNM

Ministria e Mjedisit, Pyjeve dhe Administrimit te Ujerve vleresohet si politikë bërëse, si përgjegjëse për hartimin dhe organizimin e zbatimit te strategjive, te legjislacionit mjedisor, të planeve te veprimit, të programeve e masave që merren për mbrojtjen e mjedisit.

Rrjeti i Agjensive për Mbrojtjen e Mjedisit, vleresohet si sistem organesh të specializuara për monitorimin dhe mbrojtjen e mjedisit ndërsa Inspektorati i Mjedisit vleresohet si organ i specializuar kontrolli që siguron zbatueshmërine e legjislacionit mjedisor. Në themel të sistemit të organizimit strukturor të Ministrisë qëndrojnë fushat e veçanta të mjedisit si mbrojtja e ajrit, e ujit, e tokës, e natyres dhe biodiversitetit, administrimi i mbetjeve, vlerësimi i ndikimit në mjedis e vlerësimi strategjik mjedisor, ndryshimet klimatike etj, në kuptimin që ndërtimi strukturor synon të mbuloje dhe t'u përgjigjet këtyre ndarjeve.

Në kontekst të PPV

Dokumenti i përgatitjes së VSM për Rajonin kërkon që Vlerësimi të kryhet në referencë të Ligjit "Për Vlerësimin Strategjik Mjedisor (2013) dhe të gjitha akteve nënligjore që rrjedhin prej tij dhe ndjekjes së procedurave të VSM-së. Tre detyra janë përcaktuar në ToRs për këtë studim : (i) përgatitja paraprake e VSM-s, (ii) konsultimi me publikun dhe (iii) përgatitja e Raportit final të VSM-s duke marrë në konsideratë sugjerimet/kërkesat e konsullimit publik.

«Plani Përgjithshëm Vendor, pjesë e të cilit është VSM, kërkon që: VSM-ja për planifikimin hapësinor duhet të paraqesë informacion mbi këto ndikime mjedisore, ekzistenca dhe pasojat e të cilit nuk janë definuar në mënyrë specifike. Në këtë mënyrë VSM-ja në planifikimin hapësinor mund të kontribuojë në përmirësimin e procesit të planifikimit dhe vendimmarjen, pasi ai është një vlerësim gjithëpërfshirës, sistematik dhe transparent i aspekteve mjedisore, sociale dhe ekonomike, si dhe implikimet në planifikim. VSM-ja ka funksionin e identifikimit dhe zbutjen e pasojave negative të Planit. Detyra është që të kontribuojë për një planifikim të tillë që, nga pikëpamja e mjedisit dhe e shëndetit publik është jo vetëm i tolerueshëm, por edhe optimal, ndërsa kërkon alternativa të ndryshme duke marrë parasysh efektet mjedisore, sociale dhe ekonomike».

1.3 KUADRI LIGJOR

Ligji "Për Mbrojtjen e Mjedisit" (2011)⁷ i cili vendos parimet kryesore, të manaxhimit të mjedisit⁸ në kapitullin e II⁹, si më poshtë:

- -Zhvillimi i qendrueshem;
- -Parimi i parandalimit dhe marrja e masave paraprake

⁷ Ligj Nr.10 431, datë 9.6.2011 "Për Mbrojtjen e Mjedisit", Flet.Zyrtare Nr.89, Faqe:3680

⁸ Ky ligj është përafër plotësisht me Direktivën 2004/35/KE të Parlamentit Europian dhe Këshillit, datë 21 prill 2004 "Mbi përgjegjësinë mjedisore, parandalimin dhe riparimin e dëmeve mbi ambientin" të ndryshuar. Numri CELEX: 32004L0035, Fletorja Zyrtare e Bashkimit Europian, Seria L, nr. 143, datë 30.4.2004, faqe 56-75.

- -Parimi i ruajtjes së burimeve natyrore
- -Parimi i zëvendësimit dhe/ose kompensimit
- -Parimi i përafimit të integruar
- -Parimi i përgjegjësisë së ndërsjellë dhe bashkëpunimit
- -Parimi i nxitjes së veprimtarive për mbrojtjen e mjedisit
- -Ndotësi paguan;
- -Ndërgjegjësimi publikut dhe pjesëmarrja në vendim marrje

Ligji "Për Vlerësimin Strategjik Mjedisor" (i sipërcituar) ka qëllim të sigurojë mbrojtje të lartë të mjedisit dhe zhvillim të qëndrueshëm, përmes përfshirjes së çështjeve të mjedisit gjatë hartimit, miratimit, rishikimit, ndryshimit ose modifikimit të planeve a programeve me pasojë të mundshme negative në mjedis. Në këtë Ligj ndër të tjera theksohet se Procesi të vlerësimit strategjik mjedisor i nënshtrohet:

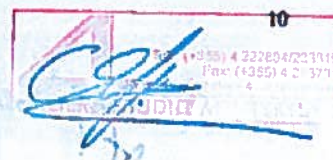
"hartimi i të gjitha planeve dhe programeve për bujqësinë, pyjet, peshkimin, energjinë, industrinë, industrinë minerare, transportin, menaxhimin e mbetjeve, menaxhimin e ujërave, telekomunikacionin, turizmin, planet kombëtare e vendore të planifikimit të territorit urban e rural, përfshi dhe mbrojtjen e peizazhit, të përdorimit të tokës".

Ligji nr.10119 datë 23.04.2009 "Për planifikimin e territorit" përbën një hap konkret dhe të rëndësishëm për vlerësimin strategjik mjedisor të instrumentave planifikues, të cilët në ligj përkulizohen si më poshtë: "Instrumente të planifikimit janë politikat, planet dhe rregulloret, që zbatohen në mënyrë të përgjithshme ndaj një territori, pjese të tij apo ndaj një tipi zhvillimi". Kjo do të thotë që vlerësimi strategjik mjedisor shtrihet edhe në nivel dokumentash të politikës shtetërore të planifikimit ndërsektorial.

Ligji nr. 139/2015 "Për Vetëqeverisjen Vendore" (i sipërcituar) përcakton funksionete dhe detyrat e bashkive, pas ligjit të ndarjes së re administrative në disa drejtime që lidhen me parimet bazë të përgatitjes së PPV, si më poshtë:

- Në nenin 23 të tij për funksionet e Bashkive në fushë e infrastrukturës dhe shërbimeve publike përcakton se Bashkia është përgjegjëse për (i) prodhimin, trajtimin, transmetimin dhe furnizimin me ujë të pijshëm, (ii) mbledhjen, largimin dhe trajtimin e ujërave të ndotura, (iii) mbledhjen dhe largimin e ujërave të shiut dhe mbrojtjen nga përmytjet në zonat e banuara dhe (iv) planifikimin, administrimin, zhvillimin dhe kontrollin e territorit, sipas mënyrës së përcaktuar me ligj.
- Në nenin 26 për funksionet e bashkive në fushën e mbrojtjes së mjedisit nënvizohen këto funksione kryesore: (i) sigurimin, në nivel vendor, të masave për mbrojtjen e cilësisë së ajrit, tokës dhe ujit nga ndotja; (ii) sigurimin, në nivel vendor, të masave për mbrojtjen nga ndotja akustike; dhe (iii) zhvillimin e aktiviteteve edukuese dhe promovuese, në nivel vendor, të cilat lidhen me mbrojtjen e mjedisit.
- Në nenin 27 funksionet e Bashkive në fushën e bujqësisë, zhvillimit rural, pyjeve dhe kullotave publike, natyrës dhe biodiversitetit përcaktohen si funksione të saj: (i) administrimin, shfrytëzimin dhe mirëmbajtjen e infrastrukturës së ujit dhe kullimit, të

Zejneliz

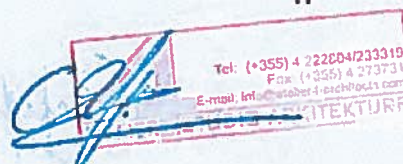
transferuar në pronësi të tyre, sipas mënyrës së përcaktuar me ligj; (ii) administrimin dhe mbrojtjen e tokave bujqësore e të kategorive të tjera të resurseve, si toka të pafrytshme etj., sipas mënyrës së përcaktuar me ligj; (iii) krijimin dhe administrimin e sistemit vendor të informacionit dhe këshillimit bujqësor e rural, sipas legjislacionit në fuqi; (iv) krijimin dhe administrimin e skemave vendore të granteve për bujqësinë e zhvillimin rural, të financuara nga buxheti lokal dhe/ose me bashkëfinancim nga të tretët, duke garantuar akses të balancuar gjinor; (v) administrimin e fondit pyjor dhe kullësor publik, sipas legjislacionit në fuqi; dhe (vi) mbrojtjen e natyrës e të biodiversitetit, sipas legjislacionit në fuqi.

1.4 STRATEGJI TË LIDHURA ME VSM E PPV

Një Plan i Përgjithshëm Kombëtar ose Rajonal do të ishte i mangët në rastin më të mirë dhe i pa realizueshëm dhe/ose kontradiktor me plane në nivel kombëtar/rajonal në rastin më të keq. Për këtë duhet të konsultohen dhe të konsiderohen në fazën e përgatitjes së këtyre Planeve. Si pjesë e metodikës dhe teknikës të procesit të VSM është e nevojshme të identifikohen dhe merren në konsideratë dhe Dokumenta të tjera të Politikës së Zhvillimit të vendit. Këto Dokumenta mund të përfshijnë apo paraqesin "vështirësi" apo sinergji me objektivat e Planit të Përgjithshëm Kombëtar. Shqyrtimi i këtyre dokumentave synoi gjithashtu identifikimin e çështjeve apo objektivave egzistuese të qëndrueshmërisë të cilat duhet të merren parasysh gjatë hartimit të Dokumentit të Planit të Përgjithshëm Rajonal dhe gjatë Vlerësimit Strategjik Mjedisor. Theksojmë se Dokumentat Strategjike Kombëtare të marra në shqyrtim reflektojnë edhe angazhimet e Shqipërisë në Marrveshjet Ndërkombëtare përkatëse dhe janë të orientuara drejt procesit integruar në Bashkimin Europian të vendit. Në tabelën mëposhte paraqitet lista e Dokumentave Zhvillimore të shqyrtuara dhe marra në konsideratë nga Grupi i Punës gjatë hartimit të VSM ndërsa në vijim paraqitet një përmbledhje e shkurtër e secilit prej tyre si dhe pikëprerjet më kryesore me Planin e Përgjithshëm Vendor dhe VSM respektive.

Tabela 1. Dokumentat Strategjike të Zhvillimit të Vendit që lidhen në PPV të shqyrtuara gjatë VSM;

1. Strategjia Ndersektorale e Mjedisit
2. Plani Kombëtar për Menaxhimin e Mbetjeve
3. Strategjia dhe Plani i Veprimit për Biodiversitetin
4. Strategjia e Pyjeve dhe Kullotave
5. Strategjia Ndersektorale për Zhvillimin Rural dhe Bujqësor 2014-2020
6. Draft - Strategjia Sektoriale e Turizmit 2014-2020
7. Strategjia dhe Plani Kombëtar i Veprimit për zbatimin e Konventës së Aarhusit në Shqipëri

1.4.1 STRATEGJIA NDËRSEKTORIALE E MJEDISIT

Strategjia Ndërsektoriale e Mjedisit (SNM), i propozuar nga Ministria e Mjedisit për periudhën 2015-2020 është vazhdim i objektivave të Strategjise miratuar me Vendim të Keshillit të Ministrave nr.847, datë 29.11.2007 dhe është dokumenti bazë që parashtron politikën shtetërore në fushën e mbrojtjes së mjedisit. Qëllimi përfundimtar i hartimit, miralimit dhe zbatimit të tij është plotësimi i detyrimit kushtetues ndaj shtetasve që gëzojnë të drejtën e një mjedisi të shëndetshëm dhe ekologjik, zhvillimit të Shqipërisë në mënyrë të qëndrueshme nëpërmjet përdorimit racional të pasurive natyrore, ruajtjes së tyre nga ndotja dhe degradimi, si dhe promovimit të vlerave mjedisore për t'i kthyer ato në asete të rëndësishme të nritjes së mëtejshme ekonomike të vendit.

Strategjia Ndërsektoriale e Mjedisit (SNM) është pjesë integrale e Strategjisë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim. Ajo duhet parë në kontekstin e politikës kombëtare. Shumë nga politikat dhe masat e kësaj strategjie, mbështeten nga programet dhe veprimet të përcaktuara në strategjitë ndërsektoriale, siç janë turizmi, energjia dhe bujqësia etj.

Në vizionin e saj i SNM parashtron:

"Zhvillimi i shpejtë dhe i qëndrueshëm përbën objektivin kryesor të Qeverisë Shqiptare. Vendi duhet të zhvillohet duke ruajtur në maksimum burimet tona natyrore nga ndotja dhe degradimi, duke promovuar vlerat mjedisore për t'i kthyer në mbështetje të prosperitetit ekonomik të vendit.

Një zhvillim i tillë do të drejtohet nga vizioni dhe politikat e qeverisë, gjë që do të sigurojë zhvillim të integruar të zonave rurale dhe urbane së bashku me mbrojtjen e mjedisit. Ky qëllim i qeverisë do të arrihet nëpërmjet një shkrijeje efikase të politikave specifike sektoriale në një qëndrim të vetëm të integruar. Ndonëse në dukje një koncept mjedisor, zhvillimi i qëndrueshëm është një koncept tërësisht ekonomik që garanton sigurinë e zhvillimit ekonomik".

Strategjia synon në:

- Parandalimin dhe kontrollin e integruar të ndotjes dhe rreziqeve nga ndotja dhe aksidentet industriale duke monitoruar dhe kontrolluar zbatimin e normave dhe standarteve të shkarkimeve në mjedis nga operatorët industriale;
- Kryerjen e Vlerësimeve të Ndikimit në Mjedis për projektet e zhvillimit, me qëllim që Autoriteti i planifikimit ose autoriteti përgjegjës për licencimin, kur shqyrton dhënien ose jo të lejes së zhvillimit/licencës përkatëse për një projekt, apo vendosjen e kushteve për zhvilluesin, merr në konsideratë përfundimet e procesit të Vlerësimit të Ndikimeve mjedisore për ndikimet në mjedis që do të ketë projekti i propozuar, si dhe përfshirjen e publikut dhe të gjithë aktoreve gjatë procedurës s137 Vlerësimit të ndikimit në mjedis.

- Kryerjen e Vlersimeve Strategjike Mjedisore për planet apo programet, për vlerësimin e pasojave në mjedis të nje plani ose programi të propozuar për zbatim, me qëllim që të sigurojë që këto pasoja mjedisore të adresohen plotësisht që në fazat e hershme të vendimmarjes përkrah konsideratave ekonomike dhe sociale.
- Menaxhimin e integruar të mbetjeve me fokus ne përmbushjen e standardeve kombëtare dhe ndërkombetare, trajtimin e mbetjeve brenda këtyre standardeve dhe rritjen e ndërgjegjes sociale mbi efektet e dëmshme të mbetjeve në mjedis.
- Mbrojtjen dhe menaxhimin e qëndrueshëm të biodiversitetit, shtimit të sipërfaqes së Zonave të Mbrojtura, menaxhimin e integruar të tyre dhe ngritjen e rjetit ekologjik "NATURA 2000";
- Mire menaxhimin e burimeve ujore nëpërmjet vendosjes së një kuadri monitorimi dhe kontrolli, për të reduktuar ndotjen e ujerave nëntokësore dhe sipërfaqesore nga aktivitetet e veprimtarive industriale, bujqësore dhe aktivitetet e popullsisë në zonat rurale dhe urbane, që shkaktojnë dëmtim të ekosistemeve ujore, si dhe të lumenjve nga shfrytëzimi pa kriter, mbrojtja e ujërave detare, menaxhimi i ujërave ndërkufitare, zvogëlimi i efekteve nga përmbytja dhe thatësira;
- Menaxhimin e qëndrueshem të burimeve të gjalla të ujërave detare dhe i ujerave të brëndshme

Objektivat specifike të Strategjisë Ndërsektoriale në Mjedis janë si më poshtë:

- Në fushën e cilësisë së ajrit: (i) ulja me 40% e nivelit të ndotjes në zonat urbane; (ii) arritja e niveleve të ndotësve të ajrit, bazuar në shëndetin human, në vlerat përkatëse: për NOx - 40 µ/ m³, për PM10 - 40 µ/ m³, për PM2,5-25 µg/m³ dhe 20 µg/m³ dhe SO₂-125 µ/ m³ per 24 ore ose 20 µ/ m³ ne vit.
- Në fushën e Ndryshimeve Klimatike dhe mbrojtjes së shtresës së Ozonit: (i) reduktimi me 8% te GHG krahasuar me skenarin baze7; (ii) reduktimi i sasisë së HCFC-ve me 40%;
- Në fushën e mbrojtjes së natyrës: (i) Rritja e sipërfaqes së Zonave të Mbrojtura në 17 % të territorit nëpërmjet zgjerimit dhe menaxhimit të integruar të Zonave të Mbrojtura; (ii) Ngritja e rjetit ekologjik "NATURA 2000"; (iii) Sigurimi i statusit të ruajtjes për 5 % të llojeve dhe habitateve të kërcënuara;
- Në fushën e mbrojtjes së natyrës deri në vitin 2020 synohet rritja e sipërfaqes së Zonave të Mbrojtura në 17 % të territorit tokësor të vendit dhe shpallja e ZM-ve të reja detare dhe bregdetare; identifikimi dhe ngritja e rjetit Natura 2000 dhe ruajtja e peizazhit natyror; përmiresimi i statusit të ruajtjes për 5 % të llojeve dhe habitateve të kërcënuara të mbrojtura deri në fund të kësaj dekade si **dekada** e Kombeve të Bashkuara për biodiversitetin 2011-2020.

- Në fushen e burimeve pyjore dhe kullosore: ulja me 40% të prerjeve të paligjshmeve të fondit pyjor (ii) Mbulimi 100% me plane mbarështrimi për të gjitha ekonomitë pyjore në nivelkombëtar, ; (iii)Rehabilitimi i sipërfaqeve të degraduara në masën 40%.

Strategjia zbërthen realizimin e objektivave të saj në një program masash konkrete të shoqëruar me afatet kohore, institucionet përkatëse dhe parashikimet financiare. Këto masa ndiqen nga insitucionet politike-bërëse dhe ato zbatuese. Kuadri ndërsektorial afron një trajtim modern dhe të integruar të sektorit mjedisor dhe sektorëve të tjerë me ndikim të fortë në cilësinë e mjedisit si transporti, bujqësia, rregullimi i territorit etj. Ky konceptim pranon përgjegjësinë e ndarë midis shumë institucioneve qeverisëse, të nivelit qëndror apo vëndor, për mbrojtjen e mjedisit dhe arritjen e një zhvillimi të qëndrueshëm të vëndit. SNM mbështetet nga programe veprimi më të hollësishme që trajtojnë çështje specifike siç janë Strategjia dhe Plani i Veprimit për Biodiversitetin, Strategjia për Zhvillimin e Sektorit të Pyjeve dhe Kullotave, Strategjia e Peshkimit dhe Plani Kombëtar i Administrimit të Mbetjeve. Kjo Strategji Ndërsektoriale për Mjedisin bashkon elementët më të rëndësishëm të këtyre veprimeve në një tërësi të vetme dhe bashkëkohore.

1.4.2 PLANI KOMBËTAR PËR MANAXHIMIN E MBETJEVE

Mbetjet dhe trajtimi i tyre në territorin e Shqipërisë është një nga problemet e mëdha mjedisore ndonse ndikimi i tyre në shëndetin e njeriut është më i madh se ndotës të tjerë. Sidoqoftë, mbetjet (solide ose ujore/ujërat e zeza) ndikojnë në komponentë të tjerë mjedisorë si uji, ajri, toka dhe nëpërmes zinxhirit ushqimor dhe/ose kontaktit direkt me këto është mjaft i madh. Mbetjet ndodhen ngado dhe kultura së bashku me mungesën e financimeve dhe sidomos ndërgjegjësimi i popullsisë dhe mija e përgjegjësisë së autoriteteve lokale mbeten sfida për të ardhmen. Nuk mund të ketë produkte bujqesore të pastërta, shëndet të mirë, burime ujore të pa ndotura, biodiversitet, turizem dhe cilësi jete të lartë në se nuk manaxhohen mbetjet e ngurta dhe ujërat e zeza.

PPV lidhen ngushtesisht me problemet e manaxhimit të mbetjeve dhe do të jenë një pengesë e madhe për zhvillimin në se nuk designohen, implementohen dhe mirëmbahen struktura dhe infrastrukturat e përshtatshme. Ky studim do ti konsiderojë ato në detajle më të mundeshme.

Plani Kombëtar i menaxhimit të mbetjeve në Shqipëri është përgatitur në vitin 2010 përmes një mbështetje nga BE (Zbatimi i Planit Kombëtar për Përafrimin e Legjislacionit Mjedisor në Shqipëri⁹) studim i cili shërbeu si bazë për Ligjin nr.10 463, datë 22.9.2011 PËR MENAXHIMIN E INTEGRUAR TË MBETJEVE.

⁹ EuropeAid/124909/C/SER/AL, <http://faolex.fao.org/docs/texts/alb113034.doc>

Qëllimi i Planit (të shprehur edhe në Ligjin respektiv) është: parandalimi/minimizimi i mbetjeve ose pakësimit të ndikimeve negative nga krijimi dhe menaxhimi i integruar i mbetjeve si dhe përmirësimi i eficiencës së përdorimit të tyre.

Sfidat në fushën e Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve janë: (i) ngritja dhe funksionimi i Sistemit të Integruar të menaxhimit të mbetjeve; (ii) ndërgjegjësimi i komunitetit për trajtimin e mbetjeve; si dhe (iii) bashkërendimi administrativ ndërmjet strukturave qendrore dhe vendore për zbatimin e legjislacionit për menaxhimin e integruar të mbetjeve dhe qartësimin funksional të tyre.

Përcaktimi i përparësive në ligje, strategji, plane dhe programe të menaxhimit të integruar të mbetjeve të trashëguara apo të atyre që krijohen bëhet duke pasur parasysh hierarkinë e mëposhtme: (a) parandalimin e mbetjeve; (b) përgatitjen për ripërdorim; (c) riciklimin; (ç) rikuperime të tjera dhe (d) asgjësimin.

Në terma specifike Plani synon: Menaxhim i mbetjeve, parandalim i hedhjes së paautorizuar të mbetjeve dhe jo të miratuara nga autoritetet lokale në 2015, arritje e shkatërrimit të sigurt në nivel 75% të prodhimit të mbeturinave të rrezikshme në 2025, dhe zhvendosje në 50 % të mbetjeve të ngurta jo të rrezikshme në landfille inxhinierike në 2020, përmes: • Dokumenteve udhëzues për autoritetet vendore në planifikimin dhe operimin e grumbullimit të mbetjeve dhe heqjes, transportit dhe trajtimit • Përgatitje e studimeve dhe projekteve prioritare për menaxhimin e mbetjeve për të siguruar ngritjen e të paktën 12 landfilleve rajonale në 2020 dhe siteve për landfille inxhinierike dhe sanitare për grumbullimin e mbetjeve në nivel bashkiak në të gjithë vendin nga 2025 • Krijimin e siteve për depozitimin e mbetjeve të rrezikshme nga 2020

1.4.3 STRATEGJIA KOMBËTARE PËR BIODIVERSITETIN

Strategjia dhe Plani i Veprimit për Biodiversitetin (miratuar me VKM 532 date 5.10.2000). Konventa mbi larinë biologjike ose siç njihet shkurt Konventa e Diversitetit Biologjik (KDB) u nënshkrua nga Shqipëria në 5 Janar 1994. Me hyrjen në këtë konventë Shqipëria, me gjithë vështirësitë e një vendi në tranzicion, është përpjekur të marrë përgjegjësitë që rrjedhin nga kjo konventë. Agjensia Kombëtare e Mjedisit (AKM) (më parë Komiteti i Mbrojtjes së Mjedisit, KMM) u ngarkua nga Qeveria Shqiptare me detyrën e përgatitjes së Strategjisë dhe Planit të Veprimit të Biodiversitetit (SPVB) për vënien në jetë të Konventës.

Shqipëria ka qenë dhe mbetet pjesëmarrëse e iniciativave europiane dhe rajonale në përgjigje të KDB-së, në mënyrë të veçantë të Strategjisë Pan-Europiane të Diversitetit Biologjik dhe Pejsazhor (SPEDBP). Edhe pse një vend i vogël, Shqipëria shquhet për një diversitet biologjik e pejsazhor të pasur. Në origjinë të këtij diversiteti qëndrojnë pozicioni gjeografik, faktorë gjeologjikë, pedologjikë, hidrologjikë, relievi dhe klima. Relievi i thyer dhe vertikalleti i theksuar kanë krijuar kushte për ekzistencën dhe ruajtjen e një numri llojesh relikte, endemikë e subendemikë; 27 llojet endemike dhe 160 subendemike të bimëve të larta që rriten në vendin tonë paraqesin një rëndësi të veçantë ruajtjeje.

Diversiteti i lartë i ekosistemeve dhe habitateve (ekosisteme detare, bregdetare, laguna e vende të lagëta, delta lumenjsh, duna ranore, liqene, lumenj, shkurreta mesdhetare, pyje gjethegjerë, halorë dhe të përzierë, livadhe e kullota subalpine dhe alpine, ekosisteme të maleve të lartë), ofron një larmi të pasur llojesh bimore e shtazore; rreth 3,200 lloje bimësh të larta dhe 756 lloje ruazorësh raportohen deri më sot në Shqipëri. Flora e Shqipërisë përfaqësohet me afro 30% të florës Europiane. Pyjet e lartë të Shqipërisë mbajnë komunitete gjitarësh të mëdhenj si ujku, ariu, rrëqebulli, dhia e egër etj., si dhe komunitete karakteristike shpendësh të lidhur me pyjet e virgjër. Lagunat bregdetare dhe liqenet e mëdhenj në brëndësi të vendit përfaqësojnë zona të rëndësishme veçanërisht për dimërimin e shpendëve migratorë; mesatarisht rreth 70 lloje shpendësh uji me një numër prej 180,000 individë kalojnë dimrin në to. Shqipëria është një pikë e rëndësishme e kryqëzimit të rrugëve migratore të shpendëve, lakuriqëve të natës dhe insekteve. Një mbështetje financiare prej Bankës Botërore nëpërmjet programit të Ndihmave Globale për Mjedisin (NGM) lu vunë në dispozicion në vitin 1999 Agjencise Kombetare të Mjedisit për përgatitjen e Strategjise dhe Planit të Veprimit për Biodiversitetin.

Parime Strategjike të SPVB:

Zbatimi i Konventës së Diversitetit Biologjik mund të arrihet vetëm me pranimin dhe respektimin e objektivave dhe të parimeve të ruajtjes dhe zhvillimit të praktikave të një zhvillimi të qëndrueshëm në sektorë që lidhen me biodiversitetin si: bujqësia, pylltaria, peshkimi, energjia dhe industria, urbanizmi, transporti, turizmi, administrimi i ujrave dhe mbrojtja. Parime të tilla të pranuar ndërkombëtarisht dhe të paraqitura në SPEDBP janë:

- **Parimi i Vendimarrjes së Kujdesëshme:** vendimet të merren mbi bazën e informacionit më të mirë ekzistues dhe, ato përshtasin, sa më shumë të jetë e mundur, masa që marrin në konsideratë aspektet ekonomike dhe sociale të cilat nga ana e tyre shërbejnë si shtrëngues dhe motivues për ruajtjen dhe përdorimin e qëndrueshëm të diversitetit biologjik dhe pejsazhor.
- **Parimi i Mënjimit/Shmangjes:** zbatimi i procedurave që kërkojnë kryerjen e Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis (VNM) për çdo aktivitet që pritet të ketë efekte të ndjeshme në diversitetin biologjik dhe pejsazhor dhe sigurimi, kur është e përshatëshme, i pjesëmarrjes publike në këto procedura.
- **Parimi i Parandalimit;** me qëllim shmangien ose minimizimin e efekteve të dëmshme të mundëshme të aktiviteteve mbi diversitetin biologjik dhe pejsazhor.
- **Parimi i Transferimit/Zhvendosjes:** aktivitetet që priten të kenë ndikime të ndjeshme në diversitetin biologjik dhe pejsazhor dhe që s'mund të shmangen, duhet, kur është e mundur, të zhvendosen në zona ku ato mund të shkaktojnë më pak dëme.

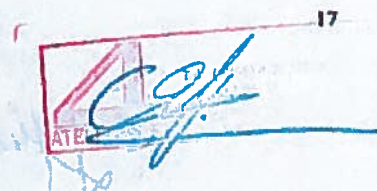

- **Parimi i Kompensimit Ekologjik:** efektet e dëmshme të ndryshimeve fizike në zonat me vlera të larta të diversitetit biologjik dhe pejsazhor që s'mund të mënjanohen duhet të ekuilibrohen me masa ruajtëse kompensuese nga pala/subjekti që i shkakton ato.
- **Parimi i Integritetit Ekologjik:** proceset ekologjike përgjegjëse për mbijetesën e llojeve duhet të mbrohen, ndërsa habitatet nga të cilat varet mbijetesa e tyre duhet të ruhen.
- **Parimi i Restaurimit dhe Rikrijimit.** Ky nënkupton rehabilitimin e diversitetit biologjik dhe pejsazhor kur është e mundur dhe rikrijimin e tij në se kjo mund të arrihet përmes marrjes së masave për shpëtimin dhe rehabilitimin e llojeve të kërcënuara apo krijimit të kushteve të përshtatëshme.
- **Parimi i Teknologjisë dhe Praktikës,** më të mirë nga pikëpamja mjedisore, që janë të përshtatëshme për ruajtjen dhe përdorimin e qëndrueshëm të diversitetit biologjik dhe pejsazhor.
- **Parimi: Ndotësi/Dëmtuesi paguan.** Sipas këtij parimi pala përgjegjëse duhet të mbulojë sa më shumë të jetë e mundur koston e masave për parandalimin, kontrollin dhe zvogëlimin e dëmit në diversitetin biologjik dhe pejsazhor.
- **Parimi i Pjesëmarrjes Publike dhe i së Drejtës së Publikut për Informim:** për realizimin me sukses të mbrojtjes së diversitetit biologjik dhe pejsazhor duhet të sigurohet një mbështetje e mjaftueshme dhe aktive e publikut, nëpërmjet përfshirjes së personave privat dhe publik, komunitetit shkencor, individëve e grupeve të tjera civile që përdorin resurse tokësore dhe detare në procesin e marrjes së vendimeve, përmes medias dhe përfshirjes së këtyre çështjeve në programet e edukimit.

1.4.4 STRATEGJIA E PYJEVE DHE KULLOTAVE

Pyjet dhe kullotat përbëjnë një trashëgimi me vlera jo vetëm për Shqipërinë, por edhe për rajonin e me gjerë. Ajo duhet të mbrohet dhe qeveriset në mënyrë të tillë që të mundësojë një zhvillim më të madh ekonomik në të ardhmen, duke kontribuar në uljen e nivelit të varfërisë, pa prishur ekuilibret biologjike natyrore. Në të kaluarën përfshirë dhe vitet e tranzicionit, sidomos pyjet janë vlerësuar për rëndësinë ekonomike, duke nënvlehtësuar aspektin shumëfunksional të tyre. Veçse shfrytëzimi i tyre nuk çon vetëm në fitime por edhe në humbje (kur nuk shfrytëzohet drejt) si rezultat i humbjes së mundësive për zhvillim në të ardhmen, rjedhojë e degradimit e desertifikimit të mjedisit pyjor e kullosor.

Strategjia për Zhvillimin e Pyjeve dhe Kullotave ka si qëllim sigurimin e menaxhimit dhe zhvillimit të qëndrueshëm e shumëfunksional të burimeve pyjore dhe kullosore në përputhje me politikat qeveritare të synuara në këtë sektor. Konservim i vazhdueshëm, përdorimi racional dhe vlerësimi i drejtë i të mirave publike të eko - sistemeve pyjore dhe kullosore, në përputhje me interesat e shiresave të ndryshme të popullsisë realizohet nëpërmjet një qeverisje të qëndrueshme e shumëfunksionale.

Strategjia e Zhvillimit të Sektorit të Pyjeve e Kullotave hartohet duke u mbështetur në zhvillimet social – ekonomike të vendit, reduktimit të varfërisë në zonat rurale, ndryshimeve thelbësore që kanë ndodhur e do të ndodhin në drejtim të lëvizjeve demografike dhe nevojës për një vlerësim shumëfunksional të burimeve pyjore e kullimore ku do të veçonim: pyjet si burim energjie, si burim i prodhimeve parësore dhe biomasës, si burim i diversitetit biologjik dhe i sekuestrimit të karbonit etj.

Mbrojtja e burimeve natyrore dhe e natyrës në tërësi, ka përbërë prej disa dhjetra vjecarësh një argument të rëndësishëm për mbarë botën e qytetëruar. Kjo dëshnohet me numrin e madh të Konventave të nënshkruara nga shumica e shteteve të botës ndër të cilat edhe Shqipëria. Kështu mund të përmendim Konventën e Diversitetit Biologjik (KDB) të vitit 1994, strategjinë Pan – Europiane të Diversitetit Biologjik dhe të përsazheve (SPEDBP) të cilat bëjnë fjalë për të cilat bëjnë fjalë për ruajtjen dhe menaxhimin e diversitetit biologjik e të resurseve gjenetike.

1.4.5 STRATEGJIA NDËRSEKTORIALE PËR ZHVILLIMIN RURAL DHE BUQËSOR 2014-2020

Strategjia Ndërsektoriale për Zhvillimin Rural dhe Bujqësor 2014-2020 (2014¹⁰) thekson si synim të saj mirjen e prodhimit bujqësor nëpërmjet përmirësimit të kushteve për një zhvillim të qëndrueshëm të garantuar nga institucione efikente. Zbatimi i politikave të sektorit do të përcaktohet nga përmbushja e një sërë kriteresh ndër të cilat dhe ulja e ndikimit të saj mbi mjedisin. Strategjia Ndërsektoriale për Zhvillimin Rural dhe Bujqësor me perspektivën e anëtarësimit në BE përcakton ndërhyrjet strategjike për zhvillimin e bujqësisë dhe të zonave rurale në Shqipëri që të jenë të afta të përballen me sfidat e kërkesave të tregut të vetëm evropian dhe për përshtatjen e politikave shqiptare për zhvillimin rural dhe bujqësor sipas PPB-së.

Për këtë arsye, SNZHRB-ja është hartuar në harmoni me parimet kryesore të politikave të ardhshme të BE-së, PPB-në dhe politikat e para-aderimit (IPARD), duke zgjedhur ndërkohë masa politikash që kanë në fokus të tyre trajtimin e problemeve specifike të bujqësisë dhe të zonave rurale në Shqipëri.

Vizioni për zhvillimin e bujqësisë dhe të zonave rurale në Shqipëri do të mbështesë dhe zhvillojë kushtet e kuadrit të duhur për një sektor agroushqimor efikas, novator dhe të qëndrueshëm, të aftë për të përballuar presionin e konkurrencës dhe për të përmbushur kërkesat e tregut të BE-së përmes një shfrytëzimi të qëndrueshëm të burimeve dhe zonave rurale produktive, duke ofruar aktivitete ekonomike dhe mundësi punësimi, përfshirje sociale dhe cilësi jetese për banorët në zonat rurale.

Për të arritur këto objektiva të përgjithshme janë përcaktuar këto fusha politikash:

- Ndërhyrje për zhvillimin rural;

¹⁰ Vendim i Këshillit të Ministrave nr. 709, datë 29.10.2014. Për miratimin e Strategjisë Ndërsektoriale për Zhvillimin Rural dhe Bujqësor 2014-2020, FLETORJA ZYRTARE E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË, Vol 169, f. 8483

- Ndërhyrje kombëtare që lidhen me mbështetjen e të ardhurave të fermerëve, zhvillimin e infrastrukturës rurale dhe garantimin e shanseve të barabarta;

- Zhvillimi institucional, legjislati dhe zbatimi i tij.

Objektivat e matshme kryesore të politikave janë:

- Norma e rritjes reale ekonomike e sektorit bujqësor me deri në 5% deri në vitin 2020;

- Rritja e produktivitetit të punës në bujqësi me të paktën 8% në vit për njësi vjetore pune (NJVP)/të punësuar me kohë të plotë në vitin 2020;

- Rritja e produktivitetit të punës në agropërpunim me të paktën 5% në vit për njësi vjetore pune (NJVP)/të punësuar me kohë të plotë në vitin 2020;

- Sjellja e të gjitha fermave dhe e operatorëve agropërpunues të regjistruar në përputhje të plotë me standardet e BE-së deri në vitin 2020;

- Rritja e përmasës mesatare të fermës në të paktën 2,5 ha në vitin 2020; dhe rritja e përmasës mesatare të fermave tregtare në 3,5 ha.

- Përmirësimi i organizimit të zinxhirit të vlerës nëpërmjet krijimit të 100 shoqatave dhe grupeve të prodhuesve dhe llojeve të ngjashme të bashkëpunimit të fermerëve në vitin 2020;

- Përmirësimi i raportit eksport-import në raport 1:3 në vitin 2020;

- Krijimi i një sistemi institucional të plotë dhe gjithëpërfshirës të MBZHRAU-së, i një kuadri regullator dhe një sistemi të duhur zbatimi në përputhje me BE-në dhe PPB-në;

- Krijimi i 9000 vendeve pune në aktivitetet e përpunimit agroushqimor në periudhën 2012 - 2020;

- Krijimi i 50-100 mikrondërmarrjeve dhe i 500- 1000 vendeve të reja pune në zonat rurale përmes diversifikimit të aktiviteteve që sjellin të ardhura;

- Krijimi i 5000 vendeve pune në aktivitete jobujqësore dhe shërbime të tjera.

1.4.6 DRAFT STRATEGJIA E TURIZMIT 2014-2015¹¹

Draft-Strategjia vendos si parakusht zbatimin e parimeve të zhvillimit të qëndrueshëm nga të gjitha nivelet e planifikimit, vendimmarrjes dhe menaxhimit. Për sigurimin e zhvillimit të qëndrueshëm dhe renditjen e veprimeve sipas përparësisë, është e nevojshme që në dy nivelet të zbatohet një metodë e planifikimit për turizmin bazuar në parimin e udhëheqjes nga ekspertiza, pjesëmarrjes, rezultateve të balancuara për zhvillim të qëndrueshëm dhe renditjes së veprimeve sipas përparësisë

Strategjia vendos parakushtet e zhvillimit të turizmit të qëndrueshëm edhe nisur nga fakti që turizmi është i ndërthurur me zhvillimin e fushave të tjera dhe kërkon një bashkëpunim dinamik me ministrinë e linjës. Orientimet për fushën e mjedisit janë të qarta dhe roli i Ministrisë së Mjedisit është primar. Princi bazë i zhvillimit të politikave për turizmin të

¹¹ Koriza e strategjisë së turizmit 2014-2020 me ... - ShtetiWeb <http://shtetiweb.org/wp-content/uploads/2014/06/Draft-strategjia-e-zhvillimit-t%C3%AB-Turizmit-n%C3%AB>

mbështetet mbi zhvillim të qëndrueshëm ku objektivi ekonomik duhet balancuar me mbrojtjen e mjedisit, kulturës dhe mirëqenies së komunitetit

Mbi këtë Princip synohet që të:

- Punohet për rezultate pozitive në periudhë afatgjatë dhe jo për maksimalizimin e fitimit në periudhë afatshkurtër.
- Zhvillimi i turizmit do të bazohet dhe mbështesë mbrojtjen e mjedisit, përfshirë burimet natyrore, ekosistemet, peizazhet, biodiversitetin etj. dhe, në disa zona, edhe do të mbështetet nga përmirësimi i mjedisit ekzistues.
- Zhvillimi i turizmit do të sigurojë strukturat sociale dhe mirëqenien sociale të banorëve të destinacioneve turistike, të njerëzve që punojnë në këtë biznes dhe të gjithë shoqërisë.
- Zhvillimi i turizmit do të mbështesë mbrojtjen dhe ruajtjen e trashëgimisë kulturore, zakoneve dhe traditave kulturore.
- Burimet e turizmit do të inventarizohen, auditohen, mbrohen dhe përmirësohen.
- Gjithë projektet e reja për zhvillimin e turizmit do të vlerësohen paraprakisht dhe, pas zbatimit, do të monitorohen përsa i takon ndikimit të tyre të mundshëm lidhur me kriteret e mësipërme.

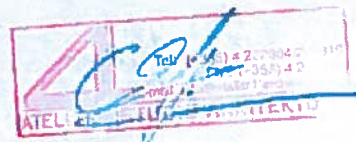
1.4.7 PLANI KOMBËTAR I VEPRIMIT PËR ZBATIMIN E KONVENTËS SË AARHUS-IT

Ndër Konventat mjedisore, me të drejtë, Konventa e Aarhusit është vlerësuar më e rëndësishmja, si Konventa e demokracisë në fushën e mjedisit. Konventa e nënshkruar nga Shqipëria që në vitin 1998, përfaqëson një dokument madhor ndërkombëtar me karakter të theksuar politik, sepse kërkon të realizohen në praktikë liri dhe të drejta bazë të njeriut në fushën e mjedisit.

Si dokument juridik ndërkombëtar, Konventa përfaqëson një tërësi të drejtash, detyrimesh, rregullash e procedurash të detyrueshme për zbatim për shtetet që e nënshkruajnë dhe e ratifikojnë. Kërkesat e Konventës, të drejtat dhe detyrimet që ajo përmban, janë orientuar në momente kyç të marrëdhënieve mjedisore dhe grupohen në tri drejtime themelore të tyre që jo pa qëllim janë quajtur edhe tri shtyllat e Konventës:

- E drejta e publikut për të patur e për të kërkuar informacion mjedisor;
- E drejta e publikut për të marrë pjesë në vendimarrjet publike për çështje të mjedisit;
- E drejta e publikut për t'u ankuar në gjykatë për çështje të mjedisit.

Është dokumenti bazë që parashtrohet politikën shtetërore për mirëqenien e rolit aktiv të shoqërisë civile, të publikut, të OJF-ve, të organizatave të biznesit e të individit në fushën e mbrojtjes së mjedisit. Qëllimi themelor i hartimit, i miratimit dhe i zbatimit të tij është

plotësimi i detyrimeve kushtetuese ndaj shtetasve që ata të jenë të informuar për gjendjen e mjedisit që mjedisi të mbrohet e të administrohet sipas kërkesave të parimit të zhvillimit të qëndrueshëm dhe që ata të jetojnë në një mjedis të shëndetshëm dhe ekologjikisht të përshtatshëm për vete dhe për brezat e ardhshëm. Në këtë mënyrë, ai nxit përafërime të dukshme me legjislacionin komunitar për çështjet e mjedisit, i cili, gjithashtu, synon të kontribuojë për ruajtjen, mbrojtjen dhe për përmirësimin e cilësisë së mjedisit, si dhe për mbrojtjen e shëndetit njerëzor.

Synimet e Konventës janë të gjera dhe shumëplanëshe prandaj duke ruajtur këtë tipar të saj, Strategjia dhe plani i veprimit, me konstatimet e analizat që bën, si dhe me kërkesat që parashtron, synon t'u hapë rrugë të gjera zbatimi, me qëllim që të konsolidohen edhe në Shqipëri mendësi, psikologji, metoda pune e veprimtari praktike bashkëkohore për administrimin dhe mbrojtjen e mjedisit, të cilat duhet të zbatohen, më së pari, në zbatimin e kërkesave që shtrihen Konventa dhe konkretisht:

- Në përcaktimin e rregullave, procedurave e afateve të sigurimit, përpunimit dhe publikimit të vazhdueshëm të informacionit mjedisor, si dhe të plotësimit të kërkesave të publikut për të (aktiv dhe pasiv);
- Në tërheqjen në ritje të publikut dhe të pjesëmarrjes së tij në vendimmarrjet publike për çështje të mjedisit;
- Në konsolidimin e rregullave dhe të praktikave të thjeshta e operative që publiku të ushtrojë natyrshëm të drejtën ankimore në rrugë administrative dhe gjyqësore për çështje të mjedisit.

Si dokument i rëndësishëm shtetëror në fushën e mbrojtjes së mjedisit, Strategjia dhe Plan Kombëtar për zbatimin e Konventës së Aarhusit, vjen kur mbrojtja e mjedisit po meriton gjithnjë e më shumë vëmendje të veçantë nga qeveria dhe publiku. Tashmë, për të gjithë është mëse e qartë se mbrojtja e mjedisit përbën një nevojë të domosdoshme për të arritur zhvillim ekonomik shoqëror të shëndetshëm e afatgjatë dhe cilësi të lartë jetese për sot dhe për të ardhmen e qytetarëve. Për permbushjen e detyrimeve të Konventës dhe në zbatim të kësaj Strategjie kuadri ligjor për mjedisin ka adaptuar dhe normuar juridikisht e praktikisht realizimin e informimit të publikut për mjedisin, marrjen e mendimit të tij në vendimmarrjen mjedisore dhe aksesin për t'u drejtuar organeve ankimore për çështje që lidhen me mjedisin.

2 VLERËSIM I GJENDJES MJEDISORE

2.1 KLIMA

Sipas të dhënave të Institutit Hidrometeorologjik sasia e rreshjeve në zonën e Rogozhinës luhaten në intervalin 950-1200 mm, numri i ditëve me rreshje lëviz nga 85 në 100 ditë, shirat janë pak të rrëmbyeshme dhe rënia e borës është një dukuri e rrallë dhe jo e përvitëshme. Dimri paraqitet i butë me ndikim të fortë detar. Simbas të dhënave të stacionit matës të Lushnjës (Rogozhina nuk ka stacion matës të rreshjeve) rreshjet mesatare vjetore luhaten rreth 1000 mm sasi kjo që në rreth 70-80 % bie gjatë periudhës 5-mujore Tetor-Shkurt. Vlerat mesatare mujore dhe vjetore të temperaturave, simbas stacionit matës të Kavajës, luhaten nga 7.2 °C në Janar deri në 23 °C Korrik dhe Gusht, kurse mesatarja vjetore është 15.3 °C .

Vitet e fundit, si në gjithë zonën mesdhetare, intensiteti i rreshjeve është më i lartë se dekada më parë: në ditë të veçanta, në vjeshtë sidomos, për 24 ore ka patur deri në 125 mm shi. Këto konsiderohen si "aksidente meteorologjike" të cilat janë bërë frekvente dhe me ndryshime ose jo të klimës, shkaktojnë përmbytje. Vitet e fundit Lumi i Shkumbinit dhe përrenj të zonës kanë dale disa herë në vit nga shtrati duke shkatuar përmbytje. Në vitin 2013 dhe 2014 në zonën e Çermes (pjesa jugore e bahkisë Rogozhine) është përmbytur gjatë dimrit për shkak të çarjes së argjinatures së Shkumbinit, në këtë segment. Dëmtimet kanë qenë me pasoja në ekonominë e qendres administrative Cerme e sipërme.

Në kontekstin e ngrohjes globale, të vertetë ose jo se: "aktiviteti human shkakton ndryshimet klimatike në temperaturë, shkrijen e akujve dhe ndryshime në intensitetin e rreshjeve" pritet rritja e temperaturës (bazuar në modelime kompjuterike) me rreth 1 gradë Celsius në fund të këtij shekulli. . Këto ndryshime do shoqërohen edhe me rritjen e ekstremiteve klimatike të cilat do intensifikojnë ngjarjet e pa dëshëruara si përmbytjet dhe thatësitat e gjata. Kjo do verë në pikëpyetje zhvillimin e qëndrueshëm të burimeve natyrore, përmbytjet dhe sidomos zhvillimin e bujqësisë dhe burimeve ujore. Në planin e prodhimit të bujqësorë, zhvillimit të turizmit dhe cilësisë së jetës zona e Rogozhinës karakterizohet si nga më potencialet në Shqipëri.

2.2 PËRSHKRIMI I KUSHTEVE FIZIKE TË ZONËS

2.2.1 KUSHTET GJEOGRAFIKE

Bashkia Rrogozhinë ka një sipërfaqe 223.69 km² dhe ndodhet në pjesën e ulët perëndimore të Shqipërisë e cila në pikëpamje gjeomorfologjike quhet Ulthesira PranAdriatike. Reljevi topografik i kësaj Bashkie përfaqësohet nga një ndërthurje kodrash e fushas e cila në pjesën perëndimore kufizohet me detin. Reljevi i Bashkisë së Rrogozhinës ndahet shumë mirë në katër njësi gjeomorfologjike: (i) zona kodrinore lindore, (ii) zona fushore qendrore, (iii) zona kodrinore perëndimore dhe (iv) zona fushore perëndimore ose

bregdetare.

Zona kodrinore lindore ndodhet e gjitha në lindje të rugës automobilistike Rogozhinë—Rogozhinë-Kavajë. Kufiri më lindore i kësaj zone është njëkohësisht ujëndarës me pellgun e Baldushkut, në veri, dhe atij të Peqinit, në lindje. Ujëndarësi ka edhe kuotat më të larta ku majat më të lartë mbrijnë rreth 450 mnd. Nga kufiri lindor kuotat ulen gradualisht në drejtim të perëndimit deri në pjesën jugore të fushës së Kavajës dhe luginën e lumit Shkumbin. Pjesa kodrinore lindore në fjalë ndërpritet nga përrenj të shumtë nga të cilët më i rëndësishmi është lumi i Darçit me degët e tij të shumta. Fushat më të rëndësishme të kësaj zone vendosen në teracat aluviale të lumit të Darçit si dhe me pjesën e ulëta të shpateve kodrinore.

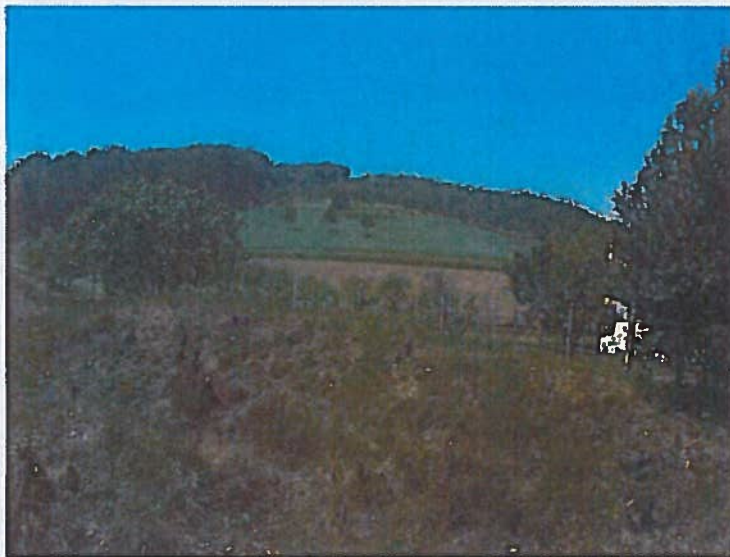

Figura 1 Pamje e zonës kodrinore lindore të Rogozhinës

Zona fushore qendrore e territorit të Bashkisë së Rogozhinës përfshin zonën jugore të fushës së Kavajës e cila vendoset ndërmjet dy zonave kodrinore asaj lindore dhe asaj perndimore, si dhe fushat e bregut të djathtë të lumit Shkumbin. Pjesa jugore e fushës së Kavajës ka gjërësi mesatare rreth 5-6 km dhe gjatësia maksimale nga Luzi i Vogël në lumin Shkumbin luhatet rreth 6-7 km. Fusha është e mbushur me aluvione të lumit Shkumbin si dhe të depozitimeve proluviale-deluviale të ardhura nga zona kodrinore. Lartësia absolute e Fushës në pjesën më të madhe luhatet rreth 5 deri 10 m mnd, ndërsa rëzë kodrave si dhe gjatë luginës së lumit Shkumbin kuotat mbrijnë deri në rreth 15-20 m mnd.

Figura 2 Pamje e zonës fushore te Rogozhinës

Zona kodrinore perëndimore përfshin pjesën më të madhe të vargut kodrinor të Kryevidhit përfshi pjesën qendrore ku vendoset fshati Kryevidh. Në veri perëndim kufizohet me teritorët e Bashkisë Kavajë ndërsa në jug me vargun e kondrave të Bashkisë Divjakë. Në pjesën perëndimore kjo zonë kufizohet nga zona fushore bregdetare. Kodrat janë të buta (të mumbullakosura); maja më të lartë nuk i kalojnë 150 m mnd dhe në pjesën më të madhe janë të kultivuara. Toka shume të përshtatshme për kultivimin e ullit dhe të vreshtave

Figura 3 Pamje e pjeses kodrinore perëndimore të Rogozhinës

Zona fushore perëndimore (ose zona bregdetare) ka formën e një trekëndëshi; baza e tij ose faja jugore, përfaqësohet nga lugina e lumit Shkumbin, kufiri lindor përfaqësohet nga rëza e kodrave të Kryevidhit, ndërsa faja perëndimore është bregu i detit Adriatik. Lartësia maksimale e pjesës fushore e cila luhetet rreth 5 m mnd ndodhet në pjesën e poshtme të shpatit kodrinor dhe ulet deri në kuotën 0 në vijën bregdetare. Këtu përshihet edhe zona e plazhit nga Spilleja në veri deri në Vil Bashtovë në jugë, afër luginës së lumit Shkumbin. Pjesa më e madhe e zonës jugore e plazhit është e pa përdorur dhe ngjan me një tokë të lënë pasdore.

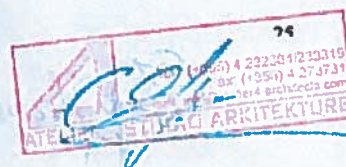
Figura 4 Pamje e zonës së ulët bregdetare e Rogozhinës

2.3 KUSHTET HIDROLOGJIKE DHE GJEOLOGJIKE

2.3.1 UJËRAT SIPËRFAQESORE

Lumi i Shkumbinit të trupi ujqor, nga ujërat sipërfaqesore të brëndeshme, më i rëndësishëm që kufizon nga jugu këtë Bashki. Lumi është furnizuesi kryesor i ujit për ujltje rezerva ujqore për tu pirë dhe nevoja të tjera urbane. Nga ana tjetër Lumi është disvantazh për shkak të pembytjeve të herë pas herëshme të fushave për rreth tij (në anë të majtë dhe të djathtë). Sipas stacionit të Rogozhinës (matje hidrike) prurja mesatare vjetore është 59.2 m³/s me variacione nga 7.4 deri në 200 m³/sekondë.

Rezervuare për ujltje janë një tjetër aset për bujqesine dhe peisazhin e Rogozhinës. Janë 11 ujëmbledhës me kapacitet nga 500,000 në 3,000,000 m³ : Okshun , Domen , Shardushk, Patku nr 2, Vile Stërbeg, Zhabjak, Patku nr.1,

Sinaballaj , Xhabjan , Zabisht) dhe disa rezervuar dhe ujëmbledhës më të vegjël.

Vija bregdetare, në zonën e Rogozhinës është rreth 14.5 km gjatësi, nga Spilea ne Vile Boshtove, e zhvilluar intensivisht ne pjesën e parë dhe e pa zhvilluar në pjesën jugore të Bashkisë.

2.3.2 KUSHTET GJEOLGJIKE

Territori i Bashkisë Rogozhinë në pikëpamje gjeologjike ndërtohet nëpërgjithësi nga shkëmbinj të rinj në pikpamje të moshës: shkëmbinjtë më të vjetër janë ata të miocenit të mesëm – tortonianit N12t dhe me të rinjtë janë ata të kuaternarit Q4. Shkëmbinjtë që ndërtojnë zonën kodrinore janë nëpërgjithësi më të vjetër kurse zona fushore mbulohet nga depozitime të reja kuaternare por poshtë tyre ndodhen formacionet pliocenike. Përshkrimin më të detajuar gjeologjik do ta bëjmë veçmas kodrinore zonën kodrinore dhe veçmas për atë fushore.

Konglomeratët dhe ranorët zakonisht janë të çimentuar fort me çimento karbonatike. Trashësia e përgjithëshme maksimale e formacioneve Rogozhina është rreth 600-700 m.

Zona kodrinore perëndimore ndërtohet kryesisht nga formacione pliocenike. Në pjesën qendrore të zonës kodrinore zbulohen formacionet argjilore të suitës Helmësi (N2h). Si në lindje, në kufi me fushën e Kavajës, ashtu edhe në perëndim, në kufi me detin Adriatik, zbulohen formacionet ranoro-konglomeratike të serisë Rogozhina (N2r). Zona fushore qendrore e cila është vazhdim jugor i fushës së Kavajës në krejt sipërfaqen e saj mbulohet nga formacione të shkriфта kuaternare të formuara kryesht nga depozitimet e lumit Shkumbin, kurse në rëzat e kodrave në kufi me fushën në fjalë ka kryesisht depozitime deluviale. Simbas rezultateve të shumë pusve për ujë të vendosur në fushën e Kavajës trashësia maksimale e depozitimeve kuaternare atje nuk i kalon 30 m por nëpërgjithësi ajo është më e vogël se 10-15 m.

Zona fushore perëndimore është e mbushur nga depozitime kuaternare të shumëllojshme. Gjatë luginës së lumit Shkumbin mbizotërojnë aluvionet të cilat këtu përfaqësohen kryesisht nga depozitime rërash, kurse në pjesën qendrore dhe verjore të fushës takohen përzierje depozitimesh të ndryshme si suargjila, argjila dhe rana.

2.3.3 HIDROGJEOLGJIA

Bazuar mbi analiza sasiore dhe cilësore të mostrimeve nëpërmjet dhjetra puseve te kryera në zonë rezulton se hidrologjia e Rogozhines nuk mund të konsiderahet e pasur në ujera hidrollogjike (të aquiferit).

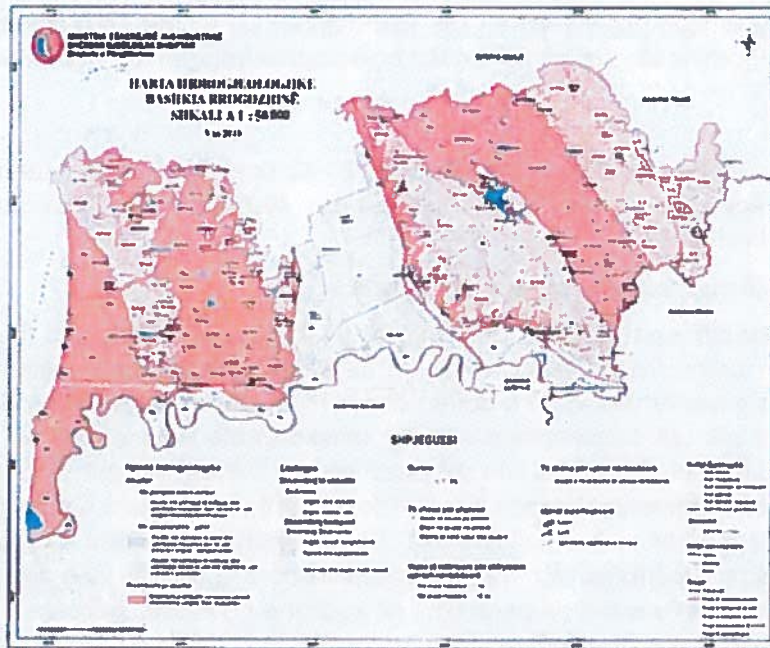

Figura 5 Harta hidrogeologjike e zonës së bashkisë Rogozhinë

Pjesa më madhe e territorit të Bashkisë Rogozhinë, kodrinore dhe fushore, nuk është e pasur në ujëra nëntokësore, përjashtojë pjesën e luginës së lumit Shkumbin pranë qytetit Rogozhinë. Në pikpamje hidrogeologjike formacionet që ndërtojnë Bashkinë Rogozhinë ndahen në tre grupe të cilat përshkruhen më poshtë, si më poshtë:

Shtresa ujëmbajtëse me përhapje të gjërë dhe ujëmbajtje të lartë

Këto shtresa ujëmbajtëse lidhen me depozitimet zhavorrore që mbushin luginën e lumit Shkumbin në afërsi të qytetit. Këto shtresa kanë karakteristika të larta hidrogeologjike sikurse duket në vlerat meastare të parametrave hidrogeologjike të dhënë më poshtë: Trashësia e shtresës zhavorrore 10-30 m; Koeficienti i filtrimit rreth 30-80 m/ditë; Koeficienti i ujëpërcjellshmërisë rreth 300-1500 m²/ditë; Prurjet specifikedtë puseve 2.0-15 l/sek/m; Prurje maksimale të puseve 10-40 l/s. Në sektorin e lumit pranë qytetit të Rogozhinës lumi Shkumbin ka lidhje të mira hidraulike me ujërat nëntokësore të depozitimeve aluviale të luginës së lumit.

Lidhja hidraulike e Lumit me rezervat ujore të zonës (ku merret edhe uji për pije për Qytetin) ndikon negativisht në cilësinë e ujërave për pije për shkak të ndërtimit gjeologjik dhe karakteristikave të shtresave që mbi vendosen (koeficienti i larëe i filtrimi/përshkueshmerise dhe tekstures së shtresave - kryesisht lyme të perzjera me argjila), ndonse Lumi ka aftësinë të përmiresoje buxhetin ujqor që përdoret.

Shtresa ujëmbajtëse me përhapje të gjerë dhe ujëmbajtje deri mesatare.

Zejf Lizo

27

Këto shtresa ujëmbajtëse lidhen me formacionet konglomeratiko-ranore të serisë Rogozhina të cilat në hartën Hidrogeologjike tregohen me ngjyrë jeshile të hapur.

Trashësia e shtresave ujëmbajtës 10-15 deri 30-40; Koeficienti i filtrimit rreth 2-3 m/ditë; Koeficienti i ujëpërcjellshmërisë rreth 40-70 m²/ditë; Koeficienti i magazinimit 0.0005.

Shtresa ujëmbajtëse lokale me ujëmbajtje të vogël.

Ato përfaqësohen nga linjat dhe shtresat e kufizuara të zhavorreve të cilat ndodhen brënda depozitimeve kryesisht argjilore të kuaternarit. Meqënëse përhapja e tyre është shumë e parregullt nuk mund të parashikohet vendosja e puseve për ujë. Nëpërgjithësi në këto shtresa lokale shpimet për ujë nuk japin sukses, por në fshatra ato shfrytëzohen me sukses me anë të puseve fshatare me diametër të madh për furnizimin familjar me ujë. Prurjet e këtyre puseve zakonisht nuk i kalojnë 0.2 l/s Shkëmbinj praktikisht pa ujëra nëntokësore. Sipërfaqe të gjëra të zonës kodrinore si në veri dhe lindje të Rogozhinës ashtu edhe në perëndim, në kodrat e Kryevidhit, përbëhen nga formacione kryesisht argjilore të cilat praktikisht nuk përmbajnë ujëra nëntokësore.

2.4 PERDORIMI I TOKES

Në Rogozhinë sipërfaqja dominohet nga përdorimi bujqësor me 13,816 ha, i ndjekur nga pyjet dhe kullotat më afër 6,265 ha, urban (përfshirë industry, shërbime, infrastructure, qendra urbane dhe aktivitete social ekonomike me afër 1,842 ha, sipërfaqe ujore me afër 365 ha dhe në fund infrastructure rajonale/kombetare me afër 307 ha (hartat me poshte). Rogozhina kryesisht është vend bujqësor intensive por edhe me sipërfaqe të degraduara të pyjeve shkurreve dhe tokave të abandonuara.

Figura 7 Kategorizimi i tokave ne Rogozhinë sipas aftësive agroprodhuese të tyre

2.5.1 KARAKTERISTIKAT KIMIKO FIZIKE DHE PËRSHKRIMI I TIPEVE TË TOKAVE NE RROGOZHINË

Karakterizimi i tipeve të tokave në Kavajë dhe bashkë me to edhe karakteristikat kryesore të cilësive kimiko fizike të tyre të paraqitura më poshtë bëhet me qëllim të vlerësimit të tyre në pikepamje te përshtatshmërisë (*suitability*) dhe aftësive agroprodhuese (*capability*).

Tabela 1 Tipet kryesore të tipeve të tokave dhe karakterizimi fiziko-kimik i tyre (Bashkia Rogozhinë)

Tipi Tokës	Vendi ku shtrihen	Karakterizimi i tipi	Karakteristika fiziko-kimike	Përshkrimi dhe afësitë agroprodhuese (kategorit nga I në X)
Eufric Regosol	Pjesën lindore dhe veri lindore në masivin e kodrave nga Galerni në Rogozhinë dhe Ndroq	Emërimi eufric ka të bëjë me faktin se tokat janë të lagështa gjatë sezonit të dimrit duke akumuluar ujin dhe lëndët e freishme në horizontet nëntokësore. Në Shqipëri faktorët kufizues për gamë të gjërë të zhvillimit të tokave, si edhe regosolët, konsistojnë në thatësi të zgjatur, reshje të dendura (intensiteti i lartë) dhe erozioni intensiv. Regosolët janë të përhapura në shtatë të erduara përgjatë gjithë formimit të tyre duke paktësuar horizontin sipërfaqësor. Ata janë mbivendosur mbi rreshje, kryesisht argjilore mije kapacitet mbajtjen e ujit. Tokat bujqësore, kryesisht të kultivueshme, përgjithësisht të pa ujfishme të vendosura mbi fllishe argjilore që redukton infiltrimin e tij më thellë të tij duke shkaktuar shpesh rrëshqitje. Shpesh shistët dhe fllisheet argjilore janë perzente në horizontet më të thella me shkallë të lartë ngopjeje me ujë por që në një shkallë të madhe nuk është i disponueshëm për bimët.	Kanë siasira të vogla të lëndës organike për shkak të shpëtarjes në thellësi dhe erozionit sipërfaqësor. Përmbajtja e N është <1.500 mg kg ⁻¹ tokë, P<550 mg kg ⁻¹ , pH rreth 7.7-8.0, kryesisht argjilore pak të drenuara, të pjerrta. Shkallë e lartë erozioni kur sipërfaqja është e zhveshur nga vegjetacioni.	Shume të përshlashme për ullinj dhe vreshta. Në disa vende me kundrejtim nga jugu mund të mbillen edhe agrume. Rendimentet e ullit janë të larta dhe cilësia e vajit shumë e mirë (për shkak të formacioneve gëlqerore. Kategoria e IV dhe me pak e III dhe e V.
Cambis	Në masivin e	Formimi i tokës është e përfaqësuar nga	Sasi e lëndës organike	Ullinjë dhe vreshtat

<p>di Eutric Cambisol & Skeletal Cambisol di</p>	<p>kodrave të Kryevdihit : Nga Hardaraj ne skajin jugor derdhjen e Lumit Shkumbin</p>	<p>depozitime të llojeve të ndryshme: rërë, konglomerat, gëqeror në prokluvial, çalluvial dhe depozitime aluviale të neogjene dhe periudhës se Kuaternarit. Tokat kanë një potencial të lartë të prodhimit dhe të lejojë kultivimin e shumë kulturave. Eutric Cambisol është zhvilluar shumë dobët me Horizon A dhe B dhe nuk janë diferencuar. Mineraliet tokëformuese janë të pakonsoliduara me vetëm një horizont të kufizuar në sipërfaqe dhe konglomerate gëqerore. Faktorë kufizues për zhvillimin të tokës janë temperaturat të larta, thalësi të zgjatur, dhe karakteristikat e materialit mëmë ose erozioni, tokës Sipërfaqja është rreth 50% tokë bujqësore me një pjerrësi prej 5-40%, e terracuar. Materiali parental "shkëmb sedimentar", kryesisht konglomerat. Skeletal Cambisol janë në një fazë të hershme të formimit të tokës. Ka, megjithatë, shenjat e erozionit fillestar / shndërrimit të mineraleve primare në një situatë të kullimit dhe drenimit të lië ku zhvillohet hidrologjia e mineraleve të hekurit që përmbajnë (biolite, olivine, pyroxenes, amphiboles, eij) në një mjedës të dobët acid duke "prodhuar" okside (psh goeinite, hematit). Toka bujqësore është 50% e sipërfaqes së përgjithshme Në disa raste horizonti B mungon dhe më poshtë një thellësi prej 30 cm vazhdon</p>	<p>relativisht e lartë (1-2%). Kur horizonti i parë është i thellë janë toka me prodhimtarin te larte. Shkalla e erozionit është e lartë por gjatë vizitës në terren nuk u vune re vija të thelluar te erozionit. Shkaku kryesor i stabilizimit janë se tokat mbillen me foragjere (jonxhe dhe bar i thate) dhe pjesa me e madhe e lyre janë të pa kultivuar. Presioni nga kullotja e blektorisë (sidomos të imët) është më i ulët krahasuar me zonat e tjera.</p>	<p>janë potencialisht kulturat me të përshatshme për tu kultivuar. Një kompani private ka marrë me qera afal gjatë rreth 1.000 ha për ujëshit ndonse deni tani nuk ka mbajllje të dukshme. Fermerët kanë mbajllje ullin dhe vreshta ne sipërfaqe te kufizuara (0.1-0.5 ha) ndonse krahasuar me sipërfaqen totale bujqësore këto mbajllje zënë pak dhe shume pak. Mekanizma dhe politika (rajonale dhe qëndrore) mund të rritin eficiencen e këtyre tokave duke rritur mireqenien, permirësuar peisazhin dhe zhvillimin e qëndrueshëm</p>
--	---	---	--	--

	shkëmbin gëqeror. Profili i lokës është sctelic përzier me gur të vogël të përzier me dhe (konglomerate).		
Në Rogozhinë në zonën fushore të saj midis lumit Shkumbin dhe kufizimit të territorit me Kavajën	Fluviois janë formuar në materiet sedimentare të Kuaternarit e detare, lumore dhe origjinën rërë gërshtuar me lym dhe argjila. Tokat janë të sheshtë dhe të vendosur në luginat e lumenjve dhe përrrenjve (lumenjve Shkumbin dhe Qendres Lekaj). Profili i tyre është i thellë. Për shkak të depozitimit të materialeve në perituda të ndryshme, horizontet pedogenetic nuk janë të dukshme. Fenomeni i shtrimit dhe sedimentimit është e dukshme në këto loka. Përshkrimi i llojit të lokës gjetur gjatë udhëtimit në terren janë si më poshtë: Clacarc Fluvial, me dominimin e materialit të zhvendosur për shkak të rjedhave të ujit dhe depozitimet kryesisht të reja të depoziluara. Për shkak të origjinës së tyre, janë relativisht të pasura me materia organike dhe karbonateve. Nuk ka asnjë diferencim i qartë i horizonteve, edhe pse horizonti A është më i thellë (> 30 cm), sipas taksonomisë lokës janë emëruar fluvientis. Alluvial Fluvial me Profil të thellë dhe horizontet të pa diferencuara. loka e re e formuar nga sedimentimi i përrrenjve që e përshkojnë.. Rreziku i përmbytjeve gjatë dimrit, i formuar nga	Jane toka pjellore. Tokat lumore dhe rano-lumore janë shumë pjellore dhe në lo shkojnë pafuaj të gjitha kultural bujqesore të arave (miser, grurë, foragjere, fasule dhe prime) Në shumicën e zonave në lokat alluviale kultivohen shume mirë perimet, bostanoret (vecanerisht pjepri dhe shalqini) si dhe kultural perimore dimerore (vecanerisht karrola). pH është neutral, me ajrim të mire dhe kapacitet kembimi kationik të larte për shka të orgjines nga shislet dhe/ose gëqeroret nga vijne depozitimet Tokat argjilore kanë probleme plugimi dhe ajrosjeje.	Jane toka ne kategorite II dhe III , ne shumicen e rasteve. Te gjitha kultural mund te mbillen me përrjashim të atyre qe nuk durojne lageshine (vreshtat dhe ullinjte jane te përrjashuar per tu mbjelle ne keto siperfaqe)

		<p>aluvionet lumë, zona bujqësore janë të vogla dhe të fragmentuara. Për rreth Bimësia është intensive (> 90% e sipërfaqes se është e mbuluar).</p>	

Zejfllizori

2.6 EROZIONI

Në kushte të favorshme erozioni ndodh kur mbulesa vegetative është e dobët, tokat mbi formacione të shkrufta, pjerrësia e madhe, menaxhimi i dobët dhe reshjet të larta. Këto kushte përkojnë me pjesën lindore të Rogozhinës. Në përgjithësi në Bashkinë Rogozhinë zona me kushte më favorizuese për zhvillimin e erozionit është pjesën e lartë kodrinore që ndodhet në periferinë lindore të bashkisë. Kjo zonë ndërtohet nëpërgjithësi nga shkëmbinj argjilorë me ngjyrë karakteristike gri. Simbas një studimi të bërë nga iC Consulenti 75% e tokave bujqësore të Shqipërisë kanë rezik potencial të lartë për erozion. Pjesa fushore e zonës së Rogozhinës ka rezik të ulët nga Erozioni, kurse pjesa kodrinore lindore (dhe veçanërisht pjesa më e lartë e saj) ka rezik potencial mesatar i cili ka vlera të Erozionit 1 deri 10 T/Ha/vit. Problemet e rëshkitjes ekzistojnë dhe në kodra si psh ne rrugën nga fshati Spanesh për në fshatin Kazie. Kështu në gjendjen ekzistuese vija bregdetare kërcënohet nga erozioni dhe nga ndotjet urbane që hidhen në të ose dhe ato që i sjell lumi. Lumi i shkumbinit përvec prishjes së argjinaturës në anë të saj ka dhe një zgjerim të shtratit me rreth 300 m në pjesën e tij perëndimore pranë grykëderdhjes. Të tjera burime natyrore ujore janë rezervuarët të ndodhur në zonat kodrinore. Problematikat që kanë me digat përbën një rezik të mundshëm për përmbytjen e zonave perreth.

2.7 PRODHIMI BUJQËSOR

Në Rogozhinë toka bujqësore zë një vënd të veçantë; ajo përbën 50 % të sipërfaqes totale dhe pothuaj 85% të sipërfaqes të mbuluar me vegjetacion (siperfaqja tokë).

Tabela 2 Përdorimi për prodhimin bujqësor (në ha)

Qëndrat administrative	Tokë bujqësore	Perime	Drithra	Foragjere	Fritikulture	Vreshtari	Pyje & Livadhe
Rogozhinë	934	77	311	276	199	71	45
Gose	3306	424	1760	1000	81	41	199
Lekaj	3268	502	1600	995	92	79	683
Sinaballaj	1079	103	619	335	17	5	1035
Kryevindh	4427	395	2301	1420	224	87	764
Total Bashkia	13014	1501	6591	4026	613	283	2726

Pjesa dërrmuese e Rogozhinës ndodhet në zonën e Myzeqesë dhe për shkak të terrenit, mundësive për ujillje, afërsia me qendrat e medha urbane ka potenciale prodhuese bujqësore. Perimet zënë vendin e trete për nga sipërfaqja por vendin e parë për nga të ardhurat që sigurohen nga familjet fshatare. Bime si karrota, fasule, bostan, gjethore janë të kultivuara për një periudhë të gjatë në Rogozhinë por të orientuara sidomos pas

viteve '90. Zona e Goses, Lekaj dhe Kryevadh prodhojme me shumë perime. Trendi i tanishem është orientuar nga kërkesat e tregut për perime që kanë marrë vlerë kohë e fundit si asparagus, karrota, selino, koreander etj.

Drihtrat janë në vend të parë nga sipërfaqja dhe kryesisht duke qënë se përdoren për konsum familjar dhe për qarkullimin bujqësor ato vazhdojnë të mbillen. Foragjeret janë në vendin e dytë për arsye të zhvillimit të blektorisë ndonse kjo degë bujqësisë mbetet përsëri në tipologjinë e fermave të vogla.

Frutikultura dhe vecanësisht ullinjët dhe vreshtat mbeten ende larg mundësive të zhvillimit. Në kodrat në lindje por sidomos në perndim të Rogozhinës ka potenciale shumë të mëdha të zhvillimit në këtë drejtim.

Në territorin e Bashkisë ka një prodhim gjithëvjeter të perimeve të fushës, bazuar edhe në traditën e njësisë Administrative për prodhimin e Domates, specit dhe sidomos të karotës, ku Njësitë Administrative Gose dhe Kryevadh janë të shquara si prodhues specifike dhe të specializuar të saj. Prodhimi i perimeve nga tre njësite Administrative Lekaj, Kryevadh dhe Gosë, përbëjnë një zë të fuqishme për zhvillimin në të ardhmen të kulturave perimore dhe pëmbushr skemën e ruajtjes, përpunimit të tyre në territorin e Bashkisë Rogozhinë, ku nuk mungojnë pikat e përpunimit. Në territorin e Bashkisë Rogozhini nuk janë të zhvilluara prodhimi i perimeve në ambiente të mbrojtura (serra).

2.8 INPUTET NË BUJQËSI

Të dhënat e INSTAT dhe Ministrisë së Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural tregojnë se inputet në bujqësi, mesatarisht, janë në nivele mesatare të përdorimit të tyre. Në kultura të veçanta si perimet dhe frutikultura intensive ato janë të larta dhe shumë të larta. Normat mesatare të përdorimit dhe sasitë totale të përdorimit të tyre paraqiten në tablën më poshtë :

Tabela 3 Përdorimi mesatar i plehrave dhe pesticideve sipas Komunave dhe kulturave

Qendra administr.	Tokë bujqësore gjithsej (ha)	N (ton ha ⁻¹)	Total N (ton)	P (ton ha ⁻¹)	Total P (ton)	Pesticide (kg ha ⁻¹)	Pesticide Total (kg)	Perime total N (ton)	Perime Total Pesticide (kg)
Rogozhinë	934	0,18	168,12	0,12	112,08	0,8	747,2	107	413
Gose	3306	0,12	396,72	0,1	330,6	0,6	1983,6	220	654
Lekaj	3268	0,22	718,96	0,2	653,6	1,7	5555,6	320	2780
Sinaballaj	1079	0,2	215,8	0,2	215,8	1,3	1402,7	120	940
Kryevadh	4427	0,2	885,4	0,2	885,4	1,2	5312,4	530	3120

Vlera e sasive mesatare te azolit në prodhimin bujqësor varjon nga 120 ne 220 kg N për hektar, vlerë mesatare në bujqësi. Megjithatë në shpërndarja e vlerave është pothuaj dy here me e lartë në qendrat fushore (Rogozhine, Lekaj) dhe përdorimi i në perime

është shumë i lartë për njësi sipërfaqeje (deri në 8 kv N për hektar). Përdorimi i dozave të tilla në sipërfaqe relativisht të ma të perimeve (rreth 1170 ha) përbën problem mjedisor sepse një pjesë shkon në ujërat nëntokësore dhe sipërfaqësore. Sipas studimeve mendohet se rreth 50% e sasisë së N të përdorur shkon në ujë. E shifruar saisa totale e N së shpëlarë është rreth 850 ton i ardhur vetëm nga sipërfaqet perimore. Sasitë e P janë po ashtu të larta në prodhimin e perimeve (rreth 500 ton në vit në sipërfaqet e mbjella me perime).

Vlerat e pesticideve përbëjnë një kërcënim mjedisor për shkak të efekteve të rrezikshme në shendet dhe pr qëndrueshmërinë e tyre në tokë dhe në ujërat nëntokësorë. Sasia prej rreth 8,5 ton të përdorura në menyre të përvitshme në kultivimin e perimeve përbë një rrezik serioz në rast të mos manaxhimit sipas rregullores së përdorimit të pesticideve në : shëndet direkt, në ndotjen e tokës, ndotjen e produteve bujqësore, në dëmtimin e iktofaunes së bregdetit dhe në terma afat gjate në dëmtimin e mjedisit në tërësi sidomos pesticidet organoklorike.

2.9 IMPAKTE POTENCIALE TË PRODHIMIT BUJQËSOR NË MJEDIS

Tre burime ndotjeje identifikohen lehtësisht gjatë prodhimi në bujqësi : ndotja nga pesticidet, ndotja nga makroelementet (kryesisht N dhe P) dhe ndotja nga blektoria. Të tre tipet e ndotjes janë pjesë rutine në prodhimin bujqësor por marrin karakter të vecantë në bashkinë Kavajë për disa arsye të sensitiviteteve specifike si më poshtë :

1. Zona bujqësore prodhon perime të freskëta për tregje të mëdhenj dhe mbetjet e pesticideve në këto produkte është mjaft sensibil ;
2. Zona ndodhet në kufij të plazheve dhe zonave turistike ku sasitë e larta (ndotje potenciale) të N dhe P degradojnë cilësinë mjedisore të ujerave të plazheve dhe resorteve turistike ;
3. Ndotjet nga blektori (mos manaxhim korrekt i plehut të kafsheve) rit, veç të tjerash mundësinë e ndotjes bakteriologjike të ujerave të akuakulturës dhe ujerave të plazheve.

2.10 CILËSIA MJEDISORE E TOKAVE

Direktiva Europiane 86/278 EEC mbi përmbajtjen e lejuar të metaleve të rëndë në tokat bujqësore "limit value for concentration of heavy metals in the soils-Annex II C", të shprehura në mg kg⁻¹ tokë e thatë, përcakton si limit : Cd : 1-3 ; Hg : 1-1.5 ; Cu : 50-140 ; Ni : 30-75 ; Pb : 50-300 ; Zn : 150-300. Në Shqipëri, ligji për mbrojtjen e mjedisit dhe vendimet e qeverisë nuk përshkruajnë vlerat limit të sipërme të përmbajtjes së metaleve të rënda në tokat bujqësore por Ligji « Për mbrojtjen e mjedisit-2011 » vlerëson së cilësia mjedisore e tokës do të përshtatet me norma e guidës europiane të vlerave limit të substancave ndotëse brende vitit 2022. Bazuar mbi limitet e BE (direktiva e cituar më lart)

komentet për përmbajtjet e tyre në tokat e studjuara janë si më poshtë. Në Rogozhinë nuk ka studime për vlerat e metaleve të rëndë, pesticideve dhe makronutrienteve. Studime të pjesëshme¹² tregojnë tokat në anë të kanalit kullues (ku derdhen ujërat e zeza pas trajtimit në impijantin e trajtimit ishin nën vlerat limit të guides europiane. Në territorin e Rogozhinës nuk ka ndonjë « hot spot » të identifikuar të mbetjeve të rrezikshme ndonse mundsia potenciale e ndotjes difuze është e evidente.

2.11 PEISAZHI DHE BIODIVERSITETI

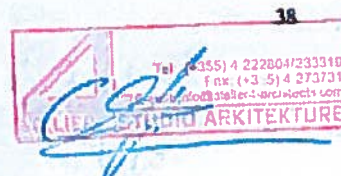
Temperaturat, tokat, rrjedhat ujore dhe bregdeti i japin Rogozhines potenciale të mëdha prodhuese dhe cilësi jete të mirë. Relievi, kultivimi i larmishëm i bimeve, mbulesa vegjetative dhe rezervat ujore e bëjnë peisazhin e bukur.

Territori i Rogozhinës është në një shkallë të lartë të kultivuar, ku përfshihet jo vetëm pjesa fushore, por edhe pjesa kodrinore e saj. Sistemi kodrinor i kodrave të Kryevidhit është nga më të pershtateshmit në Shqipëri për kultivimin e ullinjeve dhe vreshtave duke rregulluar peisazhin rural dhe ndihmuar zhvillimin e agriturizmit. Vetëm rreth 25% e territorit të bashkisë nuk kultivohet, e cila lidhet kryesisht me pjesën më të lartë të vargut lindor të kodrave si dhe me pjesën jugore të fushës bregdetare të Spillesë. Kultivimi intensiv i zonës së Rogozhinës ndër të tjera përbën një mbështetje për zhvillimin e turizmit të zonës; zarzavatet dhe frutat bio të prodhuara këtu mund të kthehen në një atraksion tepër i ndjeshëm për zhvillimin e turizmit. Ndërsa kodrat e kultivuara mund të shërbejnë edhe për zhvillimin e turizmit agrar, të shoqëruar me rrugë të lëvizjes me kalë (pse jo edhe me gomarë), si dhe me shtigje të rregullta për zhvillimin e bikeing (dhenies të biçikletave sportive në terrëne kodrinore-malore).

Vija bregdetare e Rogozhinës, ajo e Synejt, është një aset i pa diskutueshëm i saj. Në pikpamje morfologjike vija bregdetare është me plazhe të gjëra ranore. Pjesa verjore e plazhit ka ndërtime jo larta por të pa vedosura me plan paraprak urbanistik, kurse pjesa e saj jugore përbëhet nga plazhe të gjëra e të virgjëra. Ato padushim kanë perspektivën më të madhe për tu kthyer në njëzonëturistike e klasit të parë.

Sipërfaqet pyjore dhe kullotat në Rogozhinë zënë rreth 25% të sipërfaqes por nuk janë pyje në kuptimin e vërtetë të termiit dhe nuk janë pikë e fortë e Bashkisë. Në zonën kodrinore lindore të rrogozhinës ka vetëm sipërfaqe të vogal me mbetje pyjesh gjethgjërë si dhe sipërfaqe të vogla me shkure mësahetare. Pa dyshim sipërfaqet pyjore më të rëndësishme të zonës së Rogozhinës janë ato të pyllit halor të të bregdetit të Spillesë. Ai do përbëjë elementin mjedisor më vlerë shumë të madhe për zonën e bregdetit e cila do zhvillohet duke respektuar dhe evidentuar vlerat e saj të mëdha e deri tani të pa shfrytëzuara. Fatkeqsisht pyjet në zonën e Rogozhinës janë dëmtuar për

¹² ORNELA SHKISIL, DOKTORATI DUE "VLERËSIMI I CILËSISË SË UJIT NË QIRIN E DURRËSIT PASQIA MJEDISORE TË NDOTJES NGA BURIME TË IDENTIFIKUARA DHE DIFUZE"

dekada të tËra; gjatë monizmit për shumë vjet me radhë pyjet janë prerë sistematikisht për ngrohje dhe për gatim të popullatës, për ndërtim si dhe është kryer një shpyllëzimi masiv për hapjen e tokave të reja për kultivim. Pas vitit 1990 e deri sot dëmtimi janë shënuar pjesërisht edhe në pjesën verjore të pyllit halor të Spillesë. Këtu mjaft ndërtime "me leje dhe pa leje" janë vendosur në mënyrë sporadike e të pa kontrolluar dhe kanë zhdukur apo kanë coptuar sipërfaqe të konsiderueshme të mbuluara me pisha të buta mesdhetare. Megjithatë mund të themi se gjatë dekadës së fundit nevojat e pyjeve për dru zjari dhe gatim janë zvogëluar sepse popullsia e fshatrave ka migruar në mënyrë masive, kurse në qytete dhe në një pjesë të madhe edhe në fshatra për këto qëllime përdoret energjia ekeletrike. Kjo ka bërë që gjendja e pyjeve të përmirësohet por ende jemi larg pyjeve të vërtetë. Një kthesë pozitive gjatë dhjetëvjeçarit të fundit është bërë edhe në shtimin e sipërfaqeve të mbjella me pemë frutore, vreshta dhe ullinj. Megjithëse në formë sipërfaqesh të vogla dhe të shpëmdara në mënyrë sporadike ato po rriten në mënyrë sistematike dhe po bëjnë që mjedisi të perceptohet si tepër miqësor për njeriun, kurse ekonomia fshatare të forcohet. Ndërhyrja e shtetit për ta koordinuar këtë veprimtari mund të çojë që brënda pak vjetësh të ardhshëm të kemi plantacione të gjëra me pemë frutore, vreshta e ullinj. Në territorin e Bashkisë Rogozhinë ka dhe sipërfaqe jo vetëm pa pyje por që janë krejtësisht të zhveshura jo vetëm nga pyjet por pothuaj nga çdo lloj gjelbërimi. Sipërfaqet e çveshura zënë sipërfaqe të mëdha të zonës kodrinore lindore. Mjedisi dhe e ardhmja e kësaj zone mund të ndryshojë (përmirësohet) vetëm nëpërmjet pyllëzimit sistematik me bimë halore dhe mbjelljeve massive të pemëve frutore. Bashkia e Rogozhinës është një zonë me vlera të veçanta nga këndvështrimi natyror dhe i peisazhit. Ai shtrihet në një zonë kodrash të buta dhe fushash pjellore përreth qytetit, deri në detin Adriatik, ku gjenden plazhe ranore.

2.12 SISTEMI I KANALEVE KULLUESE DHE VADITËSE

Skema e sistemit të kullimit dhe vaditje në Rogozhinë është ndërtuar që në vitet '80. Ajo bazohej në furnizimin me ujë nga Lumi Shkumbin dhe rezervuarat. Sistemi i kullimit bazohesh mbi tre tipe kanalesh kulluese: terciar, sekondar dhe kanale të parcelave (kanale të treta). Në territorin e Bashkisë Rogozhinë janë 11 rezervuare artificial me një sipërfaqë të projektuar të pasqyrës ujore prej 3253 ha, ku aktualisht përfaqsohet vetëm me 1086 ha. Nga këta rezervuare vetëm kater jane në funksion minimal, ndërsa shtatë të tjerë kanë problem serioze të mbathjes, veprave të marrjes dhe lëshimit të ujit ne kanalet kryesore të para. Një nga rezervuarat është l abandonuar dhe nuk përdoret për ujitjen e tokave bujqësore. Aktualisht shfrytëzohet vetëm 33 % e rezervave ujore të tyre. Për riparimin e digave dhe veprave të marrjes dhe lëshuesve, sipas një studimi të Bankës Botërore do të duhen rreth 430 milion lekë.

Figura 8 Skema kryesore e ujitjes dhe kullimit ne Rogozhinë

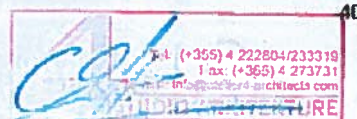
Baza e sistemit ujitës të territorit të Bashkisë Rogozhinë, vec rezervuareve, është Kanali i madh ujitës Peqin – Kavajë, që mbulon një pjesë të rëndësishme të territoreve të tokave bujqesore në Njesite Administrative Rogozhinë, Gose, Lekaj, Sinaballaj dhe Kryevadh. Gjithashtu ky kanal ujitës mbulon 8990 ha në territoret e Bashkive Peqin,

Në territorin e Bashkisë Rogozhinë rezultojnë 11 skema ujitëse, që mbulojnë me ujitje (parashikuar) 2655 ha tokë nën kulturë, nëpërmjet 52 km kanale ujitëse të administruara nga Bordet e Ujitjes dhe Kullimit dhe 277 km kanale të dyta e të treta që janë nën administrim të 5 Njesive Administrative të Bashkise Rogozhinë (ish Bashkia dhe Komunitat). Pritet që administrimi i plote i rejtit të ujitjes dhe kullimit të kalojë Bashkisë

Sistemi i kullimit në territorin e Bashkisë Rogozhinë përfaqsohet nga 2 skema të mëdha kulluese, si Skema e Kullimit të Ujerave të Mesme (që përmbledh 2.330 ha), dhe Skema e Kullimit Rogozhin Sinaballaj (që përmbledh 420 ha). Të dy këto skema kullojnë rreth 2.750 ha toke bujqësore e jo bujqësore në territorin e Bashkisë Rogozhinë. Një problematike që vlen të përmendet në tokat e territorit është drenazhimi i tokave bujqësore të cilat kanë qënë drenazhuar me tuba qeramike, të cilat kanë dalë jashtë kontrollit dhe funksionit si rezultat i mos pastrimit të anëve të kanaleve kulluese të treta dhe ndarjes së tokave (parcelat) në shumë pronare të ndryshëm brenda ngastrave.

2.13 GJENDJA E KANALIZIMEVE URBANE

Rjeti i kanalizimeve në të gjithë territorin e Bashkisë, përvec qytetit të Rogozhines, është bazuar në gropat septike dhe në kanalet e kullimit. Largimi i ujrave të bardha, ose të shiut, bëhet nëpërmjet përdorimit të kanaleve kulluese. Bashkia e Rogozhinë, sikurse

shumë Komuna dhe Bashki të tjera të Shqipërisë së mesme, në vitet e fundit, ka pësuar ndryshime të dukshme në drejtim të shtrirjes së ndërtimeve të reja, fakt i cili nuk është shoqëruar me ndërhyrjet në ndërtimin e një sistemi kanalizimesh. Përveç intensifikimit të ndërtimeve në zonat ekzistuese, ndërtime të reja janë realizuar edhe në zona të pazhvilluara më parë. Në të dyja rastet sasi të ujërave të zeza janë rritur si pasojë e rritjes së konsumit të ujit dhe sasi të ujërave të bardha si pasojë e rritjes së koeficientit të rrjedhes. Banorët kanë zgjidhur individualisht problemin largimit të ujërave të zeza nëpërmjet ndërtimit të gropave septike individuale të cilat përgjithësisht janë ndërtuar jashtë kushteve teknike dhe nuk mirëmbahen rregullisht. Sipas një vlerësimi të përafërt paraprak rezulton se sasia e ujërave të zeza është rreth 14000 m³/ditë. Mungesa e një impianti të trajtimit të ujërave të zeza ka bërë që situata higjieno - sanitare në dukje e qëte përben një rrezik të vazhdueshëm dhe të fshehur për banorët e kësaj Bashkie. Gropat septike të ndërtuara mbi formacione ranore dhe conglomerate (me koeficient filtrimi të ujit të lartë përben rrezik jo vetëm për ujerat sipërfaqësore por edhe nëntokësore. Në të njëjtin territor fshatarët kanë ndërtuar qindra puse për ujin e pijshëm cilët për specifikat e shtresave gjeologjike mund të ndoten nga ujërat e gropave septike.

Një ndër mjetet më të rëndësishme të politikave për menaxhimin e ujërave në Evropë është "Direktiva mbi trajtimin e mbetjeve urbane (Directive 91/271/KE)". Sipas kësaj direktive qëndrat me më shumë se 5,000 banorë duhet të kenë impjante të trajtimit të ujërave të zeza dhe gropat septike duhet të jenë në cdo familje sipas standarteve të paracaktuara. Kjo Direktive në Shqipëri nuk është ende në axhendën e përafërimit të legjislacionit mjedisor me atë europian. Sidoqoftë, Ligji për menaxhimin e integruar të ujërave¹³ (2012), përafëruar plotësisht me Direktivën 2000/60/KE¹⁴ përcakton se për mbrojtjen e ujërave duhet që të konsiderojë veç të tjerash edhe:

- a) promovimin e përdorimit të qëndrueshëm të ujit nëpërmjet mbrojtjes afatgjatë të burimeve ujore;
- b) zbatimin e metodave dhe kushtet për menaxhimin e integruar, përdorimin racional të burimeve ujore e mbrojtjen e cilësisë ekologjike të tyre;
- c) krijimin e strukturave administrative për menaxhimin e burimeve ujore, si dhe ushtrimin e funksioneve të tyre;
- d) marrjen e masave për zbutjen efektive të përmbytjeve dhe thatësirave;
- e) monitorimin e statusit të ujërave, përdorimin racional dhe pakësimin e ndotjes;

Ligji detyron që për të gjitha burimet e ujit të pijshëm duhet të krijohen zonat e mbrojtjes higjieno sanitare rrotull burimeve sipërfaqësore ose nëntokësore të ujit, që furnizojnë

¹³ Ligj nr. 111/2012, "PËR MENAXHIMIN E INTEGRUAR TË BURIMEVE UJORE"

¹⁴ Direktiva 2000/60/KE të Parlamentit Europian dhe të Këshillit, datë 23 tetor 2000, "Ngritja e një kuadri ligjor për veprimet e komunitetit në fushën e politikës së ujërave". Numri CELEX: 32000L0060, Fletorja Zyrtare e Bashkimit Europian, Seria L, Nr. 327, datë 22.12.2000, faqe 1 – 73.

popullsinë urbane e rurale me ujë, me qëllim që të ruhet cilësia e ujit pranë burimit. Në ligj thuhet se për çdo pus uji në zonën e mbrojtjes së afërt, ndalohen ndërtimet, zhvillimi i industrisë, kryerja e veprimtarive bujqësore e blegtorale, hapja e puseve të tjerë, hapja e kanaleve, depozitimi apo shkarkimi i ndotjeve, i ujërave të ndotura, i substancave kimike e toksike, përdorimi i plehrave kimike dhe pesticideve, përdorimi si varrezë apo groposja e kafshëve të ngordhura. Me puset individuale të ujit në gjithë ulësirën e fushës së Kavajës ka probleme me zbatimin e kushteve të vendosura nga Ligji dhe cilësia higjieno sanitare dhe kimiko fizik kërcenohet seriozisht.

2.14 CILËSIA E UJËRAVE TË UJITJES

Kanali kryesor i ujit për ujitje është kanali Peqin – Kavajë i cili merr ujin në lumin Shkumbin. Ujerat e Shkumbinit në afërsi të Rogozhinës janë të ndotur kryesisht për shkak të: (i) derdhjes direkte të ujërave të qyteteve të Elbasanit dhe Librazhdit, (ii) erozionit dhe shpëlarjes që ndodh në stoqet industriale të ish kombinatit metalurgjik, (iii) industrive të tjera që derdhen ujerat industriale të pa trajtuara, (iv) mbetjeve të ngurta që në shumë zona urbane të vogla (pë zona urbane të vogla (përfshirë qytetin e Librazhdit dhe (v) zonave mineral mbajtëse (hekur-nikelit dhe ferrokromit) që ndodhen në pellgun ujëmbledhës të Lumit. Për këto shkaqe cilësia e ujit të Lumit përkeqësohet duke filluar nga Librazhdi dhe bëhet e keqe në dalje te Elbasanit.

Karakteristikat ujore sipas Agjensisë Kombetare të Mjedisit (Raport i Gjendjes në Mjedis, 2012) janë si më poshtë: DO = 7.6 mg L⁻¹ (ose 74%), pH = 8.25, EC = 735 µS/cm, COD = 4.7 mg L⁻¹, N total i tretur = 2480 µg L⁻¹, Orthophosphates = 57 µg L⁻¹, Cr = 114 µg L⁻¹, Cu = 2.2 mg L⁻¹, Pb = 112 µg L⁻¹, Ni = 230 µg L⁻¹, Zn = 430 µg L⁻¹. Vlerat kalojnë direktivat europiane për ujin e ujitjes në përmbajtjen e Cr, Pb dhe Zn. Sasitë e larta të formave amoniakale të N janë mbi kufijtë e lejuar për cilësinë e ujit për biodiversitetin por jo për cilësinë e ujit për ujitje.

Nuk egzistojnë matje për vlerat e cilësisë së ujit të rezervuarve por nisur nga vërtetimet vizive në terren për vegjetacionin, shkallën e erozionit dhe gjendjen e përgjithshme të tyre duket se nuk ka burime dhe shkaqe të ndotjes së ujërave të tyre.

Normat orientuese sipas EEA (Environmental European Agency) janë 1.3 deri 3.0 për ujëtar me ndotje mesatare dhe >3.0 µmol L⁻¹ për ujerat e ndotur.

2.15 CILËSIA E UJËRAVE BREGDETARE

Cilësia e ujërave bregdetare të Rogozhinës ka rëndësi për zhvillimin turistik të zonës. Si burime potenciale ndotëse janë identifikuar ato difuze (makronutrientet dhe substancat e tjera ndotëse si pesticidet) dhe pykesore (kryesisht që vijnë nga derdhjat e ujërave të zeza, mbetjeve të blektorisë dhe shkarkimeve të tjera).

Përmbajtja e nitrateve, amoniakaleve dhe ortofosfateve është e lartë. Sipas analizave të kryera nga O. Shoshi (doktorature 2014) rezultojnë se: "Bazuar në rezultatet e niveleve

të përqëndrimit të NO_2+NO_3 dhe PO_4 rezulton se Gjiri i Durrësit ka nivel të lartë eutrofikimi, kryesisht në afërsi të bregut dhe në afërsi të grykëderdhjeve të kanaleve të derdhjes së ujërave të ndotura urbane të patrajtuara apo edhe të trajtuara. Ortofosfatet paraqiten në vlera të qëndrueshme, përveç pjesës veriore ku influenca e shkarkimeve të patrajtuara është më e madhe. E njëjta gjë mund të thuhet edhe për nitratet¹⁵.

Për pesticidet dhe metalet e rëndë, në ujërat e larjes (plazhit) nuk ka të dhëna ndërkohë që përmbajtja e tyre në sedimente detare është e lartë për Pb, Cu, Cr dhe Zn.

Ujërat e larës në Gjirin e Durrësit, në një këndvështrim të përgjithshëm, bazuar në vlerësimin bakteriologjik (*Enterococcus Intestinal* (IE) dhe *Escherichia Coli* (FC)) sipas përcaktimeve të Direktivës 2006/7/EC¹⁵ së Bashkimit Europian për ujërat e larjes, rezultojnë në shumë pika të një cilësie "të keqe" dhe "jo të mirë" gjatë sezoneve turistike nga viti 2012 deri në vitin 2014. Vërejmë një situatë edhe më të rënduar të cilësisë së ujërave të larjes kryesisht gjatë sezonit turistik të vitit 2013 (Figura më poshtë)..

2.16 CILËSIA E UJËRAVE NËNTOKËSORË

Shtresa ujëmbajtëse me ujëmbajtje me përhapje të gjerë dhe ujëmbajtje deri mesatare. Këto shtresa ujëmbajtëse

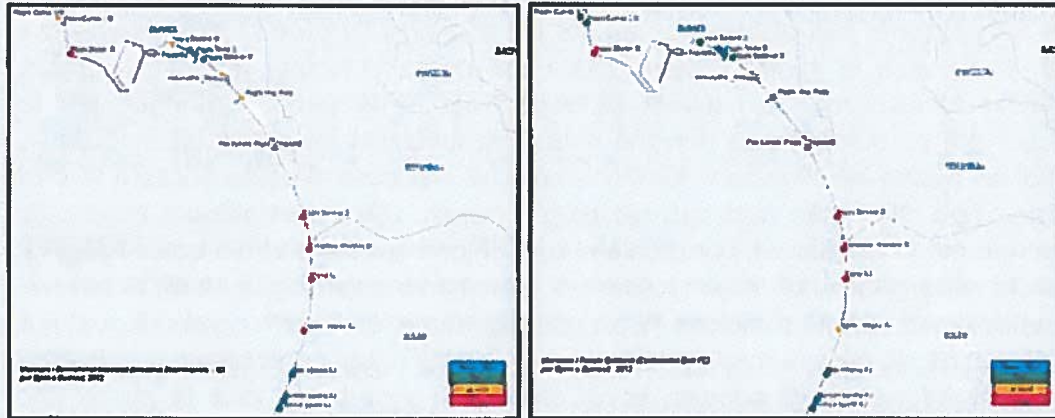

Figura 9 Harta e Vlerësimit të situatës për prezencën e FC dhe për prezencën e *Enterococcus Intestinal* (IE) në Gjirin e Durrësit për vitin 2013

¹⁵ Direktiva e Këshillit të Europës 2006/113/EC e 12 Dhjetorit 2006 për cilësinë që kërkohet në ujrat e butakëve (version i kodifikuar që shfuqizon Direktivën 79/923/EEC)

lidhen me formacionet konglomeratiko-ranore të serisë Rogozhina të cilat në hartën Hidrogeologjike tregohen me ngjyrë jeshile të hapur. Sikurse e përshkruam më sipër ato përhapen pjesërisht në zonën kodrinore si dhe ndodhen në krejt fushën e Kavajës poshtë depozitimve kuaternare të sipërfaqes. Formacionet konglomeratike përbëhen nga copa shkëmbinjsh të rumbullakosur mirë të cilat në pjesën më të madhe janë të çimentuara mirë me çimento karbonatike. Konglomeratët përmbajnë dy tipe hapësirash ujëmbajtëse të cilat janë çarjet dhe hapësirat e krijuara nga tretja e çimentos karbonatike. Vende vende konglomeratët si dhe ranorët janë të çimentuar dobët dhe në këtë rast përmbajnë ujëra poresh.

Për studimin dhe shfrytëzimin e ujërave nëntokësore të depozitimeve të serisë Rogozhina janë kryer shpime me thellësi meastare rreth 70 deri 150m por ka dhe mjaft puse me thellësi 200 deri rreth 350 m. Vlerat meastare të parametrave hidraulike të këtyre shtresave janë: Trashësia e shtresave ujëmbajtës 10-15 deri 30-40; Koeficienti i filtrimit rreth 2-3 m/ditë; Koeficienti i ujëpërcjellshmërisë rreth 40-70 m²/ditë; Koeficienti i magazinimit 0.0005; Prurjet specifikedtë puseve 0.35-0.55 l/sek/m; Prurje maksimale të puseve 5-10 l/s. Ujrat nëntokësore të shtresave ujëmbajtëse të serisë Rogozhina nuk janë shumë të mira. Këto ujëra nëntokësore janë zakonisht të forta, dhe shpesh përmbajnë hekur në sasi të mitur. Treguesit kryesorë hidrokimikë të tyre janë përgjithësuar më poshtë: Tipi hidrokimik HCO₃-Ca-Mg; Mbetja e thatë 400-1000 mgL⁻¹; Fortësia e përgjithëshme 17-30 °Gjermane; Magnezium 30-70 mgL⁻¹; Hekur 0.2-0.6 mg L⁻¹.

Qyteti i Rogozhinës aktualisht furnizohet me ujë nga nga dy puse të cilët shfrytëzojnë ujërat nëntokësore të shtresave ujëmbajtëse zhavorrore të luginës së lumit Shkumbin. Meqënëse furnizimi me ujë i qytetit të Rogozhinës është shumë i mangët, për ta plotësuar atë ka autobotë që punojnë enkas për furnizimin me ujë të ujë popullatës. Fshatrat në pjesën më të madhe furnizohen me ujë me puse të cekta fshatare të cilat përdoren nga një familje apo nga një grup familjesh. Ujërat nëntokësore kanë cilësi kimike nga më të ndryshmet, por problemi kryesor janë kushtet e këqia bakteriologjike. Popullata nëpërgjithësi nuk tregon kujdes për mbrojtjen bakteriologjike të ujit të puseve. Ato vendosen shpesh në pozicione të pa përshtatëshme, zona rreth grykës së pusit nuk çimentohehet në një rreze të mjaftueshme për të mbrojtur ujërat nëntokësore nga infiltrimi i ujërave sipërfaqësore të ndotura, kovat dhe litarët shpesh nuk janë të pastër dhe pusët nëpërgjithësi nuk dizinfektohen asnjëherë. Disa fshatra si Gosa e Vogël, Kërçukje, Ballaj dhe Vilë Bashtovë furnizohen me ujë nga puse të vendosur në shkëmbinj të ranoro-konglomeratikë të Serisë Rogozhina.

2.17 MBETJET URBANE

Në Ligjin nr. 10 463, datë 22.9.2011 "Për Manaxhimin e Integruar të Mbetjeve" detyrohet që "Çdo njësi e qeverisjes vendore apo grup njësisish të qeverisjes vendore përcakton

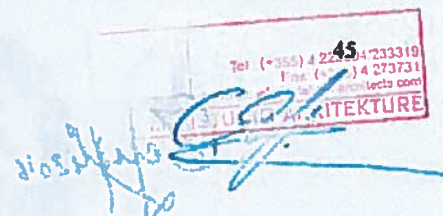
regulloren për kontrollin e menaxhimit të rymave specifike të mbetjeve, që gjenerohen në territorin e vet, përfshirë letrën dhe kartonin, ambalazhet prej qelqi, metali e plastike të pijeve dhe ushqimeve, ose masën e gjelbër nga parqet a kopshtet e shtëpive. Këto rregulla mund të jenë më strikte sesa qëllimet dhe kërkesat e përcaktuara në Planin Kombëtar të Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve". Në Rogozhine si në shumë Bashki nuk ka një sistem menaxhimi mbetjesh të ngurta. Sigurimi i këtyre aktiviteteve dhe sistemi i menaxhimit të tyre janë ende krejtësisht të pamajftueshme. Në veçanti zonat rurale nuk mbulohen nga shërbimet e menaxhimit të mbetjeve. Pjesa më e madhe e mbetjeve të këtyre zonave depozitohet në lumin Shkumbin, Luz dhe përenj më të vegjël, ose anës rrugëve.

Rogozhina prodhon afër 1.300 ton mbetje urbane në vit, ndërkohë që së bashku me qendrat e tjera administrative prodhohen afër 10.000 ton në vit. Bashkia e Rogozhines i depoziton mbetjet, aktualisht, në anë të lumit Shkumbin; vendi më i pa përshtatshëm për depozitimin e mbetjeve. Depozitohen këtu sepse Bashkia nuk ka realizuar një studim si vend depozitim dhe sipërfaqet anës lumit duke qënë pronë shtetërore janë objekt aktivitetesh të pa ligjshme.

Figura 10 Vend depozitimi i mbetjeve urbane te Rogozhines (ne ane te lumit Shkumbin)

Zonat rurale sidomos Lekaj dhe Kryevindh depozitojne mbetjet në një grope natyrore të përshtatshme në pikëpamjen peisazhere por krejtësisht të pa përshtatshme në pikepamjen e ndotjes së ujërave nën tokësore. Formacionet në këtë grope janë konglomerate dhe zhavore me shtresa të trasha që kanë përshkueshmëri të lartë dhe shumë të lartë. Plehurat digjen në atmosferë dhe gjithë dekompozimet aerobike janë procese që përkeqesojnë ndjeshëm cilesinë e ujërave dhe tokës. Nuk ka analiza kimike dhe biologjike por ndotja duhet të jetë e evidente.

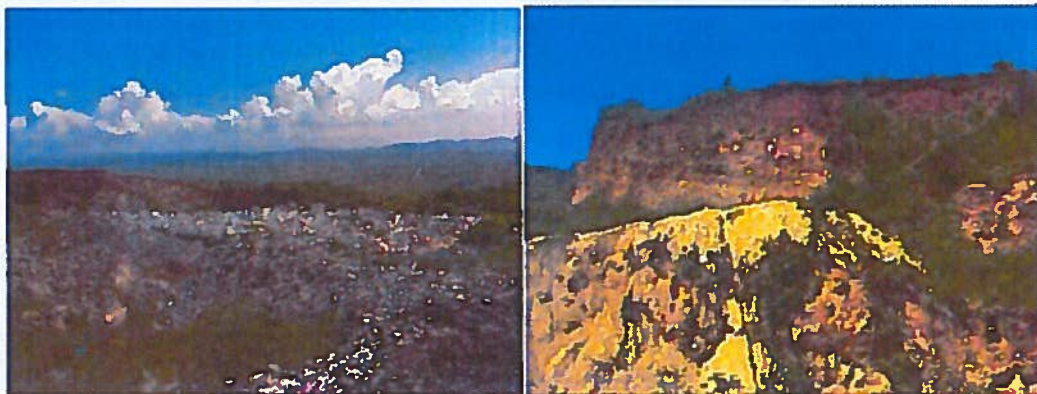

Figura 11 Vend depozitimi i mbetjeve urbane te qendres administrative te Kryesidhit
(vend depozitim jashte kushteve mjedisore)

Nuk ka kompostim të mbetjeve organike si dhe nuk ka stacione transferimi ku mbetjet u nënshtrohen seleksionimit, reduktimit dhe presimit të tyre me qëllim reduktimin e kostove të transportit dhe volumeve të nevojshme të depozitimit. Mbetjet e hedhura nëpër kanale kulluese dhe përrenj dëmtojnë vec paisazhit edhe cilësinë e ujërave sipërfaqësore dhe bregdetare. Një landfill rajonal me bashkitë fqinje të Rogozhinës, Peqinit, Divjakës dhe Lushnjës do të ishte zgjidhje racionale mjedisore e sistemit të grumbullimit dhe depozitimit të plehrave duke ritur eficiencën e Reduktin, Rickifi, Riperdorim të mbetjeve.

2.18 CILËSIA E AJRIT

Agjencia Kombëtare e Mjedisit (2011 NAE) dhe Instituti i Shëndetit Publik kanë përfunduar projektin "Monitorimi i cilësisë së ajrit në 7 qytetet kryesore të vendit tonë për vitin 2011" në 4 stacione në Tiranë, 2 në Elbasan 2 dhe nga 1 stacion për qytetet e Durrësit, Fierit, Korces, Shkodër, Vlorë. Me anë të këtij projekti që vlerëson cilësinë e ajrit vetëm në zonat urbane duke bërë të mundur bazën e të dhënave për përmirësim në ritje në cilësinë e ajrit urban në këto qytete. Treguesit më kryesorë të cilësisë së ajrit LNP, PM₁₀, PM_{2.5}, NO₂, SO₂, Pb, O₃, CO dhe BTEX janë zgjedhur qëllimisht zonat urbane më të rëndësishme. Qyteti i Kavajës nuk është përfshirë në skemën e monitorimit dhe nuk ka të dhëna për cilësinë e ajrit. Ajri në zonat rurale, përveç komponentit pluhur që është për shkak të rugeve të mos asfaltuara mendohet se nuk është i ndotur. Edhe pse monitorimi zyrtar nuk është i shtrirë në të gjithë vendin, duke përfshirë edhe zonat rurale, Ligji për Mbrojtjen e Mjedisit (2011) obligon subjektet private emitimi i gazeve në atmosferë për monitorimin e vetë. Përveç kësaj, raportimi çdo 6 muaj ose 1 vit, dërguar nga këto subjekte në Agjencive Rajonale të Mjedisit, detyron këto të fundit për të kontrolluar herë pas here cilësinë e ajrit dhe emisionet e gazrave ndotëse nga burimet lokale. Të dhënat në qytetin e Durrësit tregojnë se cilësia e ajrit ka probleme sidomos me mbingarkesën e ajrit me grimca (PM_{2.5} dhe PM₁₀) si dhe nuk përrjashtohen substanca të rrezikshme në

të ashtuquajturin "smog". Aksi nacional që kalon përmes territorit të Kavajës ndikon në cilësinë e ajrit sidomos me SO₂, NO_x dhe Pb ndonse nuk është shifruar. Me rritjen e kërkesave për monitorimin Bashkia Kavajë do të duhet të përfshihet në monitorimin e cilësisë së ajrit, jo për madhësinë e zonës urbane se sa për pozicionin që ka në "autostradat" e infrastrukturës në Shqipëri.

2.19 POPULLSIA

Popullsia e Rogozhinës është shpërndarë në mënyrë pothuaj të barabartë midis zonave urbane (Rogozhina dhe Gosa) dhe atyre rurale (Kryevidh, Sinaballaj dhe Lekaj); afërsisht 20,000 vs 20,000 banorë. Dëndësia e popullsisë është shumë e lartë në zonat rurale në krahasim me dëndësinë mesatare në shkallë vendi; ajo është 142 banorë/km² për Kryevidhin (zonë kodrinore) deri në 178 banorë/km² në qendrën Gose.

Tabela 4 Popullsia dhe dendesia ne Rogozhine

Qëndrat administrative	Popullsia (2015)	Sipërfaqja ne km2	Densiteti (banor/km2)
Rogozhinë	11,790	12.68	937,51
Gose	9,205	64,83	142,00
Lekaj	1,924	40,30	47,75
Sinaballaj	9,427	57,64	163,55
Kryevidh	8,610	48,18	178,71
Total Bashkia	40,956	223,52	183,24

Ne zonen rurale per cdo banor ka rreth 0.75 ha, ose afersisht dy here me teper krahasuar me mesataren ne shkalle vendi.

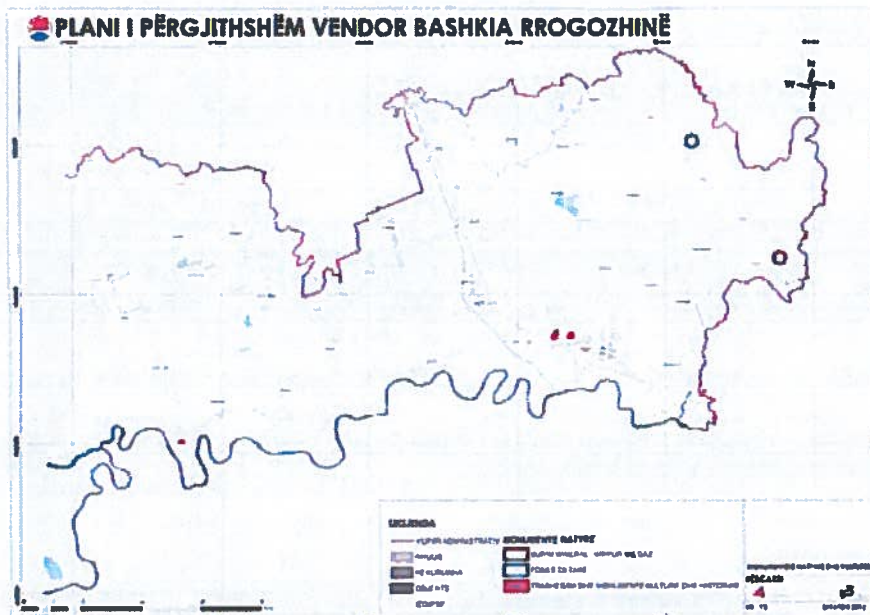
2.20 PAPANËSIA

Sipas Census (2011) papunësia e popullsisë në moshë pune ishte e lartë : në Rogozhinë rreth 54% dhe ne Gosë rreth 28%. Përkundrazi në zonat rurale ajo ishte nga 2.4 (Kryevidh) deri në 11% në Lekaj. Papunësia e lartë në zonat urbane është relativisht e justifikuar sepse pothuaj të gjitha familjet në Gose kanë pronësi tokë bujqësore kur në Rogozhine shumë familjarë që ishin punëtorë në ndërmarrje të industrisë së lehtë (fabrika e vajit, shveshjes së pambukut dhe orizit) nuk përfituan toka bujqësore. Në zonat rurale nuk ka arsye të ketë të pa punë përderisa të gjithë kanë në pronësi tokë bujqësore. Problem do të jenë familjet e radhura rishtaz, nga fshtrat./rajone të vështira malore/kodrinore.

2.21 SEKTORI I TURIZMIT DHE I SHËRBIMEVE

Një sektor tjetër i rëndësishëm për bashkinë e Rogozhinës është edhe sektori i Turizmit, që aktualisht shtrihet përgjatë vijës bregdetare. Bashkia Rogozhinë ofron një potencial të lartë zhvillimi kryesisht përgjatë vijës bregdetare. Aktualisht zona bregdetare frekuentohet nga një numër i konsiderueshëm turistësh ditor gjatë periudhës së verës. Zhvillimi i zonës bregdetare dhe i agro-turizmit, mund të jetë një element që do të garantojë një zhvillim të qëndrueshëm dhe jo vetëm sezonal. Vlerat natyrore dhe ekologjike të Bashkisë Rogozhinë janë një potencial i pa shfrytëzuar për turizmin ekologjik dhe agro-turizmit. Peisazhi piktoresk dhe përafërsia me zonat prodhuese bujqësore ofrojnë një potencial të zhvillimit të agro-turizmit.

Monumentet e natyres, Rogozhine

Një element tjetër për tu përmendur është dhe aktiviteti i shërbimeve që përqendrohet në njesinë administrative Rogozhinë që karakterizon një zonë urbane në zhvillim.

2.22 INFRASTRUKTURA DHE ENERGJIA

Teritori i Bashkisë së Rogozhinës, ka një sipërfaqe prej 223.5 km² përfshirë 36 fshatra të cilat grupohen në 5 njësi bashkiake:

E gjithë sipërfaqja e bashkisë lidhet nëpërmjet një rrjeti infrastrukturor me një total afërsisht 331.24 km rrugë (interurbane kryesore, urbane, rajonale, rurale, dhe lokale) nga të cilat 119.52 km (36%) janë rrugë të asfaltuara, 207.04 km (64%) janë rrugë të pa asfaltuara dhe 4.3 km të cilat përbëjnë gjatësinë e By-Pass të Rogozhinës, janë rrugë në ndërtim e sipër.

Njësia Bashkiake Gosë (e cila përfshin fshatrat si Gosë e madhe, Gosë e vogël, Kalush, Kercukaj, Vilë-Ballaj) ka një total prej 59.62 km mugë nga të cilat 20.71 km (34.7%) janë të asfaltuara dhe 38.91 km (65.2%) janë të pasfalturara.

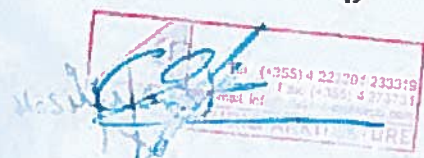
Njësia Bashkiake Sinanballaj (e cila përfshin fshatrat si Methanasaj, Hazdushk, Hamenraj, Kocaj-Sheshaj, Thartor, Rrostej, Fliballije, dhe Demarkaj) ka një total prej 13.44 km mugë nga të cilat 18.53 km mugë nga të cilat vetëm 8.14 km (44%) janë të asfaltuara dhe 10.4 km (56%) janë të pasfaltuara.

Njësia Bashkiake Lekaj (e cila përfshin fshatrat si Lekaj, Harizaj, German, Zambish, Muhnik, Mlik, Okshun, Luz i madh, Shkozet, Kryeluzaj) 72.82 km nga të cilat 5.1 km (7%) janë të asfaltuara dhe 67.75km (93%) janë të pa asfaltuara.

Njësia Bashkiake Kryevldh (e cila përfshin fshatrat Kryevish, Ballaj, rreth-Greth, Pateke-Milot, Zhabjak, Spanesh, Spille, Domen, Sterbeg, Shardushk, Kazie) ka një total prej 103 km mugë nga të cilat 14.7 km (14.3%) janë të asfaltuara dhe 88.4 km (857.7%) janë të pa asfaltuara.

Transporti hekurudhor i cili deri në vitin 90 ishte një ndër mënyrat më të përdorura të transportit si për udhëtarët ashtu edhe për mallrat aktualisht është lënë në harrësë dhe gjendja e saj është e mjerushme. Janë bërë analiza dhe projekte por ende nuk ka hapa konkrete në zhvillimin e transportit hekurudhor, i cili mbarë në vetvete një potencial të madh. Transporti hekurudhor ka një eficiency më të lartë në shpejtësi, besueshmëri dhe komoditet, kundrejt një kostoje transporti 2.7 - 3 herë më të ulët. Kjo mënyrë transporti duke qënë se është një sistem transporti më vete shmang ngarkesën e fluksit të trafikut. Por ky sistem kaq i rëndësishëm është pre e neglizhimeve të vazhdueshme dhe gjatë dy dekadave të fundit nuk është bërë asnjë investim për të. Neglizhenca vihet re jo vetëm për mjetet e hekurudhës, por edhe për infrastrukturën. Mjetet që janë në pronësi të HSH kanë një moshë mbi 40-vjeçare, krejtësisht jashtë kondicioneve teknike për shfrytëzim.

Qyteti i Rogozhinës punon në sistemin 35/10 kV . Qyteti ka rreth 8489 abonentë. Kabina elektrike ≈ 100. Qyteti përfshin edhe nënstationin Ballaj i cili ka rreth 50-60 kabina elektrike kryesisht ajrore. Qyteti i Rogozhinës punon me tension 6 kV , cilësia e tensionit në qytet lë për të dëshiruar prandaj është i domosdoshëm kalimi në sistemin kabllor 20 kV , i cili do të shërbejë prespektivës dhe do të rrisë cilësinë e shërbimit.

3 PARIME OBJEKTIVA DHE KRITERE MJEDISORE QE KUSHTËZOJNË ZHVILLIMIN NË KUADËR TË PPV

Kapitulli paraqet parimet e planifikimit të qëndrueshëm, objektivat strategjikë dhe veprimet operacionale në kuadër të përgatitjes së Planit të Përgjithshëm të Veprimit në Kavajë dhe vëçanërisht të Strategjisë së Zhvillimit dhe përputhshmërinë e tyre me Vlerësimin Strategjik Mjedisor.

IV.1 Parime të përgjithëshme për planifikimin hapësor

Janë një tërësi rregullash të bazuara mbi eksperiencën ndërkombëtare dhe të fokusuar në politikatat e zhvillimit në plan kombëtar.

1. Nxitja e zhvillimit të qëndrueshëm;
2. Parandalimi i ndikimit të dëmshëm në mjedis;
3. Ruajtja e tipareve karakteristike natyrore, peisazhit, florës, faunës të zonës;
4. Zhvillimi ekologjikisht i shëndetshëm, ruajtje e zonave të mbrojtura, të bregdetit, shtreterve të lumenjve dhe pasuri të tjera natyrore;
5. Marrja e masave parandaluese/rehabilituese për regjenerimin e mjedisve natyrore;
6. Respektimi, si pjesë integrale e balancave të zhvillimit, të parimit të zhvillimit të territorit bazuar mbi ekuilibrin midis interesave publike dhe private dhe konceptit të administrimit të drejtë "të së drejtës për zhvillim";
7. Përfshirja e parimeve se "ndotësi ose përdoruesi paguan";
8. Përdorimi i teknikave dhe metodave më të mira për ruajtjen e mjedisit;
9. Prioritetizimi i ndërhyrjeve për rigjenerimin e mjedist të dëmtuar për të qënë "të arsyeshëm" në përdorimin e fondeve të disponueshme;
10. Informimi i publikut, përfshirja e komunitetit në vendim marrje dhe sigurimi i aksesit të tij në informacione për planifikim/zhvillim.

Kufizimet e zhvillimit sipas parimeve të planifikimit hapsinor

Parimet më sipër, në kuadër të përgatitjes së strategjisë së zhvillimit "përkthehen" në rekomandimet më të rëndësishme të zhvillimit strategjik, si më poshtë:

1. Zhvillim i hierarkik i Bashkisë Kavajë;
2. Fuqizimin e ndërfidhjeve infrastrukturore lokale bazuar në infrastrukturën rajonale të propozuar nga PPK dhe PINS-Bregdeti;
3. Rritjen e zonave të gjelbra dhe pyllëzimin si instrument zbutës të impakteve negative;
4. Eliminimi i ndotjes së kanaleve kulluese dhe lumenjve e detit me ndërtimin e impianteve të trajtimit të ujrave të ndotura;
5. Ruajtja e tokës bujqësore nëpërmjet kufizimit të zgjerimit të vendbanimeve dhe hierarkizimi i tyre;
6. Ruajtja e burimeve natyrore dhe historike në kontekst të zhvillimit të ekuilibruar dhe të qëndrueshëm të ekonomisë;
7. Zhvillimi i infrastrukturave në sektorin e transportit, turizmit, bujqësisë dhe industrive agroperpunuese.

Zhvillimi i ardhshëm, sipas Strategjisë mbështetet në pesë shtylla, si më poshtë:

Tradita dhe trashëgimia: Vizioni polivalent do të orientojë zhvillimin e ardhshëm bazuar në potencialet njerëzore të territoreve, në identitetin e secilit vendbanim në traditat, zakonet dhe marrëdhëniet historike midis vendbanimeve në një bashki por dhe me bashkitë e territoret fqinje.

Natyrë dhe ekologjia: Bashkitë Kavajë, Rogozhinë dhe Divjakë janë të vendosura në një territor me vlera dhe tipare natyrore të forta që kanë ndikuar dhe do jetë bazë e zhvillimeve urbane dhe të viteve të ardhshme. Vizioni jonë do të synojë ruajtjen dhe forcimin e lidhjeve të njeriut me natyrën si një dualitet komplementar që jep e mërr duke konsideruar dhe nevojat e gjeneratave të ardhshme.

Ekonomi dhe sociale: Bashkitë Kavajë, Rogozhinë dhe Divjakë janë të orientuara drejt një ekonomie rurale por vendodhja e këtyre territoreve pranë detit dikton një orientim të zhvillimeve të ardhshme drejt sektorit turistik. Diversifikimi i ekonomisë, modernizimi dhe industrializimi i bujqësisë në funksion të dinamikave të reja, do të ndikojnë pozitivisht dhe në përmirësimin e aspekteve sociale të zonave urbane dhe rurale të bashkive, duke rritur punësimin lokal, prezantuar një inovacion teknologjik dhe rritur cilësinë e shërbimeve dhe produkteve.

Projektimi urban: Zhvillimi i pa planifikuar është trendi që duhet të ndryshojë për të patur një efikasitet në përdorimin e vlerave dhe potencialve të territorit. Harmonizimi i investimeve në ekonomi e turizëm me infrastrukturë, skema transporti do të risë zonën e impaktit ekonomik të investimeve. Koordinimi dhe orientimi i zhvillimeve individuale private me investime në hapësira publike, objekte kulturore, sociale, arsimore e sociale do të risë cilësinë e jetës atraktivitetin e vendbanimeve dhe do jetë rregullator i lëvizjeve demografike.

Promovimi & marketing-u: Potencialet natyrore dhe njerëzore, zhvillimet e pritshme të territorit duhet të mbështeten në një promovim dhe marketing: të gjithëanshëm e të ndërridhur, si bazë e partneriteteve strategjike dhe e një rrjeti territorial e dixhital komunikimi.

3.1 OBJEKTIVA E ZHVILLIMIT

Objektiva strategjike janë në përputhje me parimet e lartpërmendura të planifikimit hapsinor të qëndrueshëm; ato shprehin nevojat e zhvillimit të zonës dhe përfshijnë:

- Fuqizimi i sektorëve prioritarë ekonomikë të bujqësisë, blegtorisë dhe peshkimit nëpërmjet orientimit, planifikimit dhe mbështetjes së fermerëve. Kjo kërkon (i) kufizimin e zhvillimit në zonat rurale pas vendosjes së një kufiri zhvillimi urban (vijat e verdha), (ii) mikrorajonizimi dhe futja e teknologjive eficiente për prodhimin bujqësor dhe mbrojtjen e mjedisit dhe (iii) sigurimin sa më të mirë të mundshëm të filierave respektive në territor ose në bashkëpunim me bashkitë kufitare dhe poliet e tjera industriale.
- Rogozhina, si qytet administrativ terciar i cili përqëndron funksionet kryesore dhe karakterin administrativ, do të zhvillohet nëpërmjet: (i) krijimit të polit të përqëndruar ekonomik rajonal, në territore pa vlera bujqësore dhe të paisur me

infrastrukturë, (ii) rikualifikimit të hapsirave urbane brenda dhe në periferi të Qytetit për zonë të re industriale, bulevardi i ri dhe poleve përbërse tij, kthimin e ish-zonave industriale të tij në zona polifunksionale, (iii) rigjenerimi i zonës bregdetare turistike dhe krijimi i zonave periurbane në periferinë lindore të Qytetit.

- Zhvillimi i vëndbanimeve në gjithë territorin dhe përmirësimi i cilësisë së jetës në to. Dërgimi i infrastrukturës së nevojshme dhe shërbimeve kryesore, ngritja e strukturave të arsimit profesional, trajtimi i qëndrave lokale turistike dhe të agrobiznesit dhe fshatrave që propozohen si qendra sekondare do reflektojnë përmirësim të cilësisë së jetës në gjithë këto zona.
- Ruajtja dhe promovimi i resurseve natyrore dhe të trashigimisë kulturore. Kthimi i hapësirave të ish zonave industriale në zona parku të mirëfillta (ish fabrika e qelqit) apo zona parku miks me funksione shërbimesh dhe industriale (ish fabrika e gozhdë-bullonave) apo komplekse sportive (ish reparti ushtarak). Krijimi në nivel rajonal, në zonat me potenciale natyrore paisazhistike, i parqeve periferike si ai i fshatit Çetë. Ruajtja e zonave me rëndësi mjedisore dhe zhvillimi i zonave të vecanta të dëmtura.

3.1.1 VEPRIME OPERACIONALE NË MBËSHTETJE TË OBJEKTIVAVE: KONTEKSTI MJEDISOR

Veprimet operacionale për mbrojtjen burimeve natyrore, shëndetin dhe përmirësimin kushteve sanitare dhe përmirësimin e cilësisë së jetës në tërësi:

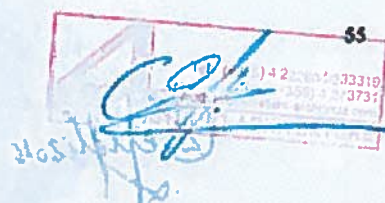
1. Rehabilitimi i skemave ujtëse dhe kulluese për rritjen e eficiencës së prodhimit bujqësor dhe përmirësimin e regjimit ujqor dhe mbrojtjen nga ndotjet e mëteshme të ujërave sipërfaqesore dhe nëntokesore;
2. Rritja e prodhimit blegtoral nëpërmjet përmirësimit të skemave ëe qëndrueshme të prodhimit të foragjereve dhe koncentrateve të tjera dhe vet menaxhimit të fermave blegtorale, drejt një strukture komerciale prodhuese me metoda bashkohore të mbarështimit, përpunuese dhe tregtimit;
3. Rritja e shkallës së modernizimit teknik dhe teknologjik të proceseve bujqësore e blegtoriale;
4. zhvillimi i strukturave të organizuara të prodhimit, grumbullimit dhe tregtimit të produkteve bujqësore, blegtorale dhe të peshkimit;
5. Rritja e shkallës së grumbullimit dhe përpunimit të produkteve bujqësore, blegtorale dhe të peshkimit nëpërmjet rritjes së kooperimit në bujqësi, tregtimit të inpueteve dhe farereve vacanërisht të certifikuara dhe të kontrolluara;
6. Promovimi dhe marketimi i produkteve bujqësore dhe blegtorale duke nxitur produktet organike të zonës;
7. Mbështetja e bujqësisë me infrastrukture;
8. Kthimi i ish-zonave industriale në brendësi të qytetit në zona polifunksionale (parqe, banesa sociale, zyra administativ, sportive etj) ;
9. Krijimi i lidhjeve dhe përmirësimi i hapësirave publike të zonave të banuara pranë aksit ekzistues hekurudhor ;

10. Krijimi i brezave të gjelbër për të ulur impaktin e infrastrukturës dhe zonave industriale mbi zonat e banuara-Parku i Pyllit të Bedenit ;
11. Promovimi i arsimit profesional të orientuar drejt profilizimit në mekanikë, bujqësi, blegtori dhe hoteleri-turizëm;
12. Rikualifikimi dhe standartizimi i strukturave ekzistuese në zonën e plazhit, plotësimi i zonës me një gamë më të madhe të ofertës akomoduese turistike;
13. Krijimi i turizmit natyror pranë grykëderdhjes së Shkumbinit me ndërhyrje pikësore dhe me materiale miqësore me mjedisin;
14. Krijimi i turizmit elitare në zonën veriore të plazhit në faqet e kodrave si pjesë e zonës elitare Kavajë-Rrogozhinë ;
15. Vendosja e strukturave të agroturizmit, kampingjeve dhe karavanëve në zonat kodrinore që kanë traditë bujqësore, pasuri peisazhstike dhe natyrore;
16. Rritja e kapaciteteve shëndetësore sezonale;
17. Mbështetja e bashkëpunimit ndërmjet sektorit të shërbimeve turistike dhe fermerëve të zonës;
18. Trajtimi i qytetit dhe qëndrave lokale sipas hierakisë së parashikuar në vizion.
19. Diferencimi i zonave rurale nga ato urbane me atë të përdorimit të elementeve arkitektonikë;
20. Zhvillimi i infrastrukturës dhe transportit rugor e hekurudhor. Sigurimi i lëvizshmërisë për të gjithë qytetarët;
21. Ndërtimi i bazës së informatizuar të të dhënave të rrjetit të kanalizimit të ujrave të zeza për të gjithë territorin;
22. Ndërtimi i bulevardit të Gosës;
23. Ndërtimi i Stacionit Multimodal;
24. Ndërtimi i impjantit zona jug-lindore (qyteti Rrogozhinë) dhe rrjeteve të trajtimit të ujrave të zeza;
25. Ndërtimi i impjantit bregdet dhe rrjeteve të trajtimit të ujrave të zeza;
26. Ndërtimi i gropave septike kolektive për komunitetet rurale me numër të reduktuar banorësh, në kodër, larg bregdetit;
27. Mbulimi i të gjitha zonave të banuara me kontenierë të adaptuar për largimin e mbeturinave dhe reciklimin e tyre;
28. Eliminimin e hotspotëve mjedisore ;
29. Ndërtimi i landfill rajonal në kodrat e njësisë Lekaj;
30. Furnizimi me ujë të pijshëm ;
31. Furnizimi me energji elektrike 24 orë/ditë;
32. Rritja ne standarte dhe cilësi e strukturave dhe shërbimeve parashkollore, arsimore shëndetësore;
33. Kthimi i ish-zonave me funksion magazinimi në brendësi të zonave urbane në zona polifunksionale (parqe, banesa sociale, zyra administrative etj)
34. Sistemimi i tregjeve urbane;
35. Parku periferik i Okshtunit si hyrje e zonës pyjore kodrinore të Rrogozhinës
36. Krijimi i akseve të eskursioneve kulturore – natyraliste Kala e Bashtovës- Divjakë-Ardenicë etj;
37. Ndërtim shtegu për këmbësorë dhe biçikleta që lidh plazhin e Spillesë me atë të Divjakës;
38. Sistemimi i gjelbërimit përgjatë aksit peisazhistik, integrimi i tij në zonat e banuara dhe natyrore;

39. Evidentimi dhe promovimi i trashigimisë kulturore, historike e arkeologjike të Rogozhinës në mbështetje të shtimit të cilësisë dhe llojshmërisë së ofertës turistike për vizitorët ;
40. Rehabilitim i argjaturës së lumit Shkumbin dhe mbjellja e pemëve në brigjet e tij dhe krijimi i nje koridori ekologjik në shtratin e tij për të lidhur sietemin kodrinor lindor me bregdetin (Parkun e karavastasë);

4 NDIKIMET E MUNDSHME MJEDISORE DHE MASAT PER ZBUTJEN E TYRE

Ndërhyrjet në Infrastruktura, ndërtim banesash dhe social kulturore, rikonsiderimet urbane dhe ndryshimet në strukturat dhe teknologjitë e prodhimit kërkojnë ndërhyrje dhe modifikime në mjedisin fizik dhe biologjik dhe është e kuptueshme që do të kenë ndikime. Programi dhe Plani i veprimit në territor merr në konsideratë dhe, përgjithësisht është në përputhje me strategjitë dhe Planet Kombëtare të veprimit (Strategjinë ndërsektoriale të Mjedisit, Strategjinë Sektoriale të Turizmit, Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve, Plani i Integruar Ndërsektorial i Bregdetit, Strategjia e Bujqësisë dhe zhvillimit Rural, Ligjin për Mbrojtjen mjedisit). Me implementimin e Planit të Veprimit ndryshimet, ndërtimet e reja do të ndikojnë negativisht në cilësinë e mjedisit por të nevojshme për ndryshime në kahjen pozitive të përmirësimit të kushteve ekonomike dhe cilësisë së jetesës, nevojiten masa të forta përmirësuese. Masat përmirësuese nuk mund të parashikohen në detaje në këtë plan; ato do të jenë konkrete gjatë secilit projekt zhvillimi. Specifikisht ndikimet dhe masat jepen më poshtë.

4.1 Peisazhi dhe Biodiversiteti

Në Rogozhinë dallohen qartë tre eksisteme: bregdetar, fushor dhe kodrinor te cilët nuk janë në nivelin më të mirë të funksionit të tyre si ekosisteme natyrore dhe/ose të artificializuara. Megjithatë të favorizuar si ekosisteme të larmishme dhe me shërbime të mira për karshi zhvillimeve të qëndrueshme ato janë modifikuar ndjeshëm për shkak të ndërhyrjeve të zgjata dhe sidomos të pa kontrolluara. Zona bregdetare në Rogozhinë e ndarë në tre seksione (sipas rëndësisë turistike dhe karakteristikave gjeomorfologjike dhe mbulesë bimore) respektivisht 1.6, 8.6 dhe 5.15 km ka një kapacitet prej afro 100.000 turistesh dhe e ndodhur në një të mirembajtura transporti është një traksion turistik i nivelit mesatar. Pjesa e gjatë të Spillesë (6 km linearë) është e stabilizuar nga ana e dinamikave detare. Në këtë pjesë të territorit ka filluar dhe zhvillimi i zonave të para që ofrojnë dhe shërbime akomoduese. Këto zona, kryesisht informale sot kanë një ofertë të kufizuar dhe jo konkurruese në nivel rajonal. Potenciali i ofruar nga kapaciteti i plazhit, situata e mirë e lidhjeve ekzistuese si dhe të propozuara (Koridori Blu) orientojnë këtë territor si një potencial i lartë për zhvillimin e një turizmi me qëndrim afatgjatë që respekton tiparet natyrore të zonës.

Peisazhi bujqësor është abandonuar për shkak të menaxhimeve të shkallë rajonale të rrejtëve të kullimit dhe përdorimit të tij për qëllime urbane. Kostot e rehabilitimit të këtij ekosistemi janë sidoqoftë më të ulta dhe, relativisht, të përballueshme nga ana e Rajonit.

Peisazhi pyjor është po ashtu i degraduar; nuk ka asnjë zonë të mbrojtur (përfshirë pesë kategoritë e mbrotjes së zonave) dhe ka pak atraksione turistike, megjithatë se sistemi i kodrave në lindje të Kavajës (zona nga Kavaja

ne drejtim te Tiranës dhe Rogozhines) është i pa prekur nga ndotes. Probleme mjedisore mund te zgjidhen duke investuar ne krijimin e zonave te perzjera pyje-kullota-pemtari bujqësore për të krijuar ate që propozohet në Plan si Parku mikst i pyjeve dhe druratoreve.

Nga ana tjeter, biodiversiteti nje variabel i varur nga faktore dhe komponente të tjere natyrore, është në shkallë të ulët të ruajtjes, ndonse në disa zona periferike nje shkallë e miëe biodiversiteti mund te rehabilitohet

PEISAZHI DHE BIODIVERSITETI

Problemet me te medha mjedisore :

1. Prerja e pyjeve dhe degradimi i shtratit te Shkumbinit nga shfrytezimi i inerteve dhe prerjet e dryreve në shtrat;
1. Ndotje e ujerave dhe mjedisit nga mungesa e infrastructures në zonat e reja urbane;
2. Prerja e pyjeve ne zonen lindore dhe ne gjithë sistemin e kodrave ne perendim dhe lindje ;
3. Shkalle të ulët biodiversiteti për shkak të mungesës se pyjeve, rezervave dhe zibinxhirft ushqimor, degradimit të habitateve, zhvillimi intensiv urban, ndërprerjes se habitateve nga autostrada dhe hekurudha dhe mungesee se koridoreve te habitateve ;
4. Zhvillimi i dobët dhe fragmentar i frutikultures ;
5. Gjueti e pa ligjeshme ;
6. Përdorimi intensiv i pesticideve dhe pleherave kimike ;
7. Shpeëndarja e disbalancuar e popullsisë dhe qendrave te banuara ;
8. Mirëqenia e ulët duke detyruar popullsine në përdorimin masiv të burimeve natyrore ;
9. Mungesa e planifikimit të territorit dhe strategjive/politikave për subencionin ose përkrahje të zhvillimit.

MASAT

Nje sërë objektivash dhe Plane veprimi lokale janë vendosur në Plan dhe masat përmiresuese mjedisore do theksonim :

1. Përgatitja e planeve për përdorimin e hapsirës dhe planifikimin e saj në të ardhmen (për r cdo ekosistem). Kjo do të dispilnonte zhvillimin e zonave urbane dhe kategoritë e tjera për tu zhvilluar;
2. Shpallja parqe rajonale të pyllit periferik i Okshtrunit, Badenit dhe Pishave në Spille dhe në grykederdhje të Shkumbinit;
3. Ruajtja e shtratit të lumit Shkumbin nga shfrytëzimi i inerteve dhe kthimit i tij në koridor habitatesh;
4. Subvencionimi qëndror për zhvillimin e frutikultures (së paku për ullirin, vreshiin, dhe pemët kryesore frutore) do të ndihmonte në përmiresimin e peisazhit;
5. Shpallja zonë e mbrojtur rajonale e Pyllit te Bedenit dhe krijimi i tre parqeve të planifikuara në Plan
6. Projektimi për krijimin e koridoreve të habitateve nëpërmjet kanaleve,

përrenjeve dhe lidhja e zonës kodrinore me atë fushore nëpërmes një brezi të pyllëzuar ;

7. Mbjellja e drurëve dhe krijimi i një brezi pyjor përgjatë autostradës (në disa rreshta nga cdo anë) ;
8. Stimulimi i familjeve në bregdet për mbjelljen e drurëve pyjore.

4.2 PËRDORIMI I TOKËS:

Ndryshimet në përdorimin e tokës, sidomos në infrastrukturë dhe zhillimin e mëtejshëm të zonave urbane, të parashikuara në strategjinë e zhvillimit prodhojnë ndikime të gjera të pakthyeshme duke ulur fondin e tokës bujqësore dhe prodhimtarinë e saj. Toka bujqësore dhe pyjet do të pësonin shkaterim të pakthyeshëm në seksionet e marra nga ndërtimet e reja ose ato të rindërtuara mbi seksionet e vjetra. Shpesh ndërtimet e reja krijojnë edhe fragmentime të tokës bujqësore. Ndikimet afatshkurtër (të riparueshme) që mund të ndoshin gjatë fazës së ndërtimit përfshijnë lidhjet përmes tokave bujqësore ose pyjore, dëmtimet dhe okupimet e tokave ose dëmtimin e produkteve për shkak të afërsisë me sheshet e ndërtimit, ndotjet e tokës etj. Masat që zbatohen mund të sjellin rënien e përhershme të potencialit dhe prodhimtarisë të tokës bujqësore që nënkupton humbjen e përhershme të funksionimit të tokës për prodhimtarinë bujqësore. Nëse masat e infrastrukturës shtrihen edhe përtej territoreve aktuale të zhvillimit, fragmentimi i tokës bujqësore do të rritet dhe kushtet për prodhimtarinë bujqësore do të përkeqësohen edhe më tej.

CILËSIA MJEDISORE E TOKAVE DHE MASAT PERMIRESUESE

- Erozioni i tokave fushore është i ulët (<3 ton ha⁻¹vit⁻¹) ndërkohë që në zonat e zhveshura në zonën lindore të Bashkisë (Helmës) është i lartë (5-15 ton ha⁻¹vit⁻¹);
- Bazuar mbi PINS dhe rregulloret për vijën bregdetare përcaktimi i vijës zero nga ku do të bëhet vlerësimi i erozionit detar, dinamikës së lëvizjes së bregdetit dhe të sedimenteve;
- Mbrojtja e argjinaturave të përrenjeve dhe e argjinatures nga erozioni, me qëllim që të sigurohet stabilizimi i tyre, përfshirë edhe përzgjedhjen e material me pak të erodueshem, përdorimin e gabioneve dhe gurëve të thyer, si dhe një ngjeshje të mirë, vecanërisht përreth urave dhe tombinove;
- Mbjellja e drurëve pyjor dhe në skarpate është një masë antierozive dhe po ashtu një koridor ekologjik habitatesh dhe pelsazhiste për të lehtësuar rigjenerimin e një mbulesë stabilizuese të tokës. Aty ku është e nevojshme do të kerkohet hapje e kanaleve për të siguruar mbjelljen e suksesshme të bimeve;
- Në tokat e eroduara një plan pyllëzimi dhe masa antierozive duhet të përaglitet krahas planeve të tjerë lokale;

- Kontrolli i cilësisë mjedisore të tokave nëpërmjet testit mjedisor ndonse nuk është një detyrë ligjore (Ligji për Mbrojtjen e Tokës) është i nevojshme, në përshatje me Direktiven Europiane "Cilësia mjedisore e tokës dhe produkteve bujqësore", të kryhet në terma afat shkurtër. Indikatorët e cilësisë mjedisore të tokave për tu konsideruar janë: përmbajtje e pesticideve, POPs, metalet e rënde, hidrokarburet, heteroflora totale;
- Analiza të tokave "potencialisht" të ndotura për shkak të përdorimit të ujërave të ujitjes jo të përshatëshme (ujërat e zeza).

4.3 CILËSITË DHE MASAT PËR UJËRAT

Mbrojtja e ujërave në territor (gjithë trupat ujorë lidhet direkt me presionet e sektorve te cilët do të zhvillohen. Impaktet priten nga zhvillimet e sektoreve kyc të lidhur me ujin si edhe ato që mund të ndikojne në cilësinë dhe funksionimin natyror të baseneve ujore. (ujesjellës/kanalizimet, vaditja dhe bujqësia e blegtoria në përgjithësi, industria ushqimore dhe përpunuese, shërbimet dhe turizmi, shëndetësia). Në rastin konkret faktorë të tjerë kërcenues janë të shtuar nga të cilët më të rëndësishëm janë: (i) ujërat e zeza të pa menaxhuara, (ii) gropat septike individuale, (iii) derdhjet në trupat ujore të pa trajtuara, (iv) mbetjet e ngurta urbane të shpërndara në vende të pa përshatëshme dhe shpesh në kanalet kulluese dhe në bregdet. Efektet e këtyre vektorve janë në fakt efekte kumulative. Nuk ka, sidoqoftë, impakte të ardhura ndërkuftare më përjashtim të kanlit ujitës që merr ujin e Shkumbinit pë vaditje.

PROBLEME MJEDISORE DHE MASA REDUKTUESE PËR CILËSINË E UJËRAVE SIPERFAQËSORË

KËRCËNIMET

- Cilësia e ujërave sipërfaqësorë kërcënohet nga menaxhimi i keq (siguri e ulët ose shumë e ulët e sistemit të menaxhimit) i mbetjeve urbane dhe ujërave të zeza;
- Përdorimi i ujërave të ndotura për ujitjen në bujqësi. Kjo ul në mënyrë drastikë sigurinë sanitare dhe shëndetin e kafshëve dhe njerëzve në cikël të zinxhirit ushqimor. Aktualisht, vec burimit te ujit te rezervuarëve dhe puseve te ujit, uji i ardhur nga lumi Shkumbin dhe/ose perrenjte qe përshkojnë zonën është në vlerat e ulta limit të cilësisë ujërave per ujitje.
- Përdorimi i plehrave kimike në doza të larta (vecanërisht në sipërfaqet perimore) sjell ndotje të ujërave sipërfaqësore nëpërmjet proceseve degraduese të mjedisit dhe biodiversitetit si eutrofikimi.
- Derdhjet e ujërave të zeza në kanale kulluese, mos respektimi sanitar për gropat individuale septike, mungesa e kanalizimeve në pjesë të veçanta të zonave urbane dhe derdhjet direkte të ujërave të zeza pa trajtim paraprak kërcënon cilësinë e ujerave sipërfaqësore dhe bregdetarë.
- Erozioni i tokave të pjerrta, të shveshura nga bimësia, formacione të shkrifta si shistet vec që shkaërron tokën por mbush me sedimente dhe ndot ujërat sipërfaqësore.

MASA REDUKTUESE

- Ndërtimi i stacioneve të pastrimit të ujërave të zeza në Rogozhinë dhe Spilë;
- Kanalizimet e ujërave të zeza dhe rritja e kapaciteteve përpunues në impiantet e pastrimit;
- Ndërtimi i landfill dhe stacionet e transferimit të mbeturinave në Lekaj;
- Kontrolli për përdorimin e ujit të ujitjes dhe numrin/sasinë e ujit nga puset e ujit;
- Rivegjetimi i shpateve, tokave që kërcënohen nga erozioni;
- Përdorimi efektiv i inputeve në bujqësi (racionale ekonomikisht dhe respektues ndaj cilësisë së ujërave nëntokesore dhe sipërfaqësorë);
- Kontrolli i ujërave të plazheve

Veçanërisht për ujërat nëntokësore kërcënimet dhe masat përmirësuese konsistojnë si më poshtë:

PROBLEME MJEDISORE DHE MASA REDUKTUESE PËR CILËSINË E UJËRAVE NËNTOKËSORE

- Qyteti i Rogozhinës dhe shumë zona rurale e marrin ujin nga puse të hapura në thellesi deri në 75 m cilësia mjedisore e ujërave të tyre, potencialisht, mund të preket nga: ndërtimet pa leje, përdorimi i tepruar i plehrave, pesticideve, derdhjeve blektorale, daljes jashtë kontrollit të ujërave të zeza nga gropat septike. Përshkueshmëria e lartë ujore e shkëmbinjëve/shtresave ranore dhe konglomerate "favorizon" procesin e infiltrimit në thellesi të ujërave të ndotuar sipërfaqësore. Kontrolli i zbatimit të Ligjit "Për menaxhimin e integruar të burimeve ujore" është detyrim i Bashkisë.
- Ujërat nëntokësore të pompuara në sipërfaqe në mënyrë të pa kontrolluar dhe intensive (sidomos për ujitjen e bimeve bujqësore) krijojnë pellegjet "vakum" dhe uji i kripur i delit afër dhe ujërat e ndotura hyjnë me lehtësi duke degraduar cilësinë e ujërave nëntokesore/gjeologjike. Inventarizim i puseve (prurjet, numri, thellesia), Monitorim dhe planifikimi sipas rregullores e përdorimit të ujërave është mbrojtja e efikasë e degradimit, në shkallë të lartë, e ujërave nëntokesore.
- Përdorimi intensiv i inputeve në bujqësi, sasi të mëdha pesticide dhe plehrash kimike në sipërfaqe të kufizuara shton mundësinë e ndotjes së ujërave nëntokësorë, sidomos në rast të rjetit të dendur të puseve në zona të caktuara.

4.4 MBETJET E NGURTA

Sipas Planit Kombëtar për menaxhimin e mbetjeve, Rogozhina dhe Gosa (më rreth 20,000 banorë, së bashku) prodhon rreth 7,500 ton në vit mbetje urbane të cilat në se ndjekim hierarkinë një sasi e rëndësishme (rreth 50%) mund të

reduktohet pas ndarjes, ripërdorimit dhe ricikimit. Nje sasi po kaq gjenerohet nga zona rurale (me një mesatare prej 0.7 kg/ditë/person). Administrimi i plehrave është për momentin kaotik, pa plane lokale menaxhimi, pa infrastrukturë të nevojshme në kushtet e mungesë së finacimeve.

PROBLEME MJEDISORE DHE MASA REDUKTUESE PER MBETJET E NGURTA

- Sistemi i menaxhimit të mbetjeve i pa sigurtë për Qytetin dhe inegzistent në zonën rurale. Në terma afat shkurtër nevojitet katër ose pesë vend depozitime të përkohëshme (një deri dy për secilin qendër administrative) të perzgjedhur nga eksperte hidrogjeologe dhe autoritetet lokale. Në terma afat mesëm duhen të përgatiten Planet lokale të menaxhimit të mbetjeve, landfilli dhe infrastruktura e nevojshme. Inkapsulimi i mbetjeve stok të përdorura jashtë kriteret të perzgjedhjes se vendit dhe pa asnjë mase menaxhuese.
- Djegie të mbetjeve në fushë, përhapja e ndotësve nëpërmjet ajrit konsiderohet si një rrezik serioz për shëndetin, gjë që krijon rreziqe potenciale për shëndetin e banorëve lokalë.
- Rrjedhjet e mbetjeve nga fushat e depozitimit ndotin ujërat sipërfaqësorë të kanaleve dhe përrenjëve që kalojnë pranë;
- Pamje e shëmtuar vizive e territorit që ndikon në imazhin e tij të përgjithshëm dhe tërheqës në zonën bregdetare për aktivitetet, vizitorët dhe banorët;
- Plani synon eliminimin e venddepozitimeve të mbetjeve përgjatë lumenjve si dhe mbulimin e venddepozitimeve të hapura dhe përdorimin e tyre si hapësira të gjelbra
- Nuk ka zbatim të direktives se BE për landfillet. Ka efekt të drejtpërdrejtë në zhvillimin e turizmit dhe zhvillimin e përgjithshëm ekonomik të vendit. Ka dhe një efekt të drejtpërdrejtë në aktivitetet turistike ;
- Mbetjet e depozituara në kanale dhe përrenj duhet të grumbullohen në vende të posacme (të perzgjedhur në baze fshati, për përdorim të përkohshëm).
- Mbetje dhe sidomos plastika duhet të pastrohen nga shtatet e përrenjeve dhe bregu i detit së paku dy herë në vit (pranvere dhe verë) me mjete modeste financiare.
- Mbetjet organike zënë rreth 40% të strukturës së mbetjeve. Ato për gjatë biodegradimit janë shume të rrezikshme në ndotjen e ujerave sipërfaqësore/nëntokësore "leachates effect". Nxitje e kompostimit të mbetjeve shëpiake (kryesisht organike) nga individë dhe/ose ndërmanja e pastrim gjelbërimit të Qytetit.
- Transporti i mbetjeve në landfillin e Durrësit është me kosto të lartë, sidomos për transportin nga qendrat administrative (në se do përfshihen në skemën e depozitimit në landfill). Krijimi i Stacioneve të thjeshtë të Transferimit të mbetjeve në tre vende (lindje, qendër-Kavaje dhe jug perëndim) do të ulë tarifat dhe rite riciklimin/reduktimin/ripërdorimin e tyre.
- Mungon infrastruktura në zonën rurale për grumbullimin e mbetjeve. Në

tema afat shkurtër paisje modeste (me kamioncina dhe mjete modeste) do të rrite grumbullimin e plehrave.

4.5 CILËSIA E AJRIT

Ndonse industria e metaleve është shumë pak e zhvilluar në zonë cilësia e ajrit nuk është në nivele të larta të pastërisë për shumë shkaqe nga të cilët tre janë më të rëndësishëm: (i) aksi rugor qëndror (autostrada A4) dhe cilësia e e keqe , të pashtruara e rugeve rurale, (i) djegja e mbeturinave urbane shkakton ndotje deri në komponime kimike të rrezikshme (ekspozim direkt dhe indirek në shëndetin e njerëzve) dhe (iii) ndotja e ajrit nga zona urbane të mëdha në afërsi të Rogozhinës si Durresi dhe Tërana (ndikime kufitare në mënyrë direkte nëpërmjet smogut që krijohet në to dhe ndikimeve në cilësinë e ajrit me SOx dhe NOx të cilët provokojnë shiun acid jo ku gjenerohen por më tej, në kufi të këtyre territoreve).

BURIME TË NDOTJES SË AJRIT DHE MASA ZBUTËSE

- Dizenjim me kushtet dhe kriteret e përshatjes ndaj ndryshimeve klimatike, mirëmbajtje dhe zëvendësim i materialeve rezistente ndaj ndryshimit të temperaturave dhe lagështisë
- Përdorim i mjeteve të transportit publik me emetime të gazeve në nivele të ulëta ose me filtra ajri të reduktimit maksimal;
- Komunikim ndër-kufitar institucional për të shmangur incidentet mjedisore të qarkullimit e ajrit si dhe përcaktimi i masave konkrete të veprimt në raste të incidenteve ndër-kufitare ;
- Përcaktimi i kriterëve të tjetërsimit të sipërfaqeve të tokës dhe qëllimit të përdorimit të saj që në fazat e projektimit ;
- Shtimi i sipërfaqeve me pyje dhe bimësi;
- Përcaktimi i masave të emergjencave ne rastet e aksidenteve industriale për zvogëlimin e ndikimeve në mjedis dhe në cilesine e tij

MASA SPECIFIKE PËRMIRËSUESE

- Monitorimi i cilesise se ajrit në të gjithë territorin e vendit duke vendosur dy ose tre stacione automatike të monitorimit si ne zonat urbane dhe ato rurale ;
- Koordinimi midis institucioneve qendrore dhe vendore për vlerësimin e kushteve mjedisore që lidhen me cilesine e ajrit dhe me masat ndaj ndryshimeve klimatike ;
- Kufizimi i shpejtesise së mjeteve të lëvizshme në rrugë.

4.6 SIGURIA, ENERGJIA DHE POPULLSIA

Objekti i studimit të PPV është në mes të tjerash mirëqënia, siguria dhe statusi i mejteve të jetesës. Nga ana tjetër presioni urban dhe zhvillimi përkeqëson parametrat mjedisore të cilët kanë të bëjnë direkt lidhje me shëndetin dhe mirëqenien. Kërkesa për standarte me të larta të cilësisë së ajrit, ujit dhe rritje e vleres së së pasurive të popullsisë është një e drejtë e cila jo vetëm duhet

respektuar por të rriten kërkesat për kushte të repta të ndërtimit, të rugeve, të sigurimit të energjise elektrike, të përdorimit komod të transportit urban.

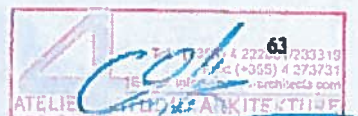
Zgjidhja e pronësisë mbi tokën dhe rregullimi i infrastructures bën të mundur mijte e vlerës së aseteve, pronë e qytetareve duke miure mirëqenien. Po ashtu është detyrë e shoqerisë që rjetin local të komunikimit ta ketë funksional sepse kjo rrit aksesin në zona rurale duke siguruar me shumë sinergji për zhvillimin e frutikuturës dhe permtarisë krahas zhvillimit te turizmit rural.

PROBLEMET më të rëndësishme (transport, siguri zhvillim social)

1. Cilësia e dobët e ajrit nga trafiku i rënduar, sidomos në aksin Durrës-Kavajë-Rogozhinë dhe qendrën urbane të Golemit;
2. Zhvillimet urbane të pa kontrolluara duke sjellë dendësimin e popullsisë dhe për pasojë uljen e sigurisë dhe komoditetit (më shumë banorë për të njëtin shërbim urban, rrugë, nevoja për ujë dhe mjete të tjera jetese ;
3. Zhurma me nivel mbi atë të pranishmën ;
4. Uljen e shërbimeve, indikatore te cilesise së jetës.

MASA SPECIFIKE PËRMIRËSUESE :

1. Planifikimi perspektiv dhe konsiderimi i nevojave afat gjata të të gjithë projekteve në lidhje me rrugët, lidhjet, korstë e bicikletave, parqeve, stacionet e shërbimit urban ;
2. Përmirësimi i rugeve hyrese dhe dalje ne autostrate dhe rregullimi i kryqezimeve ;
3. Prioritetet e rrejetit rrugor rural të marrin në consideratë potencialet agroprodhuese të zonave lindore të Kavajës ;
4. Përmirësimi i skemës së pastrimit të qendrave urbane dhe furnizimit te tyre me energji.

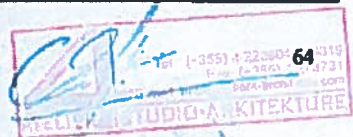
4.7 VLERËSIMI I PËRPUTHSHMËRSISË SË OBJEKTIVAVE

Është shumë e rëndësishme që objektivat strategjike që synon PPV të ballafaqohen me kritere të Strategjive/politikave mjedisore kombëtare dhe ndërkombetare. Ndikimi i veprimeve dhe strategjive mjedisore ende nuk është "përkthyer" në efekte konkrete shëndetësore ose ekonomike. Veç se është mjaft e vështirë të shifrohen efekte mjedisore për shkak të kompleksitetit dhe egzistencës së shumë variablave që ndikojnë, veçanërisht në shëndet , të dhënat janë të pakta, monitorimet të mangëta dhe studimi i lidhjeve shak pasojë është ende larg për ti konsideruar si rigorozisht shkencore. Në këtë kontekst, më poshtë, përpiqemi të ballafaqojmë objektivat e PPV së Rogozhinës me objektiva, strategji dhe politika specifike ose jo për rajonin, që kanë objektiva të qartë mjedisore në shkallë kombetare ose me dokumenta themelore që konsiderojnë kuadrin detyrues dhe janë prevalente tek politikat dhe veprimet rajonale.

Ne bazohemi në hipotezën se: tendencat e këtyre ndikimeve janë të parashikueshme dhe të vleresueshme, relativisht. Për të siguruar vlerësimine plotë të ndikimeve të mundëshme në mjedis veç ballafaqimit me objektiva specifike mjedisore të strategjive në nivel nacional, duhet të konsiderojmë gjithë komponentët të cilët ndikohen nga ky Plan. Nepërmjet nje matrice tabelare (me poshte) jepen përputhshmëritë e objektivave të këtij plani me objektivat mjedisore në nivel nacional të pershkuara në strategji, politika dhe dokumenta të tjere që lidhen me të. Përputhshmeria dhe argmuenti/trajtimi/pershkrimi dhe zgjidhjet në Plan jepen: me tre plus (+++), perputhshmeri e larte, (++) , perputhshmeri e mire, (+) perputhshmeri relative, e ulet, (-) nuk ka perputhshmeri.

Tabela 5 Përputhshmeria dhe Ndërveprimet e objektivave dhe aktiviteteve të Planit

Objektivat/Veprimet e Planit	Toka ¹	Ujit ²	Biodiversiteti ³	Mbeti ⁴	Airi ⁵	Zhurma ⁶	Bujqesia ⁷	Zhvillimi
Objektivi Strategjik 1: Fuqizimi i sektorit primar të ekonomisë (bujqësi, blegtori dhe peshkim) dhe mbështetje e fermerëve								
Rehabilitimi i skemave ujitëse dhe kulluese për mirëmbajtjen e efciencës së prodhimit bujqësor dhe përmirësimin e regjimit ujor dhe mbrojtjen nga ndotjet e meteshme të ujerave sipërfaqesore dhe nën tokësore.	++ +	++ +	+	+	++	++ +	++ +	++ +
Rritja e prodhimit blegtoral nëpërmjet përmirësimit të skemave të qëndrueshme të prodhimit të foragjereve dhe koncentrateve të	++	+	+	+	++	++	++	+

ljero dhe vet menaxhimit te fermave blegtorale, drejt një strukture komerciale prodhuese me metoda bashkohore të mbarështrimit, përpunuese dhe tregimit.	+					+	+	
Rritja e shkallës së modernizimit teknik dhe teknologjik të proceseve bujqësore e blegtoriale	++ +	++ +	+ +	+ +	++ +	++ +	++ +	++ +
Zhvillimi i strukturave të organizuara të prodhimit, grumbullimit dhe tregimit të produkteve bujqësore, blegtorale dhe të peshkimit	+	++ +	+ +	+ +	++ +	++ +	++ +	+ +
Rritja e shkallës së grumbullimit dhe përpunimit të produkteve bujqësore, blegtorale dhe të peshkimit nëpërmjet nritjes se kooperimit në bujqesi, tregimit te inpueteve dhe farereva vacanerisht të certifikuara dhe të kontrolluara.	++ +	+ +	+ +	++ +	+ +	++ +	++ +	+ +
Promovimi dhe marketimi i produkteve bujqësore dhe blegtorale duke nxitur produktet organike të zonës	++ +	++ +	++ +	++ +	+ +	++ +	++ +	++ +
Mbështetja e bujqësisë me infrastructure	++ +	+ +	- +	- +	+ +	++ +	++ +	+ +
Objektivi Strategjik 2: Zhvillimi i ekonomisë rajonale								
Kthimi i ish-zonave Industriale në brendësi të qytetit në zona polifunkionale (parqe, banesa sociale, zyra administrativ, sportive.	+	+	++	++	+	+	+	++ +
Krijimi i lidhjeve dhe përmirësimi i hapësirave publike të zonave të banuara pranë aksit ekzistues hekurudhor .	++ +	+ +	++ +	++ +	++ +	+ +	++ +	++ +
Krijimi i brezave të gjelbër për të ulur impaktin e infrastrukturës dhe zonave industriale mbi zonat e banuara	+	++	++	+	+	+	++ +	++ +
Rikualifikimi dhe standartizimi i strukturave ekzistuese në zonën e plazhit, plotësimi i zonës me një gamë më të madhe të ofertës akomoduese turistik	+	+	-	-	+	-	+	++
Krijimi i turizmit natyror pranë grykëderdhjes së	++	++	++	++	+	++	++	+

Shkumbinjt me ndërhyrje pikësore dhe me materiale miqësore me mjedisin	+							
Krijimi i turizmit elitare në zonën veriore të plazhit në faqet e kodrave si pjesë e zonës elitare Kavajë-Rrogozhinë	++ +	++	++ +	+	+	++	++	+
Vendosja e strukturave të agroturizmit, kampingjeve dhe karavanëve në zonat kodrinore që kanë traditë bujqësore, pasuri pelsazhistike dhe natyrore	++ +	++	++	++	+	++	++	+
Mbështetja e bashkëpunimit ndërmjet sektorit të shërbimeve turistike dhe fermerëve të zones	++ +	++ +	+	++	++ +	++ +	++	+
Objektivi Strategjik 3: Përmirësimi i cilësisë të jetës me anë të projekteve urbane dhe ndërhyrjeve në infrastrukturë si mbështetje e ekonomisë dhe zhvillimit të turizmit								
Diferencimi i zonave rurale nga ato urbane me atë të përdorimit të elementeve arkitektonikë	+	+	++	++	+	+	++	++ +
Ndërtimi i impiantit zona jug-lindore (qyteti Rrogozhinë) dhe rrjeteve të trajtimit të ujrave të zeza	+	+	++	+	++ +	++ +	+	++ +
Ndërtimi i impiantit bregdet dhe rrjeteve të trajtimit të ujrave të zeza	-	++ +	+	++	++	++	+	++ +
Mbulimi i të gjitha zonave të banuara me kontenierë të adaptuar për largimin e mbeturinave dhe reciklimin e tyre	+	++ +	+	+	++	++	+	++ +
Eliminimin e hotspotëve mjedisore								
	++	++	+	++	++ +	++	++ +	++ +
Ndërtimi i landfill rajonal në kodrat e njësisë Lekaj.	++	++	+	++	++ +	++	++ +	++ +
Furnizimi me ujë të pijshëm dhe energji 24 orë								

	++ +	++ +	++ +	+ +	+ +	+ +	++ +	++ +
Kthimi i ish-zonave me funksion magazinimi në brendësi të zonave urbane në zona polifunkionale (parqe, banesa sociale, zyra administrative etj)	++ +	++ +	++ +	++ +	++ +	++ +	++ +	-
Sistemimi i tregjeve urbane	++ +	++ +	++ +	++ +	++ +	++ +	++ +	++ +
Objektivi Strategjik 4: Ruajtja dhe promovimi i resurseve natyrore dhe të trashigimisë kulturore								
Parku periferik i Okshtrunit si hyrje e zonës pyjore kodrinore të Rogozhinës	++ +	++ +	++ +	++ +	+ +	+ +	+ +	++ +
Krijimi i akseve të eskursioneve kulturore - natyraliste Kala e Bashtovës- Divjakë-Ardenicë.	++ +	++ +	++ +	++ +	+ +	+ +	+ +	++ +
Sistemimi i gjelbërimit përgjatë aksit paisazhistik, integrimi i tij në zonat e banuara dhe natyrore.	++ +	++ +	++ +	++ +	+ +	+ +	+ +	++ +
Evidentimi dhe promovimi i trashigimisë kulturore, historike e arkeologjike të Rogozhinës në mbështetje të shtimit të cilësisë dhe llojshmërisë së ofertës turistike për vizitorët.	++ +	++ +	++ +	++ +	+ +	+ +	+ +	++ +
Rehabilitim i argjaturës së lumit Shkumbin dhe mbjellja e pemëve në brigjet e tij dhe krijimi i nje koridorit ekologjik ne shtratin e tij për të lidhur sietemin kodrinor lindor me bregdetin (Parkun e karavastase)	++ +	++ +	++ +	++ +	++ +	++ +	++ +	++ +

1 Për tokat objektivi mjedisor mbështetet mbi LIGJIN Nr.9244, datë 17.6.2004. Për mbrojtjen e tokës Bujqësore, dhe LIGJIT nr. 10431, date 9.6.2011 "Per Mbrojtjen e Mjedisit";

2 Për Ujin objektivi mjedisor mbështetet në LIGJ Nr. 111/2012 , Për menaxhimin e Integruar të burimeve ujore" dhe LIGJIN nr. 10431, date 9.6.2011 "Per Mbrojtjen e Mjedisit" Direktiva Kuader e Ujit) (transpozuar ne legjislacionin shqiptar permes VKM nr. 246, date 30.04.2014 "Për përcaktimin e normave të cilësisë së mjedisit për ujërat sipërfaqësore");

VKM nr. 246, date 30.04.2014 "Për përcaktimin e normave të cilësisë së mjedisit për ujërat sipërfaqësore");

³Për **Biodiversitetin** objektivi mjedisor mbështetet në LIGJIN nr. 9587, datë 20.7.2006 "Për mbrojtjen e biodiversitetit"; LIGJIN "Për Zonat e Mbrojtura", nr. 8906, datë 6.6.2002, të amenduar; LIGJIN nr. 10006, datë 23.10.2008 "Për mbrojtjen e faunës së egër"; VKM nr. 866, date 10.12.2014 "Per miratimin e listes se habitateve natyrore, flores, faunes dhe zogjve me interes per komunitetin evropian" dhe LIGJIN nr. 10253, date 11.3.2010 "Per Gjuetine"

⁴Për **mbetjet** objektivi mjedisor mbështetet në VKM nr. 175, date 19.1.2011 "Për miratimin e strategjisë kombëtare të menaxhimit të mbetjeve 2010-2025 dhe të planit kombëtar të menaxhimit të mbetjeve 2010-2025";

⁵Për **Ajrin** objektivi mjedisor mbështetet në LIGJIN nr. 162/2014, date 12.04.2014 "Për mbrojtjen e cilësisë së ajrit të mjedisit " dhe VKM nr. 594, date 10.09.2014 " Për miratimin e Strategjisë Kombëtare të Cilësisë së Ajrit ";

⁶Për **Zhurmat** objektivi mjedisor mbështetet në LIGJIN nr. 9774, datë 12.07.2007 "Për vlerësimin dhe menaxhimin e zhurmës në mjedis";

⁷Për **Bujqësinë** objektivi mjedisor mbështetet në VKM nr. 709, datë 29.10.2014 "Për miratimin e Strategjisë Ndërsektoriale për Zhvillimin Rural dhe Bujqësor 2014-2020"

⁸Për **Zhvillimin urban** dhe planifikimin e territorit objektivi mjedisor mbështetet në Planin i Integruar Ndërsektorial për Bregdetin, 2015

Analiza e mësipërme tregon se Objektivat dhe Veprimet të Planit janë, në shkallë të lartë, të përputhshëm me objektivat mjedisore të përcaktuara. Veprimet (aktivitetet) e Planit janë zhvilluar mbi bazën e një llogjike mjedisore të ndërlidhur me shumë faktore (variabla independentë) të cilët, në çdo Plan është vështirë të përfshihen pa modifikime qoftë edhe minimale.

Projektet e parashikuara në Plan kanë nevojë që përmes studimeve të fizibilitetit, vlerësimeve individuale (të marre vec sipas planeve të detajuara) dhe vlerësimeve të veçanta të projekteve të përfshijnë strategji dhe politika të cilat kryqëzohen me natyrën e veprimit në mjedisi të aktiviteteve me qëllim eliminimin/kufizimin/reduktimin e efekteve negative në mjedis dhe ose të modifikojnë aktivitetin/projektin në se do të paraqitet nevoja.

Në Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis për projekte të veçanta duhen specifikime të veçanta të cilat duhet të jenë në përputhshmëri me këto VSM dhe Strategji/Programe të tjera relevante kombëtare. Për tre Projektet Pilot (bashkëngjitur në këto dokumenta) veç të tjerash, duhet të konsiderohen edhe:

"PARKU PERIFERIK I BEDIT"

- ✓ Kategorizimi i zonave të Pyllit sipas asociacioneve bimore për të përcaktuar ndërhyrje në përmirësimin paisazher;
- ✓ Designimi i tipit të ndërhyrjeve duke konsideruar ruajtjen në maksimum;

- ✓ Vlersimi i flores dhe faunes
- ✓ Studimi i mundesise se popullimit te Pyllit me kafshe te egra sidomos me ketra dhe shpende;
- ✓ Vlerësimi i ndikimit ne mjedis i nderhyrjeve per rregullimin e infrastruktures se parkut gjate fazes se nderimit;
- ✓ Masat përmirësuese per reduktimin/eliminimin e efekteve negative gjate fazes së ndërtimit;
- ✓ Plani i Monitorimit te aktiviteteve ndertuese/rehabilituese te infrastruktures se Pyllit.

"BULEVARDI I GOSËS"

- ✓ Gjendja e ekonomike, sociale dhe popullsia;
- ✓ Gjeomorfologjia dhe perdorimi i tokes;
- ✓ Mjedi fizik dhe biologjik;
- ✓ Biodiversiteti, flora dhe fauna;
- ✓ Gjeologjia dhe hidrologjia;
- ✓ Tokat;
- ✓ Sizmiciteti;
- ✓ Ndërtimet dhe trashegimia kulturore;
- ✓ Zonat e mbrojtura dhe monumentet e natyres;
- ✓ Menaxhimi mbetjeve;
- ✓ Kanalizimet, furnizimi me energji.
- ✓ Ndikimet ne Pelsazh, cilesine e ajrit, zhurmat,
- ✓ Ndikimi ne toke dhe uje;
- ✓ Pronesia;
- ✓ Ndikime ne popullsine dhe punesimin;
- ✓ Ndikimet akumulative;
- ✓ Analize e ndikimeve ne mjedis dhe masat zbutese;
- ✓ Plani i Menaxhimit dhe Monitorimit.

"STACIONI MULTIMODAL I RROGOZHINËS"

- ✓ Gjendja e ekonomike, sociale dhe popullsia;
- ✓ Gjeomorfologjia dhe perdorimi i tokes;
- ✓ Mjedi fizik dhe biologjik;
- ✓ Biodiversiteti, flora dhe fauna;
- ✓ Gjeologjia dhe hidrologjia;
- ✓ Tokat;
- ✓ Sizmiciteti;
- ✓ Ndërtimet dhe trashegimia kulturore;
- ✓ Zonat e mbrojtura dhe monumentet e natyres;
- ✓ Menaxhimi mbetjeve;
- ✓ Kanalizimet, furnizimi me energji.

- ✓ Ndikimet ne Pelsazh, cilesine e ajrit, zhurmat,
- ✓ Ndikimi ne toke dhe uje;
- ✓ Pronesia;
- ✓ Ndikime ne popullsine dhe punesimin;
- ✓ Ndikimet akumulative;
- ✓ Analize e ndikimeve ne mjedis dhe masat zbutese;
- ✓ Plani i Menaxhimit dhe Monitorimit.

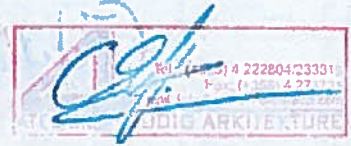
Siç pritej, nga cilësia e indikatorve, influencat e faktorëve dhe pikëzimit të përputhshmerisë, rezulton se disa aktivitete maksimalizohen në ritjen e cilesisë mjedisore të komponenteve kryesore ndërkohe që të tjere si zhvillimet e infrastruktures, zhvillimi blektorise, pemtarise, bujqesisë intensive, aktivizimi i aktiviteteve industriale ushtrojnë ndikime negative (vleresime -) dhe nuk janë mjaftueshmerisht të mbështetur (nëpërmjet aktiviteteve), kjo në kuadër te mbrojtjes së ujit, burimeve natyrore të tjera dhe me karakterin specifik të zonës me pritshmeri të larta të zhvillimit te turizmit.

KONSIDERATA MJEDISORE, SHENDETESORE DHE TE ZHVILLIMIT TE QENDRUESHEM TE PPV

Tabela 6 Konsiderata mjedisore, shendetesore dhe te zhvillimit te qendrueshem te PPV

Problemi Mjedisor (të identifikuar gjatë studimit shih kap. III)	Shkaqet	Ndikimi ne Mjedis	Ndikimi ne Shendet	Ndikimin ne Zhv. Qendrueshem	Trajektorja pa PPV	Propozimet ne PPV	Masa te nevojshme per Zhvillim te Qendrueshem
Gjësia e tokave bujqësore	Degradimi mjedisor nga mungesa e nje Plani Kombëtar për mbrojtjen mjedisore të tokave bujqësore.	Toka e ndotura nuk vazhdojnë të kryejnë njërin nga funksionet e tyre : shërbimit si biofilter për mbrojtjen e ujrave sidomos nëntokësore dhe ulin potencialin "magazhues" për pesticidet.	Zinxhri ushqimor ndikohet nga prodhime të rënjshme të ndotura në mënyrë të përgjithshme (nga lirinja dhe kontakti direkt i produktit me tokën) dhe të veçantë (ndofja bakteriologjike, veçanërisht).	Zhvillimi i qëndrueshëm nënkupton mbrojtjen e mjedisit në parametra të pa ndryshueshëm, sipas standarteve mjedisore.	Polenciatisht lokal do të vazhdojnë të ndoteshin duke prodhuar gjethnjë e më tepër produkte të pa sigurua në pikepamjen e sigurimit të shëndetit të njerzëve nga konsumi i produkteve (sidomos të fresketa dhe jeshile)	Objektivat dhe Programet/Plani në strategjinë e zhvillimit propozohen masa dhe projekte të cilat do të reduktojnë presionin ndotës mbi tokën nëpërmjet (planifikimit hapësror, menaxhimit të ujrave të zeza dhe mbejtjeve të ngurta, orientimi drejt pemitarise).	Perdorimi i bujqësore në mënyrë "të arsyeshme" bazuar në Praktikall me të mira bujqësore (BMPs). Reduktimi i dozave të plehrave dhe pesticideve në kultivim duke mitur vepërmin e faktoreve të tjerë teknologjikë: ujillje me pika, mbajtja e kulturave më pak intensive por më të pastërta nga kimikatet.
	Makronutrientet dhe pesticidet e përdorur në bujqësi si dhe deratshjet e lira të ujrave të zeza dhe industriale të vogla janë burim i përfaqësimit mjedisor të tokave	Konsiderohet se toka ka nje kapacitet të kufizuar të shërbimit si biofilter dhe magazhimit të ndotësve.		Toka e ndotura janë nje problem i madh mjedisor në kontekstin e zhvillimit të qëndrueshem (prodhime të pastërta, mundësia për prodhime organike/biologjike shi të pastërta). Në rasti të tokave të ndotura ato			

Erozioni	Degradimi i mbulesës vegjetative në pellgun ujëmbledhës; Përdorimi i praktikave të këqija bujqësore; Ndërrimi me ndërrime informale; Ndërrimet infrastrukturale pa u shoqëruara me masa përmirësuese dhe plane menazhimi; Mbitkulltoja;	Reduktimi i potencialëve prodhuese të lokave bujqësore nëpërmjet erodimit të shireses sipërfaqësore të saj; Mbushje me sediment të peligjeve dhe shiretave të perrenjve duke shkatëruar permblye; Introzioni deltarde perqesim të cilesë se uji; Uji e shkalles ëe biodiversitetit;	Rritje rezikut per banesat dhe pasuritë e tjera të qytetarve dhe infrastrukturave publike (indirekte)	Mungesa e Strategjise dhe Programit/Planit të veprimit pa dyshim që perqeson mjedisin per shkak të dëmeve direkte dhe indirekte	Mungesa e Planeve dhe programeve sjell zhvillim kaolik në drejtim të menaxhimit të lokave dhe vecanerisht të mbulesave vegjetative, menaxhimit dhe planifikimit në bujqësi pyje dhe kultura	Planet urbane dhe kufizimi i zgjerimit të zonave urbane nëpërmjet krijimit të planeve të deltuara të zhvillimit të infrastrukturës dhe urban; Planet e menaxhimit të pyjeve dhe masat pofësuese aniferoze	Rritja e përmirësimit me racional dhe pergjithesisht më të vogël të inputeve.
----------	---	---	---	---	---	---	---

<p>Cilësia e ujërave</p>	<p>Përkeqesohen nga derdhejet e pa kontrolluara të ujërave e zeza, mbejleve urbane, idozat</p>	<p>Ujrat e ndotura ndikojnë në polutujat gjithë komponentet mjedisorë: (a) ne</p>	<p>Direkt në ujën e pijshëm për njerzit dhe kafshët. Ne produktet delare (nga</p>	<p>Rezik i mirur për shëndetin e njerzëve dhe kafshëve. Rezik për ndotjen e produktelev</p>	<p>Perkeqesim i vazhdueshëm i cilësisë së ujit dhe nrije e degradimit të trupave ujore (sipërfaqësorë</p>	<p>Adreson te gjitha masat që duhen për përmirësimin e cilesive ujore ne nivele te zhvillimit te</p>	<p>Kanalizimet e ujërave të zeza dhe nrija e kapaciteteve përpunues në impijantet e pastirmit;</p>	<p>qendrore dhe/ose rajonale. Identifikimi in je landifikimi te ri rajonat dhe disa stacione transferimi te mbejleve do te ishte mase racionale per grumbullimin e mbejleve. Kalimi ne : grumbullimit te diferencuar- reduktim fillestar- riciklim dhe riperdarim duhet te jene objektiva afat mesem per gjithë zonen rurale</p>
<p>përshkimit - leaching, erozionit sipërfaqësor dhe të thellë, erërave dhe mjedhave ujore). Dy qendrat urbane i depozitojne mbejlet neëv vende të pa përshkashme. Mungon një sistem ndarjeje-reduktimi-ripërdarimi-riciklimi.</p>	<p>alokimet e rreshjeve, Prishin cilësinë e ujit, lokes per pasojë mikrofaunën dhe mikroflorën ndërkohë që degradojnë paisazhin. E rende eshte situata per vend depozitimin e mbejleve ne ane te lumit Shkumbin nga plerirat e Rogozhinës.</p>	<p>(pusht individualitet të ujti të pijshëm) janë në rezik potencial për tu degraduar në rasi se vazhdimisht do të hidhen mbeturina në anë të kanaleve kultues ose zonen buferike, te ndatur, te shkumbinil</p>	<p>duke ndikuar negativisht në zhvillimin e sektorit të turizmit. Koncepti i zhvillimit të qendrueshem te aktiviteve ekonomike perjashton ndikime te tjilla direkte mbi produket bujqesore dhe/ose bletardate.</p>	<p>katshet (lopet, kryesisht dhe derrat). Per shkak te tarifës qe mund te vendoset per grumbullimin e mbejleve ekziston rreziku i stepjes se grumbullimit te tyre ne koshra te perbashket, sidomos ne zonat rurale.</p>	<p>Inkapsulimi i stoqeve të mbejleve ekzistuese dhe perzgjedhja e vendeve te përshkateshme me kushte minimale mjedisorë per depozitim te përkohshem</p>	<p>qendrore dhe/ose rajonale. Identifikimi in je landifikimi te ri rajonat dhe disa stacione transferimi te mbejleve do te ishte mase racionale per grumbullimin e mbejleve. Kalimi ne : grumbullimit te diferencuar- reduktim fillestar- riciklim dhe riperdarim duhet te jene objektiva afat mesem per gjithë zonen rurale</p>		

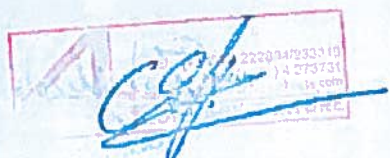

e larta te nputeve ne bujqesi, mbejjet te rrezikshme, "hot spot" te ndodhura ne pelqjet ujembledhes	<p>rjedhat e pasteria, ne ujin rekreacional, ujin per akuakulture, ujin e pjeshem ujin e vadifjes.</p> <p>(f) Në take dhe ne prodhimtare bujqesore</p>	<p>prodhimi ne akuakulture)</p> <p>Direkt ne shendetin e njeriut nga ndolja e plazheve (reziku nga infeksionet bakterilogjike e-E. Coli dhe S. intensinialis)</p> <p>Procesi i eutrofikimit, indikator degradues i ekosistemit ujar</p>	<p>bujqesore dhe blektarale.</p> <p>Ujje/degradim i biodiversitetit</p> <p>Ujja e cilesise se jetës</p>	<p>dhe nëntokësore) dhe ekosistemeve sidomos atyre te tokave te lagëshla (wetlands)</p>	<p>qëndrueshem ijeve te (manaxhimi i pelgut ujembledhes, cilesia e ujerave te vadifje, manaxhimi i ujerave te zera dhe mbelë ngurta. Perdorimi i balancuar i nputeve ne bujqesi</p>	<p>Ndertimi i landfill dhe stacionet e transferimit te mbeturinave:</p> <p>Kontroli per perdorimin e ujit te ujjes dhe numrin/sasinë e ujit nga puset e ujit;</p> <p>Rivegjellimi i shpateve, tokave që kërcënohen nga erazoni;</p> <p>Perdorimi efektiv i nputeve ne bujqesi (racionale ekonomikisht dhe respektives ndaj cilesisë së ujerave nentokësore dhe sipërfaqësorë;</p> <p>Kontroli i ujerave te plazheve</p>
Cilesia e ajrit	Ne atmosfere	Rritja e PM10.	Probleme	Degradimi i	Zbatimi i	Zbatim i masave

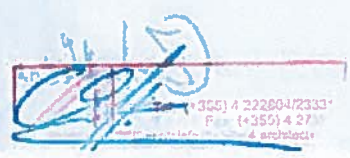
<p>nderlimesit midis pezulimitit ne ajer duke bere ate te demshem per shendetin e njerzeve.</p> <p>Autostirada Dures Viare eshle arteria me e madhe e transportit ku emetimet e gazeve si SOx dhe NOx ne ajer jane te medha.</p> <p>Rruget rurale dhe tymrat nga djegia e mbeturinave perkeqeson cilesine e ajrit me smog qe permban vec te ijerash eshte substancia toksike</p>	<p>grumbullohen ndotes (solide-pezullit) dhe substancia kimike te rezikshme nga gazrat e makinave, nderlimesit e reja ne zona urbane te koncentruara.</p> <p>Ekosistemet ujore ndikohen nga substancat pezull kur ato depozitohen me shtrai.</p> <p>Gjelthet e bimeve (bujqesore dhe pyjore) mbulohen me pluhur i cili vec qe pendon prodhimtarine (mungese e plote/pjeseshme e fotosintezes</p>	<p>PM2.5 dhe substancave te rezikshme ne perberje te smogut ndikojne ne shendetin e njerzeve ne menyre direkte.</p>	<p>shendetesore ne njerez dhe kafshe (frymeharrim) duke ulur cilesine e jetes.</p> <p>Ujje e prodhimtarise se bimeve bujqesore.</p> <p>Degradim i cilesise atmosferes se ujit.</p> <p>Degradim i ekosistemeve ujore.</p>	<p>ekosistemeve dhe kushteve per produkte te sigurla bujqesore sjell zhvillimin e pa qendrueshme (c'orientim i kerkese ofertes te iredguj le produkteve)</p>	<p>normave te shkaktrimit ne ajer te gazrave, vecanerishi per makinal e vjetenara.</p> <p>Permitesimi i mugeve per shpejtesi me te larte te makinave individuale/ira nsporitil publik dhe njelete te tjera.</p>	<p>ne kontekst te VNM specifike gjate nderlimesit te mugeve.</p> <p>Zbatimi i kriterereve te repta te shkaktrimit ne ajer te gazrave.</p>
<p>Produktet te</p>	<p>Pesticidet,</p>	<p>Pesticidet ne</p>	<p>Bujqesia nuk</p>	<p>Produktele</p>	<p>Perdorimi ne</p>	<p>Kontrolli</p>

Zefir

siguria ushqimore (nga bujqesia dhe bletkoria)	inpuive pa studime dhe balance paraprake te makroushqyesve e ne kultivimin e bimeve. Përdorimi i pesticideve clarorganik ose te organofosfateve e ndot token, ujin dhe ajrin.	hormone dhe perqendrimet e larte te N ne bime jane direkt te lidhur me shendetin e njerzeve. Biosiguria rezikohet ne rast te perdorimit te inpuiveve dhe pesticideve ne mase « jo të arsyeshme »	produnkte ndikojne ne menyne akute ne shendetin e njeriut. Uji i kontaminuar nga pesticidet eshte i rezikshem ne se do te perdoret per pitje. Konsumi i sasive te larta te ujit dhe perimeve gjethore i kontaminuar me N eshte i demshem per shendetin e njerzeve dhe kafsheve.	profesion kriteret baze te qendrueshmerise. Biosiguria ulet dhe produkti eshte jashte standardeve duke kercenuar shendetin e njerzeve dhe kafsheve	bujqesore dhe bletkoriale te pa siguria. Ndalja e ujit, tokes dhe ajrit evidentie ne rast te mos marrjes se masave per llogarritjen e bilancave dhe metodave te aplikimit te inpuiveve ne bujqesi	bllok i sipartaqeve te tokave ne nje afersi te caktuar. Mikroorganizimi i kulturave bujqesore : zonal lindore frutikuture nderkache zona fushore perime dhe foragjere. Perpilimi bilancit te plehrave dhe pesticide te kontrolluara (norme, sasi dhe permbajtja kimike.	perhershem i sasise, rezikshmerise dhe nalyres se pesticideve. Guida per fermeret (menyrat e llogarritjes se normave te makroelemenleve, pesticideve dhe inpuiveve tjera; standartet qe kerkohen per permbajtjen e substancave shqetesuese/te rezikshme sipas normave shqiptare dhe europiane).
--	--	---	---	---	--	---	--

Zeynelizade

Renie e biodiversitetit dhe humbje e floras dhe faunes	Rritja e urbanizimit dhe degradimi i ekosistemeve, vecanerisht pyjor sjell humbje te biodiversitetit. Degradimi i habitateve nga dendesia e madhe e populise dhe aktivite humane te pa kontrolluara	Nuk njihen pletesisht per shkak te studimeve dhe monitorimeve te pakta. Ne se habitatet pyjore jane ne korelacion te drejte me biodiversitetin aferehere ai eshte ne shkalle te ulet sepse pyjet jane te degraduar.	Veshitre te percaktohet por eshte shume probabel te jete i vogel. Perkundrazi ne kontekst te zhvillimit te agroturizmit ndikon ne shkalen e visitueshmeris e se keyre qendrave.	Rreziku do te vazhdoje te mbetet i larte : degradimi i habitateve do te vazhdoje me te njein ritem ndonse presioni human eshte ulur per shka te levizjeve migratore te popullise	Propozohen : reabilitimi i zones se eroduar ne pjesen lindore te Qyteilit. Propozohen nderhyrje ne habitatet e Perrenjeve dhe kanaleve magjistrale kultures si vazhdimesi habitatesh.	Projekte te rajoni/bashkis e dhe BE per vleresimin e habitateve, prioritizimin e nderhyrjeve dhe masa me qellim te shumefishte (masa aniterozive dhe reabilituese te pyteve).	Shpallje e tre zonave te mbrojtura, qofte edhe me status rajonal (te ulet) ne lindje te Rogozhines, Lekaj dhe pylli i Spilletë i (kategoria e V e mbrojtjes).
---	--	--	--	---	--	--	--

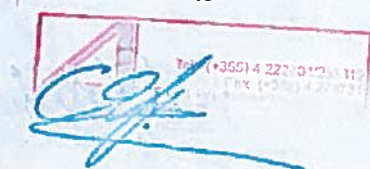
5 MONITORIMI

PPV, dhe kjo VSM do të kushtëzojnë, nëpërmjet kriterëve të forta shëndetsore-mjedisore, objektive për realizimin e zhvillimit të qëndrueshëm dhe kriteret/indikoret mjedisore që përcaktohen në këto dokumenta, planet lokale dhe sektoriale, programet e zhvillimit dhe Planet operacionale për masa për mbrojtjen e mjedisit dhe rritjen e cilësisë mjedisore. Monitorimi i elementeve të mjedisit është aspekt kryesor për të mbajtur nën kontroll zbatimin e strategjive, planeve, programeve projekteve sektoriale.

Në Ligjin nr. 91/2013 "Për Vlerësimin Strategjik Mjedisor kërkohet monitorimi i pasojave të ndjeshme mjedisore dhe shëndetësore të zbatimit të planeve apo programeve, në mënyrë që të identifikohen në fazë të herëshme pasojat negative të paparashikuara me qëllim marrjen e masave rregulluese. Institucioni përgjegjës për monitorimin e mjedisit në vendin tonë është Ministria e Mjedisit dhe Pyjeve nëpërmjet Agjencisë Kombëtare të Mjedisit, e cila zbaton Programin Kombëtar të Monitorimit në bashkëpunim me Inspektoriatet respektive të Ministrive të tjera, përcaktuar në VKM e vitit 2009 si dhe në Ligjin "Për Mbrojtjen e Mjedisit" (2011). Për të qënë racional dhe efektiv në monitorimin e mjedisit do të referohemi treguesve që kanë rezultuar nga objektivat dhe synimet që janë përcaktuar për ruajtjen e mjedisit dhe masat përmirësuese në kapitullin respektiv të këtij dokumenti.

KONSIDERATA MJEDISORE, SHENDETESORE DHE TE ZHVILLIMIT TE QENDRUESHEM TE PPV

Receptori Mjedisor	Objektivat e mbrojtjes së Mjedisit	Synimi	Indikator	Raportimi	Inst. pergj.
Shëndeti i banorëve	Krijimi i kushteve për një rajon të shëndetshëm	a. Cilësia e burimeve të ujit të pijshëm konform standardeve të BE për ujërat nëntokësore dhe sipërfaqesore të destinuara për ujë të pijshëm; b. Cilësia e ujit të pijshëm konform standardeve të Ligjit;	Parametrat fiziko kimikë dhe bakterologjike të cilësive së ujit në burimet ujore të ujesjellsave dhe depove të ujit. Gjetja e burimeve alternative të ujit të pijshëm, larg brigjeve të Shkumbinit ku ujërat nëntokësore mund të kontaminohen lehtësisht nga ujërat e ndotur	Vjetor Cdo muaj Cdo muaj në stinën e verës Në cdo rast të qendrave rezidenciale	Drejt. Raj. Higjenes Bashkia/ Ujesjellsi Inspek. Mjedisor Bashkia/ 4Urban.

		<p>c. Reduktimi i zhurmave dhe pluhrave/substancave pezull në zonën urbane;</p> <p>d. Dendësia e popullsisë në qendrat e reja rezidenciale konform Planit të Planifikimit urban</p>	<p>sipërfaqesore. Niveli i zhumes dhe niveli i ndotjes së ajrit (parametra fizike dhe kimike, sipas metodologjive respektive)</p>		
Ajri	Përmirësimi i cilësisë së ajrit	<p>Niveli i grimcave pezull (pluherit) substancave (organike të smogut) dhe formuesve të shiut acid të jete në standartet e Legjislacionit shqiptar dhe të BE</p>	<p>Monitorimi i cilesise se ajrit per: PM2.5, PM10, SOx, NOx, Pb, S;</p> <p>Monitorim i emetimeve të gazrave nga industrite (kalkulime)</p>	<p>Ne cdo 6 muaj</p> <p>Ne cdo vit (logaritje e emetimeve si efekte akumulativ e mbi mjedis)</p>	<p>DSHP dhe AKM</p> <p>Bashkia/ Insp. Mjedisit</p>
Uji	Përmirësimi i Cilesisë së ujërave sipërfaqesore	<p>Reduktim i nivelit të ndotësve në nivelet e pranuar sipas Legjislacionit shqiptar (për shkarkimet) dhe Direktives Kuader të Ujit të BE.</p>	<p>Monitorim i indikatorëve kimike dhe biologjike të ujërave të emblea dhe bregdetare</p> <p>Monitorimi i kanalizimeve në funksion të percjellejs së ujërave të zeza.</p> <p>Monitorim i ujërave të trajtuar (në m³):</p> <p>Monitorim i gropave septike të përbashketa</p>	<p>Cdo 6 muaj</p> <p>Km tubacione të ujërave të zeza, per cdo vit;</p> <p>Sasia (në m³) e ujërave të trajtuar dhe atyre të pa trajtuar për cdo vit per</p>	<p>AKM & DSHP</p> <p>Bashkia</p> <p>Bashkia</p>

			për zonat e banuara rurale.	Nr i gropave septike per cdo vit	
Mbetjet	<p>Menaxhimi sipas Planit Kombëtar të Trajtimit të Mbetjeve.</p> <p>Përmirësimi i indikatorve përmirësues të cilësisë së ajrit dhe ujit</p>	<p>Mbledhja dhe depozitimi në landfill e mbetjeve të zonës (urbane dhe rurale).</p> <p>Përcaktimi dhe projektimi i landfillit të Rogozhine-Gose .</p>	<p>Monitorimi i sosisë (në ton) të gjenerimit dhe trajtimit të mbetjeve të ngurta;</p> <p>Reduktimi i mbetjeve nëpërmjet seleksionimit, riciklimit dhe ripërdorimit të fraksioneve të riciklueshme të tyre</p>	<p>Ton të grumbulluara, transportuara dhe depozituara në landfill cdo muaj</p> <p>Ton të mbetjeve të trajtuara për cdo vit</p>	<p>Bashkia</p> <p>Bashkia</p>
Biodiversiteti	<p>Identifikimi dhe krijimi i habitateve dhe i koridoreve të gjelberta në zone</p>	<p>Rregullimi i statusit të Pylit të Spillese,</p> <p>Mbjellja e brezave pyjore dhe drureve në zonën e Kryevidhit dhe në kodrat lindore të Rogzhines, përgjatë autostradës, për rreth qytetit të Kavajës</p> <p>Krijimi i parqeve lokale në Qytet (parku tek ish fabrika e qelqit dhe në lindje të Kavajës)</p> <p>Rehabilitimi i sipërfaqeve</p>	<p>VKM për pyllin e Badenit</p> <p>Numri i drureve të mbjella në qendrat urbane, për rreth Rogzhines dhe Goses në anë të autostradave dhe rugeve rurale dhe shtratin e lumit të Shkumbinit..</p> <p>Sipërfaqe në metër kateror për cdo Park dhe për banorë.</p> <p>Sipërfaqe të rehabilituara në m²/banorë</p> <p>Sipërfaqja në hektare e mbjelle</p>	<p>1 here në vit</p> <p>1 here në vit</p> <p>1 here në vit</p>	<p>Bashkia</p> <p>Bashkia</p> <p>Bashkia</p>

		bosh ne dhe brenda qendrave rezidenciale. Krijimi koridorit te gjelberet ne shtratin e lumit Shkumbin		Ne mbarim te aktivitetit	Qarku
Fak. Klimatike/ Ndryshime t klimatike	Kursimi i energjise dhe paksimi i gazeve sere	Promovimi i ndertesave qe kursejne energjine (Banesa B+++ ose A). Promovimi i paneleve diellore per ngrohje uji dhe prodhim energjie (ne te ardhmen)	Numri i ndertesave qe plotesojne standartet europiane te kursimit te energjise Numri i paneleve dhe sipercfaqja ne meter katror e tyre (per ngrohje dhe per prodhim energjise.	2 here ne vit 2 here ne vit	Bashkia Bashkia
Energjia/ Transporti	Promovimi mi i prodhimit te energjive te pastera ose miqesore me mjedisin. Reduktimi i rugeve te pa shtruara rurale	Instalimi i paneleve qe prodhojne energji elektrike. Instalimi i Parkut eolik. Perdorimi i mbeturinave organike per prodhim energjie (bioenergji)	Numri i paneleve per prodhim energjise Numri i turbinave qe do te instalohen ne Parkun Eolik Prodhimi ne KW i energjise nga mbetjet organike	1 here ne vit Pas instalimit te Parkut te parashikuar Eolik Numri i incentivave te tjera per prodhim energjive te rinovueshme	Bashkia Bashkia Dhe ARM.

Zefgjitizos

Trashëgimi a Historike	Shtimi dhe mbrojtja e vlerave kulturore, përfshirë ato arkeologjik e dhe arkitekturor e	Rehabilitim, mirëmbajtje dhe ruajtje e trashëgimise kulturore	Numri i objekteve/ndert esave me status mbrojtës. Numri i ndertesave/obj ekteve të resauruara	I here ne vit I here ne vit	Bashkia dhe Ins. Monum enteve
---------------------------	--	---	--	--	--

6 PËRFUNDIME

Zbatimi i PPV do të ketë ndikime pozitive në mjedis. Ai do të orientojë zhvillimet urbane dhe rurale në zonën e Rrogozhinës nëpërmjet ndarjes së qartë të tyre: klasifikimit dhe kufizimit të zonave urbane dhe specifikimit të zonave rurale në bazë të karakteristikave të ekosistemeve dhe specializimit në prodhimin bujqësor. PPV është një proces i plotë i planifikimit të territorit nëpërmjet integritit në një të zonave rurale dhe urbane. Përgatitja e PPV është bërë në përputhje me temat e referencës bazuar në praktikën më të mira ndërkombëtare dhe dokumentat strategjike në Shqipëri, sidomos Plani i Zhvillimit të Integruar të Bregdetit. Nëpërmjet analizës së gjendjes, matricës SWOT dhe strategjise së zhvillimit PPV jep alternativa të zhvillimit të qëndrueshëm në planin ekonomik, peisazhit, ruajtjes dhe mbrojtjes së biodiversitetit dhe mijës së cilësisë së jetës. PPV përfshin katër objektiva strategjike: (i) fuqizimi i sektorit primar të ekonomisë (bujqësi, blektori dhe peshkim) dhe mbështetje e fermerëve, (ii) zhvillimi ekonomik rajonale, (iii) zhvillimi i vëndbanimeve në gjithë territorin dhe përmirësimi i cilësisë së jetës dhe (iv) ruajtja dhe promovimi i resurseve natyrore dhe të trashigimisë kulturore, të cilët realizojnë të plotë panoramën e zhvillimit të qëndrueshëm të Rrogozhinës.

Në kontekst të këtij Vlerësimi (VSM) janë përcaktuar kriteret e forta mjedisore dhe zonat e rrezikshme për zhvillim të cilat janë si referenca për përgatitjen e cdo dokumenti tjetër lokal duke preluar PPV. Në këtë VSM janë vlerësuar ndikimet potenciale nga aplikimi i PPV në: menaxhimin e mbetjeve, ujërave, cilësisë së ajrit, tokës dhe prodhimit bujqësor, biodiversitetit, ndërtimeve infrastrukturore, transportit dhe energjisë. Për të siguruar vlerësimin plotë të ndikimeve të mundshme në mjedis, në këtë VSM, veç ballafaqimit me objektiva specifike mjedisore të strategjive (strategjitë dhe politikat për mbrojtjen e mjedisit, tokës, ujit, ajrit, biodiversitetit, zhvillimit rural, mbetjet dhe ujërat e zeza, zhurmat) në nivel nacional, janë konsideruar gjithë komponentët të cilët ndikohen nga ky Plan. Matrica e përdorur për përputhshmërinë e objektivave të Planit me objektivat më të rëndësishëm mjedisore, përgjithësisht, janë të përputhshëm në shkallë të lartë me objektivat mjedisore të përcaktuara. Veprimet (aktivitetet) e Planit janë zhvilluar mbi bazën e një llogjike mjedisore të ndërlidhur me shumë faktore (variabla independentë) të cilët, në do Plan është vështirë të përfshihen pa modifikime qoftë edhe minimale.

7 PËRMBLEDHJE E PROÇESIT TË KONSULTIMIT ME GRUPET E INTERESIT

Në kuadër të hartimit të planit të përgjithshëm vendor të Bashkisë Rrogozhinë, në mbështetje të Ligjit Nr. 107/2014, datë. 31.7.2014, "Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit", të ndryshuar, ligjit Nr.91/2013, datë 28.02.2013 "Për Vlerësimin Strategjik Mjedisor" dhe VKM Nr.219, datë 11.03.2015 "Për përcaktimin e rregullave e të procedurave për konsultimin me grupet e interesit dhe publikun, si dhe dëgjuesën publike gjatë procesit të Vlerësimit Strategjik Mjedisor", zhvilluesi ka organizuar dy takime me grupet e interesit për diskutimin e çështjeve që do të trajtoheshin në raportin e VSM-së dhe për diskutimin e raportit para-prak të VSM-së.

TAKIMI I PARË:

Datë 24.05.2016

Ora 12:00

Vendi: Godina e Bashkisë Rrogozhinë

Grupet e Interesit të ftuar: Drejtues të Bashkisë Rrogozhinë; Ekspertë punonjës të Bashkisë, ekspertë të jashtëm: urbanistë, agronomë, inxhinierë, specialistë mjedisi, përfaqësues nga Shoqatat dhe individë të tjerë.

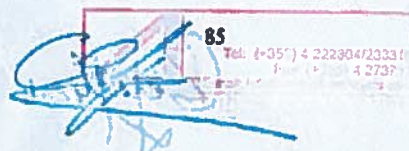
Sipas rregullave dhe përcaktimeve përkatëse, ky takim u organizua në një fazë të hershme, për t'u konsultuar me të gjitha palët e prekura lidhur me ndikimet e mundshme në mjedis dhe për të kërkuar gjerësisht këshillat apo mendimet e tyre mbi ndikimin në mjedis të planit të përgjithshëm vendor të Bashkisë së Rrogozhinës.

Objektivat e Proçesit të Konsultimit

- Përfshirja efektive e grupeve perkatëse të interesit pritet që të kontribuojë në cilësinë e Vlerësimit, të sjellë të dhëna për analizen dhe raportin e VSM-se, dhe të mbështetë zbatimin e planit pas miratimit të tij, si dhe do të kontribuojë në një pranim më të lehtë të projekteve përkatëse.
- Krijimi i mundësi për të gjitha grupet e interesit që, në mënyrë efektive dhe në kohën e duhur, të kontribuojnë në procesin e VSM-se, duke dhënë opinionet dhe duke bërë komentet përkatëse.

Çështjet kryesore

Çështjet kryesore të procesit të takimit me grupet e interesit:

1. Prezantimi i Metodologjisë së përdorur për vlerësimin e ndikimit në Mjedis (Vlerësimin Strategjik Mjedisor) të planit të përgjithshëm vendor për bashkinë Rogozhinë.
2. Prezantimi i Planit të Menaxhimit Mjedisor
 - a. ndikimet e pritshme në mjedis
 - b. masat zbutëse të parashikuara dhe çështjet e monitorimit të mjedisit.
3. Tërheqja e mendimeve, komenteve dhe sugjerimeve.

Mendime dhe sugjerime të pjesëmarrësve në procesin e konsultimit

Pas prezantimit të draft raportit të VSM-se ku u shpjegua metodologjia dhe u theksuan fazat kyç të procesit të punës si dhe seksionet perkatese që përbahen në raport u hap sesi i pyetjeve/komenteve/sugjerimeve nga ana e pjesëmarrësve duke shpjeguar se gjithçka që do të thuhet dhe trajtohet nga pjesëmarrësit do të mbahet shenim dhe sipas rastit do të adresohet menjëherë apo do të analizohet më tej para se të gjeje adresimin final.

Në procesin e konsultimit pati disa pyetje dhe diskutime ku pjesëmarrës të ndryshëm shprehën shqetësimet e tyre dhe diskutuan mbi çështjet mjedisore.

Prurjet e lumit Shkumbin, vecanërisht mbeturinat, prurja e një pjese të tyre nga qyteti i Librazhdit, përmbytjet nga lumi të zonave përreth, nxjerja e pa kontrolluar e inerteve që ndihmonjë fenomenin e gërryerjes së shtratit të lumit. Shfaqja e interesit se çfarë zhvillimi do këtë territori midis dy derdhjeve të lumit.

Përcaktimi dhe rivlerësimi i situatës lidhur me landfillin e propozuar pranë fshatit Lekaj, i cili të mos çënojë qendrën e banuar duke respektura distancat e nevojshme.

Izolimi i tokave bujqësore nga bypass-i është një nga problemet më shqetësuese për bashkinë pasi ka krijuar një ndarje të madhe midis tokave bujqësore dhe lëvizshmërisë në pjesën jug-lindore. Shqetësimet lidhur me investimet e reja në infrastrukturë sollen në vëmendje nevojshmërinë e bashkërendimit të projekteve të pushtetit qendror me atë vendor.

Në vijim janë dhënë foto nga ky takim

Foto nga takimi i procesit të konsultimit me grupet e interesit

TAKIMI I DYTË: Forumi i Bashkërendimit Vendor (FBV)

Datë 31.08.2016

Ora 10:00

Vendi: Hotel Mondial -Tiranë

Takimi u organizua nga Agjencia Kombëtare e Planifikimit të Territorit, me pjesëmarrjen e përfaqësuesve të bashkive kufitare dhe grupet e konsulentëve të planeve në proces. Diskutimi u fokusua më shumë në aspektet infrastrukturore, zonave të mbrojtura dhe zhvillimit të bujqësisë. Nga përfaqësuesja e Ministrisë së Bujqësisë u vu theksi në zhvillimin e stallave dhe thetoret larg qendrave të banuara dhe mundësisht në tokat e abandonuara. Përfaqësuesi i bashkisë theksoi bashkëpunimin me grupin e konsulencës si rrjedhojë e së cilës janë reflektuar në plan shqetësimit e paraqitur. Lista e pjesëmarrësve ne kete takim eshte dhene ne vijim

Përfundime

Konsulenti i vlerësoi si të drejta shqetësimet e grupeve të interesit dhe sugjerimet do të përfshihen në draftin final të VSM-së

TAKIMI I FORUMIT TE BASHKERENDIMIT TE PLANIFIKIMIT VENDOR
 PLANI I ZHVILLIMIT TE TERRITORIT
 LOT 4: BASHKIA KAVAJE, RROGOZHINE, DIVJAKE
 Të enë 31 08 2016

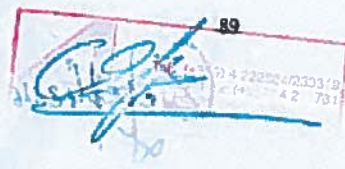
AKPT

Nr.	Emri/Abiemër	Institucioni	pozicioni	Tel.	E-mail
1	DEKURAT QASO	BASHKIA KAVAJE	DEKURAT I A.P.T	0623708733	shkurpato6@yahoo.com
2	RELD HIBRZI	BASHKIA RROGOZHINE	Specjalist A.P.T	0663366570	aldonbor@shkurpa.com
3	ERHAT BERTI	STUDIO BFL		0692082868	erhat@arttel.com
4	Begim Hyseni	Atelier 4	Frehonor Elektrik	0074883545	info@kejsos.com
5	Rozina Marku	Atelier 4	Inzhinier Elektr.	0688811005	info@kejsos.com
6	Armanaj Jusufi	IP3	Shkollë Selicion	0696068343	armanaj@shkurpa.com
7	Zonira Seluh	IP5	Nauf Urban	0693770233	zonira@shkurpa.com
8	Haris Ahmeti	IP3	Nauf Urban	0682066536	ahmeti@shkurpa.com
9	Alban Basha	ATELIER 4		0682022252	alban@shkurpa.com
10	Jehona Klement	Atelier 4	arch	0612699674	arshanna7@gmail.com
11	Anela Kusku				
12	Arrian Kosi	AdZH Fier	drejtor	0698800540	adi_kos@shkurpa.com
13	SAMIR HOKHA	Noë	Projektor	0672052113	smr.hokha@gmail.com
14	Gazmend Zogaj	CAPEL Mjedh	Arhitekt	0688080300	gazmend.zogaj@gmail.com
15	SULEJMAN SULCE	CAPEL Mjedh	expert mjetsh	0644720128	sulejman.sulce@gmail.com
16	Artur Gulonxhi	Ekipi Rural Abas	expert rural	0692063249	artur.gulonxhi@gmail.com
17	Luna Hoxha	ING H. Sotkush	IP3	0695878958	luna.hoxha@gmail.com

TAKIMI I FORUMIT TE BASHKERENDIMIT TE PLANIFIKIMIT VENDOR
 PLANI I ZHVILLIMIT TE TERRITORIT
 LOT 4: BASHKIA KAVAJE, RROGOZHINE, DIVJAKE
 Të enë 31 08 2016

AKPT

18	Enis Arifi	IP3	Inzhinier Transport	0685067053	enis.arifi@shkurpa.com
19	Shpendi Bafilaj	AKPT	Planifikues urban	0636244165	shpendi.bafilaj@gmail.com
20	Ilir Durr	AKPT	Proj. Shtet	0692636195	ilirdurr@shkurpa.com
21	Arjan Gashi	AKPT	DR		
22	Arjan Gashi	AKPT			
23	Ferit Hasi	AKPT	Koordinator		ferit.hasi@shkurpa.com
24	Linda Sefa	AKPT	Specialist		linda.sefa@shkurpa.com
25	MUSTA BERA	AKPT	Specialist	0682005070	musta.bera@shkurpa.com
26	Mehmeti Mustafa	AKPT	Specialist	0694251474	mehmeti.mustafa@shkurpa.com
27	Bogdan LARD	AKPT	TURISTE	0694041042	bogdan.lard@shkurpa.com
28	Ismail BARD	AKPT	Planifikues Urban	0693777306	ismail.bard@shkurpa.com
29	DORIAN ALLMEJA	BASHKIA KAVAJE	Inzhinier ndertim	0693246848	dorian.allmeja@shkurpa.com
30	VA PALLI	BASHKIA KAVAJE	SPECIALISTE	0675106502	va.palli@shkurpa.com
31	Tonda LARD	BASHKIA KAVAJE	JURISTE	0697806641	tonda.lard@shkurpa.com
32	MARJANA HIRI	BASHKIA KAVAJE	SPECIALISTE	0695197786	marjana.hiri@shkurpa.com
33	Edhira Gjylari	BASHKIA KAVAJE	SPECIALISTE	0683116828	edhira.gjylari@shkurpa.com
34	Frida Hoxha	BASHKIA KAVAJE	Arhitekt	0646746462	frida.hoxha@shkurpa.com
35	Arjan Hoxha	BASHKIA KAVAJE	Arhitekt	0691006975	arjan.hoxha@shkurpa.com
36	Maksim Hoxha	BASHKIA KAVAJE	Arhitekt	0692466363	maksim.hoxha@shkurpa.com

8 REFERENCA (SHTOJCË)

Selfo L., Sulce S., Guri S., Hanxhari R. dhe Malltezi J., 2013. *Vlerësimi Strategjik Mjedisor i Planit Rregullues të Tiranës*, 244 faqe

Selfo L., Sulce S., Malltezi J., dhe Bodinaku E., 2014. *Vlerësimi Strategjik Mjedisor i Trans Adriatic Pipeline*, 182 faqe.

Sulce S., Malltezi J., dhe Shumka S., 2014. *Vlerësimi Strategjik Mjedisor i Lumit të Tiranës*, 128 faqe.

Pollock B., 2008. *Raport Përfundimtar i Vlerësimit Strategjik Mjedisor i Planit të Përgjithshëm Rregullues të Tiranës*.

Maniglio C., 2011. *Annalisa, Architettura del Paessagio*, Franco Angeli.

STUDIO NOTERIALE
NOTERE MIMOZA SHEHU

REPUBLIKA E SHQIPERISE
DHOMA E NOTEREVE TIRANE
Notere Mimoza R. Shehu
Rruga "Abdul Frasheri" Pll/3/3
Nr. Rep. 8327

VERTETIM ME ORIGJINALIN

Ne Tirane, sot me date 20 / 11 / 2016 (dymije e gjashtembdhjete),
 ne zyren e noterise Tirane perpara meje Notere Mimoza Shehu me
 seli ne rrugen „A.Frasheri“ u paraqit Z. Florim Belraj, atesia Skender
 i datelindjes 22.12.1989, lindur ne Vlone dhe banues ne
Tirane, identifikuar me numrin personal 191222070A, I cili
 kerkoi vertetimin me origjinalin te dokumenti te emeruar si
 vijon:

QKR Gazmend Zeneli
QKR - Atelheri
Cer. Shkollor Medisore - Gazmend Zeneli
QKR - Gazmend Zeneli
Cer. Shkollor Medisore - Alban Zgjitin

Pasi bera verifikimin e dokumentit original ne baze te nenit 39
 te Ligjit per noterine me nr . 7829 dt. 01.06.1994 (i cili verteton se
 fotokopjet ose shkurtime e dokumentave jane te njejta me
 origjinalin) e paraqitur nga te interesuarit sa me siper vertetoj se
 fotokopja e dokumentit eshte e njejte me origjinalin .

NOTERE
Mimoza R. Shehu

(Handwritten signature)

Tel 00 355 42 32 453

Cel 00 355 69 20 91 283

ÇERTIFIKATË REGJISTRIMI

Persbri i latueshëm:

Zenele
GARMEND ZENELI – Person Fizik

Statusi:

Aktiv

Me adresë kryesore:

h.f.p.p.p
VSH
Tirane, Tiranë, Njesia Bashkake nr.5, rruga Margarita Tutulan, pallat 8, shteta 3, apedatet 0008.

I jepet ky numër identifikimi (NUTS):

L51720027C

Afati i veprimtarisë:

Nga: deri

DATA E REGJISTRIMIT
20/05/2015

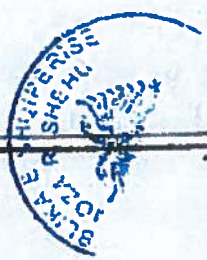
DATA E LËSHIMIT
27-05-2015

SPORTELLI I SHËRRIMIT:

Kjo certifikatë mbetet prosi e Qendrës Kombëtare të Regjistrimit dhe duhet të kthehet në qendrën e kësaj qendrese të regjistrimit për të qenë person i rregulluar.

QENDRA KOMBËTARE E REGJISTRIMIT
REPUBLICA E SHqipërisë
MINISTRI I TREGATISË DHE TËRHEQJEVE
DREKTORATI QENDRORE I TËRHEQJEVE
TARIFIT DHE SHPCERIMAVE

(Emri, Mbiemri) i nëpunësit të sportellit

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
Ministria e Ekonomisë,
Tregëtisë dhe Energjetikës

LICENCË

OKL

QENDRA NIVELI 1 E LICENCIMIT
 PRAKTIKALICENCIMIT

Emërtimi i shikimit të veprimtarisë:
 Veprimtari e ekspertizës dhe auditimit në mjedisin mjedisor (Vlerësimi i ndotimit mjedisor dhe auditimi mjedisor)

NUMERI/NUMRI: KSH/2019/27

Subjekti: "AMTELBER 4"
 Adresa: TIRANE, TIRANE, TIRANE, Rruga "Samu Frasheri", pallati 17 d
 Ballkani 2/2

Kodit i kodit: 11/2/A (1+2)
 Optika bashkimit: 17/05/2019

Kodit i kodit: Pa afat
 Afati i vlefshmërisë: Pa afat

Kategoria:
 Shprehje e ekspertizës dhe auditimit mjedisor në mjedisin mjedisor

Niveli i kategorisë:
 Veprimtari e ekspertizës dhe auditimit mjedisor

Veprimtari specifike:
 1. Ndërtimi i mjedisit
 2. Auditimi mjedisor

Specialiteti:

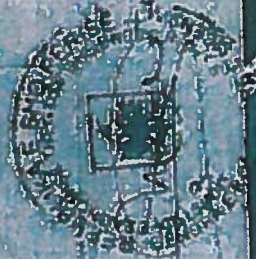

Kufizimi i përdorimit:
 Përdorimi i kësaj licenze është i kufizuar në të gjitha aspektet mjedisorë

Detyrimi i përdorimit:
 Licenca është e vlefshme në të gjitha aspektet mjedisorë

Shprehje e ekspertizës dhe auditimit mjedisor në mjedisin mjedisor

Ministri i Tregëtisë dhe Energjetikës: *Gjergj Sili*

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
 MINISTRIA E MJEDISIT, FJËVE DHE ADMINISTRIMIT TË UJËRAVE
 Drejtoria e Përgjithshme e Politikave Mjedsore
 Drejtoria e Mbrojtjes së Mjedisit
 Sektori i Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis

Rruga "Durrësit" Nr. 27 Fierë, Tel. 04 2256 113 Fax. 04 2270 627 - www.moe.gov.al

Nr. 7777 Prot.

Tiranë, më 22 . 11 2011

Nr. identifikues 17

le shohet për

CERTIFIKATË

Në mbështetje të Vendimit të Këshillit të Ministrave Nr. 122, datë 17.02.2011
 Për një ndryshim në Vendimin Nr. 1124, datë 30.7.2008 të Këshillit të
 Ministrave, "Për rimbajtjen e rregullave, të procedurave dhe kriterëve për
 pajtim me certifikatën e specialitetit, për vlerësimin e ndikimit në mjedis dhe
 auditimin mjedsor";

Z. GAZMEND ZENELI

Certifikohej për hartimin e raporteve të vlerësimit të ndikimit në mjedis, për
 të kryer auditimin mjedsor, për hartimin e ekspertizave për probleme
 mjedsore dhe thirrjen si ekspert për të vlerësuar një raport të vlerësimit të
 ndikimit në mjedis ose rezultatet e një auditimi.

Gazmend Zeneli

MINISTRI

Fatmir
 Fatmir MEDIU

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
Ministria e Zhvillimit Ekonomik,
Tregtisë dhe Sipërmarrjes

LICENCË

OKL

LN-9639-05-2015 NUIS/NIPT: L517Z0027

Subjekti: GAZMEND ZENELI

Adresa: TIRANE, TIRANE, Tirane, Njësia Bashkë ake Nr. 5 Rruga
Margarita Tutulani, pallati 8, shkalla 3, apartamenti 38.

Kodi: III 2.A (1+2)

Data e lëshimit: 25/05/2015

Kod çatën

Afati vlefshmerise: Pa afat

Kategoria

Sherbime ekspertize dhe/ose profesionale për me ndikimin në mjedis

Nënkategoria

Veprimtaritë e ekspertizës për me ndikimin në mjedis

Veprimtar, specifike

1. Ndikim në mjedis
2. Audit m mjedisor

Specialiteti

Emertimi pershkruar i veprimtarisë

Veprimtari ekspertize lidhur me ndikimin në mjedis (Auditim mjedisor, Ndikim në mjedis)

Kufizime të tilla

Licencën shërrohet s pas kufizimeve në legjislacionin në fuqi

Detyrime specifike

Licencën ushrohet s pas detyrimeve në legjislacionin në fuqi

Vendi i kryerjes së veprimtarisë

Në të gjithë territorin e Republikës së Shqipërisë

Nënshtkrimi i sportelit:

Arjan C...

**REPUBLIKA E SHQIPERISE
MINISTRIA E MJEDISIT**

Nr. 162 Prot.

Tirane, me 17.08. 2005

Vendimi Nr.7, Nr.154 Regj.

ÇERTIFIKATË

Në mbështetje të Vendimit të Këshillit të Ministrave Nr.268, datë 24.04.2003 "Për certifikimin e specialistëve, për vlerësimin e ndikimit në mjedis dhe auditimin mjedisor":

Alban EFTIMI

Çertifkohet për hartimin e raporteve të vlerësimit të ndikimit në mjedis, për të kryer auditimin mjedisor, për hartimin e ekspertizave për probleme mjedisore dhe thirrjen si ekspert për të vlerësuar një raport të vlerësimit të ndikimit në mjedis ose rezultatet e një auditimi.

MINISTRI

Ethem RUKAJ

ALBAN EFTIMI

